NICUȚĂ TĂNASE

telefonul de la ora nouăsprezece

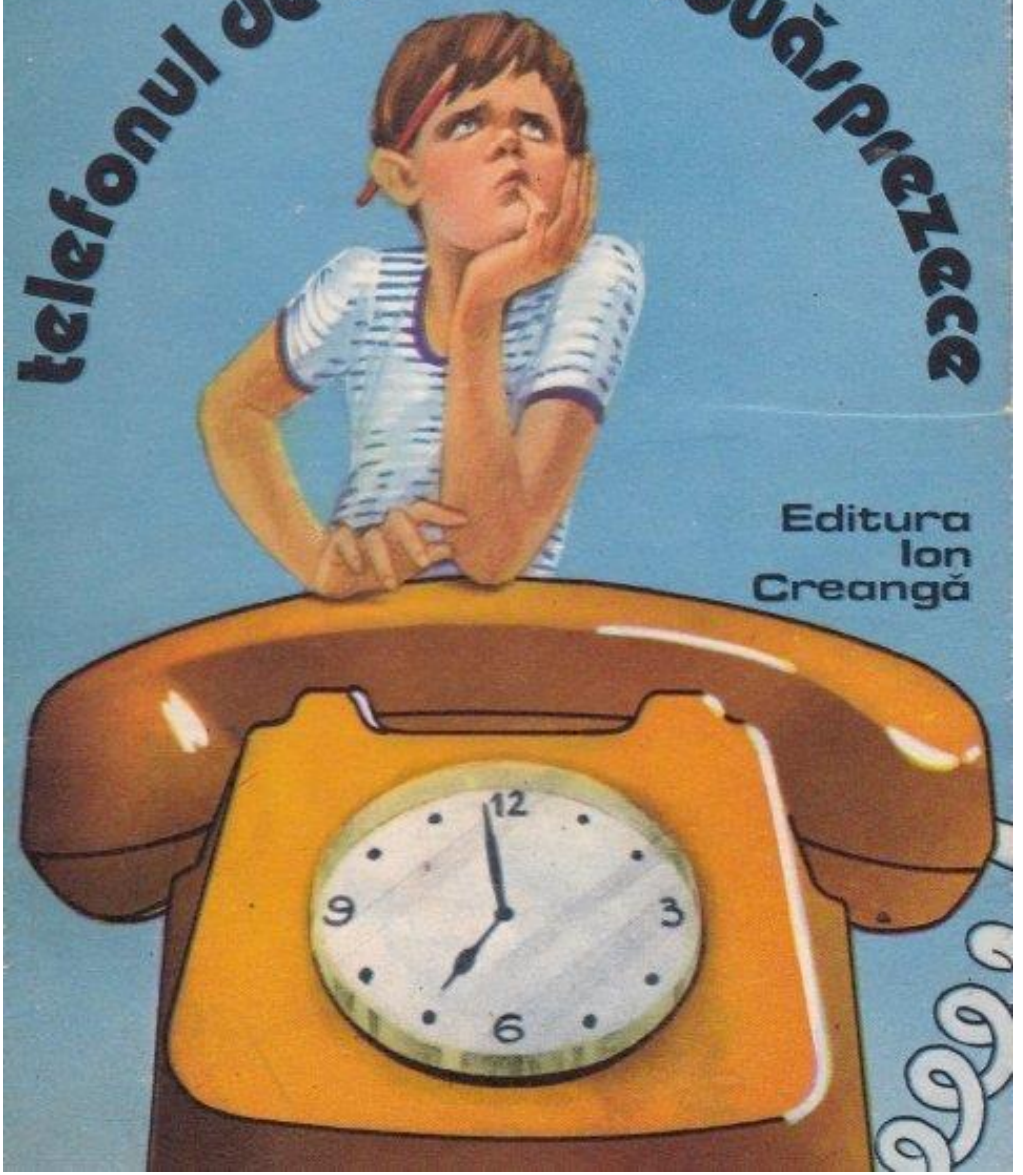

Editura
Ion
Creangă

NICUŢĂ TĂNASE

TELEFONUL DE LA ORA nouăsprezece

CUPRINS:

M-am întors de la mare. Iliuţă îmi ajută la despachetat. Sună telefonul şi un copil mă întreabă dacă vreau să devin mare scriitor. Îi spun că da. Îmi cere să-i răspund la două sute cincizeci de întrebări. Cădem la învoiala…4

Ziua întâia. Iliuţă ne aduce la cunoştinţă că a întreprins nişte cercetări. Mi se pun cele zece întrebări. Răspund la fiecare în parte şi… Şi deocamdată, cam atât… 10

Ziua a doua. Alte zece întrebări. Pe Ceteraş îl interesează în mod special dacă mă puneau părinţii să spun poezii când ne veneau musafiri, iar eu încerc să-l atrag într-o capcană. Nu reuşesc…16

Ziua a treia. Deşi este duminică, cel care mă interoghează vrea să ştie, neapărat, când am tras prima dată din ţigară. Mă mai întreabă, printre altele, dacă am umblat, în luna lui cuptor, desculţ pe asfalt. Răspund şi… Şi aşa mai departe…22

Ziua a patra. Iliuţă, aghiotantul meu, încearcă să-l tragă de limbă să afle ceva de la Ceteraş, dar nu reuşeşte. Eu îl mai întreb încă o dată pe Ceteraş cum îl cheamă, iar el îmi spune ca nu şi-a schimbat numele între timp…28

Ziua a cincea. Iliuţă vine cu o propunere interesantv, dar, deşi interesantă, propunerea cade. Ceteraş întrerupe, nu ştiu de ce, pentru câteva minute, convorbirea telefonică, apoi, printre altele, mă întreabă dacă am aprins vreodată lumânări într-un cimitir…34

Ziua a şasea. Simt ca aghiotantul meu Iliuţă este cam ros de invidie, iar Ceteraş mă întreabă la telefon dacă mi s-a tăiat moţul când am împlinit doi ani. După o discuţie mai tare cu Iliuţă, sunt nevoit să iau două antinevralgice…40

Ziua a şaptea. Iliuţa iar vrea să-l ia tare pe Ceteraş Nu-i dau voie, dar se întâmplă ceva extraordinar. Întrebările din ziua de astăzi nu sunt puse de Ceteraş ci de altcineva. Ajungem la concluzia că avem de-a face cu o „bandă”…46

Ziua a opta. Bineînţeles că lui Iliuţă îi mai vine o idee. O resping. Ceteraş mă întreabă de data asta dacă în copilărie am fost la moşi, iar eu propun cititorilor să se roage pentru sănătatea mea…52

Ziua a noua. În ziua asta era să dea o maşină peste mine, în schimb, Ceteraş mă întreabă dacă-mi place să mă uit după păsările migratoare. Iliuţă mă face să râd ca la o comedie cu Stan şi Bran pompieri voluntari, apoi ne plimbam amândoi prin birou aproape exact cum s-a plimbat Vodă prin loboda…58

Ziua a zecea. Primim un telefon şi mai misterios. Ceteraş ma întreabă dacă îmi cunosc vecinii şi dacă am avut cândva vreo remuşcare. Sunt nevoit să-i atrag atenţia lui Iliuţă că, de data aceasta, nu are voie să acţioneze fără aprobarea mea…64

Ziua a unsprezecea. Sunt foarte trist şi Ceteraş ma întreabă dacă m-am uitat vreodată într-o oglindă concavă ori convexă. Rămân dator cu un răspuns. Iliuţă dă alarma. Descoperă un copil care dă târcoale casei. Până la urmă ne dăm seama că a fost o alarmă falsă…70

Ziua a douăsprezecea. Mi se pune o întrebare care mă face să râd, Ceteraş vrea să ştie dacă mi-am scuipat vreodată în sân. Aghiotantul meu îmi pune şi el, numai aşa de-al naibii, nişte întrebări à la Ceteraş, apoi îmi cere voie să mai facă nişte cercetări…75

Ziua a treisprezecea. Deşi nu sunt superstiţios, în aceasta zi, Iliuţă îmi aduce o veste proastă. Nu exista niciun Ceteraş la şcoala de nevăzători din Vatra Luminoasa. Îi întind lui

Ceteraş o cursă şi cade în ea. Ne dăm seama că nu este nevăzător, drept pentru care îi spunem la revedere…80

Este ziua a paisprezecea. Iliuţă îmi aduce o veste de douăzeci şi opt de carate şi îl mai aduce şi pe Marian Stinghe, fostul meu erou principal din cartea Sus mâinile, domnule scriitor. Acesta îl cunoaşte pe Silviu Ceteraş, Mai aflam că părinţii lui Ceteraş s-au despărţit din cauza unui creion chimic şi… Şi avem de lucru, nu gluma!...88

În ziua a cincisprezecea mi se întâmplă o poveste şi mai şi, drept pentru care mă supăr foarte tare pe aghiotantul meu Iliuţă, care nu şi-a ţinut gura…98

E ziua a şaisprezecea. Ma plimb printre nişte „flori" puţin ofilite şi stau de vorbă cu „grădinarii" lor. Nu fac cunoştinţă cu Silviu Ceteraş…104

Este tot ziua a şaisprezecea, dar spre seara şi în casă la mine a apărut un regiment de copii. Toţi copiii din cartierul meu, dar în frunte cu „generăleasa". Le citesc o parte din întrebări şi Ciorbă se bagă şi el în vorbă…112

M-AM ÎNTORS DE LA MARE. ILIUŢĂ MĂ AJUTĂ LA DESPACHETAT. SUNĂ TELEFONUL ŞI UN COPIL MĂ ÎNTREABĂ DACĂ VREAU SA DEVIN MARE SCRIITOR. ÎI SPUN CĂ DA! MI CERE SĂ-I RĂSPUND LA DOUĂ SUTE CINCIZECI DE ÎNTREBĂRI. CĂDEM LA ÎNVOIALĂ.

Eu, drăgălaşii mei prieteni, deşi sufăr de sciatică şi uneori chiar de stomac, deşi am numai numărul şaptesprezece la poarta şi nu treizeci şi doi ori chiar trei sute şi ceva ca alţii, consider că-i o mare fericire să ai ocazia să aduci la cunoştinţa cititorilor tăi o poveste ca aceasta care urmează. Trebuie însă, adică este necesar să vă spun încă din capul locului că povestea care urmează nu este o născocire a imaginaţiei. Poate să mănânce un scriitor o tonă de peşte (peştele conţine mult fosfor) pe zi şi mă tem că tot nu iar fi putut trece prin cap o poveste ca asta care mi s-a întâmplat mie. Iată cum începe:

În ziua de şase august a anului 1976, cam pe la orele nouăsprezece şi vreo douăzeci de minute, m-am întors de la Neptun, unde fusesem să fac o cură de pepeni verzi (care se vând pe tăiete) şi de piersici, iar între timp să mă mai coc puţin la soarele dobrogean. Cu o zi înainte de a pica eu în Bucureştiul nostru drag, se întorsese de la Rucăr, unde îşi petrecuse o parte din vacanţă, şi prietenul şi „aghiotantul" meu Iliuţă Chealda. Bineînţeles că imediat ce a auzit cheia răsucindu-se în broasca, a dat fuga să mă vadă. Cum a dat cu ochii de mine, a tras un chiot de indian nefumător. După ce a sărit şi de vreo câteva ori în sus de bucurie că am sosit, mi-a ajutat să despachetez, mi-a povestit, a început să-mi povestească cât de mult i-a plăcut şi cât de frumos s-au purtat cu el rudele lui din Rucăr. Un unchi de al lui, care cică lucrează la întreprinderea forestiera, l-a urcat, zice Iliuţă, pe un căluţ de munte şi ca acest căluţ l-ar fi dus chiar până sus unde izvorăşte Dâmboviţa şi că de acolo ar fi venit cu o plută. L-am crezut, pentru ca ştiu că Iliuţă nu prea are obiceiul să mintă în zilele lunii august. Mi-a povestit şi o întâmplare pe care n-am înţeles-o prea bine. O întâmplare cu o veveriţă care zice ca venea în fiecare dimineaţă să-l scoale pentru a o trata cu nuci. Şi, tocmai când i-a venit şi lui rândul să mă întrebe dac-am trecut vreodată de geamandură, dacă au avut de lucru salvamariştii cu mine şi cum a fost vremea la mare, a sunat telefonul. Eu, drept să vă spun, când am auzit zbârnâitul telefonului, m-am şi speriat, pentru ca între timp şi uitasem că a fost inventat. Nu m-am grăbit să ridic receptorul. L-am lăsat să sune, doar, doar, o renunţa cel de la celălalt capăt al firului. Dar ţi-ai găsit!…

— Să răspund eu? m-a întrebat Iliuţă enervat de insistenţa celui care formase numărul.

Dar voi credeţi ca numai Iliuţă avea dreptul să se enerveze de zbârnâitul telefonului? Eu nu? Unde scrie aşa ceva? De ce să n-am acest drept? M-am enervat şi eu şi i-am făcut semn că sunt de acord. Eu, deşi ştiu foarte bine de la un doctor stomatolog de mare prestigiu că, în astfel de cazuri, scrâşnitul din măsele nu ajuta cu nimic, am scrâşnit foarte uşor şi mi-am văzut de despachetat. Am dus o parte din lucrurile scoase din valize într-o alta cameră şi, când m-am reîntors, Iliuţă mi-a întins receptorul şi mi-a zis:

— Va căuta un puşti. Vă rog să poftiţi la telefon!

Sezonul acesta m-am bălăcit la marginea Mării Negre fără cască. Cu toate astea nu mi-a intrat deloc apa în urechi. Eu, însă, tot m-am făcut că n-am auzit prea bine. L-am întrebat pe Iliuţă:

— Cine mă caută? Cine zici că-i la telefon?

Iliuţă s-a încruntat puţin, semn că l-a deranjat ceva şi mi-a zis privind aiurea:

— Un copil. Şi mi se pare că este şi puţin obraznic.

Aş vrea să-l cunosc şi eu pe omul acela care ar vrea să vorbească la telefon după ce se întoarce din concediu, cu un copil care i s-a părut lui Iliuţă obraznic. I-am zis aghiotantului meu:

— Ce vrea? Întreabă-l ce vrea? Vreau să fiu lăsat în pace.

Iliuţă, cu privirile agăţate pe antena de camera a televizorului, mi-a zis:

— L-am întrebat, dar nu vrea să-mi spună. M-a şi repezit.

— Cum te-a repezit? m-am supărat eu aproape de-adevăratelea şi m-am şi încruntat puţin. Cum să-l repeadă cineva pe Iliuţă al meu care nu mănâncă niciodată seminţe de dovleac sau floarea-soarelui în locuri publice şi nici nu aruncă cojile aiurea?!

— A zis că ce mă interesează pe mine afacerile lui cu dumneavoastră.

— Afaceri?! m-am mirat eu. M-am mirat pentru ca acest cuvânt nu prea îmi place.

— Aşa a zis. Pe cuvântul meu că aşa a zis! Ce interes aş avea să vă mint?

Ştiind de multă vreme ca Iliuţă nu-şi dă cuvântul cu una cu două, ba nici cu mai multe, i-am luat receptorul din mâna şi am zis un „Alo” cam nervos. Am auzit în receptor vocea unui copil care m-a luat în primire:

— Pe unde umblaţi? De două săptămâni vă tot caut la telefon.

Nu ştiam că trebuie să anunţ; la megafoane când îmi vine şi mie sorocul să plec în concediu. L-am întrebat pe cel care m-a certat:

— Alo, cine este la telefon? Cu cine am cinstea şi onoarea să vorbesc?

— Numele meu este Silviu Ceteraş. Prietenii, însă, îmi spun Silvică.

Timp de câteva secunde mi-am stors creierii… tii ce tare i-am stors, sărmanii de ei, să-mi aduc aminte dacă am avut vreodată de-a face cu un copil pe care-l chema Silviu Ceteraş Nimic. M-am gândit eu să pun receptorul în furca şi să continui despacheltatul, dar m-am trezit zicând:

— Spune-mi, Silvică dragă, cu ce-ţi pot fi de folos?!

— Este invers.

Iliuţă n-a auzit replica interlocutorului meu, dar şi-a dat seama că ceva nu este în regulă. Am zis:

— Cum adică invers?

— Eu am să vă fiu de mare folos, nu dumneavoastră mie, dacă vreţi să mă ascultaţi. Ascultaţi-mă, vă rog frumos!

Cum tulpanul Mariei să nu vrei să asculţi pe cineva care vrea să-i fie de mare folos. Am zis:

— Alo, te ascult. Îmi iau şi notiţe, dacă este neapărată nevoie!

Ştii ce mi-a auzit urechea dreapta? Pe un vagon de ciocolata cu lapte şi alune ca nu ştii! Am auzit:

— Viitorul dumneavoastră literar este în mâinile mele.

— Ei nu mai spune! m-am speriat eu, ducând cealaltă mâna la inimă.

— Serios. Vrei să deveniţi un mare scriitor?

Care scriitor nu ar vrea să devină „mare scriitor”? am zis eu cu gândul la premiul Nobel.

— Aş cam vrea…

A urmat o pauză. Să n-apuc niciodată loc în autobuzul 31, dacă ştiu de ce a făcut interlocutorul meu o pauză aşa de mare. Tocmai când mă pregăteam să suflu în receptor să văd dacă nu cumva s-a înfundat, am auzit:

— Alo, mă ascultaţi?

— Da, te ascult şi chiar cu mare atenţie. Sunt numai urechi.

— Eu sunt în posesia unui mare subiect de roman. Dacă puneţi mâna pe acest subiect, lăsaţi în urma toţi scriitorii. La o poştă rămân în urma dumneavoastră.

Deci, ziua de şase august a anului 1976 va deveni o cotitură în viaţa mea. Voi lăsa scriitorii contemporani cu mine la o poştă în urma mea. Vatmanii şi şoferii mă vor ruga să mă urc prin faţă. Tinerii îmi vor ceda locul rezervat bătrânilor şi oamenilor „mari”. Responsabilul alimentarei mă va servi el personal. Directorii caselor de filme îmi vor trimite invitaţii la toate premierele cinematografice. Voi avea şi eu o masă rezervată la Casa scriitorilor! În sfârşit, voi fi văzut şi eu la tribuna zero ori chiar în loja de onoare a stadioanelor la meciurile Rapidului. Vedeţi voi cum este viaţa asta? Până acum cinci minute eram un om liniştit, eram un om care-şi despacheta lucrurile cu care a fost la mare… şi deodată!… L-am întrebat:

— Şi vrei să-mi vinzi subiectul? Cât îmi ceri pe el?

Va închipuiţi că mi-a cerut pe subiectul care mă va face mare scriitor vreun milion de lei ori câteva sute de mii? Nuu! Mi-a spus:

— Nu cer pe el niciun ban. Absolut niciun ban.

— Mi-l dai gratis? îi mulţumesc foarte mult dacă-mi dai de pomana un subiect ca ăsta.

— Nu chiar gratis…

Ce poţi să înţelegi prin „nu chiar gratis”? Mai nimic. Zic:

— Ce-mi ceri în schimb? Un cuib de cuc cu cuc cu tot?

S-a supărat puţin. Mi-a zis că de ce-l iau peste picior cu cuibul de cuc. I-am spus că n-am avut intenţia să-l supăr şi după ce mi-a primit scuzele, mi-a spus:

— Ştii ce vă cer în schimb? O nimica toată. Vă cer să-mi răspundeţi la două sute cincizeci de întrebări.

Am răsuflat uşurat pentru ca mă gândeam c-o să-mi ceară în schimb cine ştie ce serviciu. Dac-am văzut c-am scăpat aşa de ieftin, am răsuflat a doua oară şi mai uşurat şi am început să mă tocmesc.

— Aşa multe? Lasă şi tu mai jos… De unde-mi vorbeşti?

A urmat o scurtă tăcere, apoi am auzit:

— De la un telefon public.

Să răspunzi la două sute cincizeci de întrebări nu este un lucru prea lesne, mai ales pe căldura asta înăbuşitoare a lunii august. Nu este lesne deloc, dar perspectivele pe care ţi le-a pus în faţă nu le pui la socoteală? Puţin lucru este să devii mare scriitor? Cam la lucrurile astea mă gândeam eu încă de când am început „tratativele". Îl întreb pe viitorul meu binefăcător:

— Nu ai telefon acasă? Dacă ai, fii atât de bun şi spune-mi-l şi mie ca…

— Nu am! a zis el puţin cam încurcat şi a schimbat repede vorba. Ştiţi cum vom proceda?

În situaţii din astea, în care să-mi pună cineva condiţii, nu prea am fost. Dar acum, pentru că era în joc viitorul meu literar, nu mai aveam ce face, trebuia să joc cum mi se cântă. Am zis:

— Cum? Spune-mi repede cum vom proceda, ca să nu mor de curiozitate. Îmi mai pui şi alte condiţii?

Prea puţin îi pasa lui că mor eu de curiozitate. „Şi dacă moare, ce? şi-o fi zis el. Iaca, un scriitor mai puţin pe lume". Cred că aşa şi-o fi zis, pentru că a făcut iar o pauză. După pauza, am auzit:

— Ştiţi cum vom proceda? Vă voi pune câte zece întrebări pe zi. Deci în douăzeci şi cinci de zile îmi vei răspunde la cele două sute cincizeci de întrebări. Va angajaţi?

Am făcut în cap nişte socoteli, dar nu ştiu ce rezultat mi-au dat. Ştiu doar că am reuşit să-l întreb:

— Întrebările din ce domeniu sunt?

De data aceasta mi-a răspuns fără să mă mai fiarbă. A zis imediat:

— Veţi vedea…

M-am uitat la Iliuţă, ajutorul meu de nădejde, care la rândul lui se uita şi el cam năuc la mine şi m-am gândit să-l iau pe Silviu Ceteraş mai pe ocolite. I-am făcut cu ochiul „aghiotantului" meu, care nu înţelegea nimic, şi i-am zis lui Silvică:

— Nu vrei să-mi povesteşti puţin din subiectul acela de roman?

— Nu! Vă este teama că va păcălesc? Pe cuvântul meu că este un subiect de roman nemaipomenit, dar acum, oricât v-aţi strădui să scoateţi ceva de la mine, nu veţi reuşi. Rămâne cum ne-am înţeles. La sfârşit. Ce ora vă convine? La ce oră să vă sun?

— Dai ore ca dentiştii? Ţie când îţi convine?

Şi-a făcut el nişte socoteli şi m-a întrebat:

— Ora nouăsprezece e bine?

Cu gândurile la premiul Nobel şi la multiplele lui avantaje — că-mi căşunase pe acest premiu — am zis fără şovăire:

— Este bine. Chiar foarte bine. Dacă erai lângă mine dădeam şi mâna, ori poate dădeam şi-un aldămaş cum se obişnuieşte când se face câte-o afacere.

Îl aud:

— Deci, începând de mâine vom trece la treaba.

Ardeam mai ceva decât un aragaz cu trei, cu patru ochiuri. Ardeam de curiozitate. Aşa că am încercat, cum se spune, marea cu degetul:

— Nu vrei să începem chiar de astăzi?

— Nu. Buna seara. Va sun mâine la ora nouăsprezece fix.

— Aştept.

Acest „aştept" l-am spus mutului de la manutanţă, pentru că Ceteraş nu mai era pe fir. Venise tonul. Am pus receptorul în furcă, am luat cartea de telefon şi i-am dat-o lui Iliuţă care clocotea şi el. I-am zis:

— Deschide cartea la litera „C" şi scoate-mi toate numerele de telefon ale celor ce se numesc Ceteraş Până atunci termin şi eu cu despachetatul ăsta.

Îmi mai ardea mie de despachetat? Nu-mi ardea, dar ştiţi şi voi că eu am votat întotdeauna pentru ordine şi disciplină, aşa că am trecut la treaba. Iliuţă a deschis cartea la litera „C", dar neştiind ce am cu toţi Ceteraşii din cartea de telefon, m-a întrebat:

— Ce-a vrut băiatul ăla? Ce v-a spus de v-aţi aprins aşa? Ce vrea?

Nu prea îmi place să mă uit în oglindă. Chiar când mă bărbieresc, ocolesc cât pot de mult oglinda. Dar acum, când mi-a spus Iliuţă că m-am aprins, m-am uitat pe furiş la mine. Eram roşu la faţă de parcă luasem vitamina PP. Iliuţă m-a mai întrebat o dată ce-a vrut Ceteraş de la mine şi eu, încercând să mă calmez, să revin la culoarea mea normala, i-am zis:

— O să vedem. O să vedem ce vrea. Caută tu, te rog, în carte toţi Ceteraşii.

După ce am făcut o ordine desăvârşită în camerele pe care le deranjasem şi după ce am pus şi valizele golite, la locul lor, m-am aşezat în fotoliu. Iliuţă, de ciuda ca nu ştie despre ce este vorba, se albise la faa ca o creta cu care se făcuse o scădere. A venit şi el lângă mine şi mi-a zis:

— Nu exista niciun Ceteraş în cartea de telefon. Îmi permiteţi să vă întreb ce treaba avei cu Ceteraşul din cartea de telefon?

— Băiatul ăsta cu care am vorbit la telefon, fir-ar el să fie cu pielea de la călcâie, mi-a spus că-l cheamă Silviu Ceteraş şi că vorbeşte de la un telefon public. Nu vorbea de la un telefon public, pentru că nu se auzea niciun zgomot de strada, deci l-am prins cu prima minciuna.

— Dac-ai „mirosit" de la început că vă minte, de ce ai mai stat de vorba cu el? Ştiam ca urâţi minciuna şi mai ales pe mincinoşi.

— Tu ştii foarte bine ca mincinoşilor nu le-aş da voie nici măcar să-mi facă pantofii…

— Dar cu Ceteraş asta, ori cum îi zice, de ce?…

— Băiatul ăsta mi s-a lipit de suflet de cum a deschis gura. M-a minţit, cred eu, cu un scop. Nu vrea să aflu eu de unde îmi dădea telefon.

Iliuţă îmi aminteşte, nu ştiu cu ce scop, că italianul zice că-i mai bine să ai astăzi o găină decât mâine un ou, după care mă întreabă:

— Dar ce vrea? Ce vrea băiatul ăsta care vi s-a lipit de suflet?

Aha! Aghiotantului nu i-a convenit ca băiatul cu care am vorbit la telefon mi s-a lipit de suflet. De ce oare? Trăsătura asta de caracter nu i-o cunoşteam. Mă fac că nu observ supărarea lui:

— Vrea să mă facă mare scriitor. Zice că are un subiect nemaipomenit, dar nu

mi-l dă dacă nu-i răspund timp de douăzeci şi cinci de zile la câte zece întrebări.

Face ochii mari Iliuţă când aude despre ce este vorba. Se uită la mine ca la unul care a mâncat dude negre şi mă întreabă:

— Ce fel de întrebări?

Mă uit din nou în oglinda să văd dacă mi-a trecut roşeaţa şi-l lămuresc pe Iliuţă:

— N-a vrut să spună.

— Şi de ce ai acceptat?

— Nu trebuia să accept Iliuţă dragă, dar tu ştii foarte bine cât mă străduiesc, cât doresc eu, să ajung un mare scriitor. Una este să fii un scriitor la care criticii nu se uită nici măcar atunci când treci pe strada lor şi alta este să fii scriitor cu „S" mare. Mai ştii de unde sare iepurele?

Aghiotantul meu este de altă părere.

— Dacă băiatul ăsta care s-a lipit de sufletul dumneavoastră este într-o ureche ori are lipsă nişte doage şi vă pierdeţi vremea cu el?

Ma ridic din fotoliu, îndrept nişte ciucuri de la draperie, mă uit şi pe un perete numai aşa ca să câştig timp de gândire. Trec în revista mai toată discuţia purtată la telefon cu Ceteraş şi abia după ce am îndreptat şi alţi ciucuri care nu trebuiau îndreptaţi, îi zic lui Iliuţă:

— Nu părea un copil căruia să-i lipsească nişte doage, cum zici tu şi chiar dacă este aşa acum presupui, mâine, după ce-mi pune cele zece întrebări, îi spun să mă lase în pace. Îi spun să se ducă să se plimbe cu mâinile la spate, dacă vrea, pe bulevardul Magheru, ori, să urce Dealul Spirei în vârfuri. Pe mine, Iliuţă dragă, altceva mă nelinişteşte.

— Ştiu ceva nelinişteşte. Să nu-mi spuneţi. Ia să văd, am ghicit?

— Dacă ştii, hai spune-mi! Vreau să văd şi eu cât eşti de perspicace azi şase august 1976.

— Va nelinişteşte faptul că nu va pune toate întrebările o dată.

Ma neliniştea şi povestea asta, dar mai mult şi mai mult altceva ma neliniştea. I-am spus lui Iliuţă nu cu prea multă convingere:

— N-ai ghicit!

— Stai! Ştiu. Vă nelinişteşte faptul că a minţit. Că v-a spus ca vorbeşte de la un telefon public. Este?

Îmi dau seama că Iliuţă, prietenul meu, nu poarta iarna căciula de pomană. Gândeşte băiatul. Îi zic:

— Exact. Ai ghicit. Hai să-i fac cinste cu o dulceaţă, vrei?

Nu-i arde de dulceaţă. Zice:

— Şi numele asta de Ceteraş pare să fie căutat. Silviu Ceteraş!

— Poate ca aşa-l cheamă.

— Atunci de ce nu este niciun Ceteraş în cartea de telefon?

— Şi-o fi pus telefon după apariţia cărţii.

— Şi asta se poate. Tii ce nerăbdător sunt? Abia aştept să treacă ziua de astăzi. Sunt curios să văd şi eu ce întrebări poate să vă pună un băiat care vi s-a lipit aşa repede de suflet.

ZIUA ÎNTÂIA. ILIUŢĂ NE ADUCE LA CUNOŞTINŢĂ CĂ A ÎNTREPRINS NIŞTE CERCETARI. MI SE PUN CELE ZECE ÎNTREBĂRI. RĂSPUND LA FIECARE ÎN PARTE ŞI… ŞI DEOCAMDATĂ CAM ATÂT

Ştiţi ca eu am avut şi pojar în copilărie? Ei bine, de atunci, de când am avut pojar, nu m-am mai perpelit în pat aşa cum m-am perpelit în noaptea asta care a trecut. Dac-am închis ochii două ore… Nuu, n-am dormit nici măcar o oră. Numai la Ceteraş mi-a fost capul şi la cele două sute cincizeci de întrebări ale lui. Ce-o vrea să afle băiatul ăsta de la mine? Tot timpul numai la asta m-am gândit. Vrea să afle dacă scriitorilor le place să umble cu bicicleta? Dacă au mâncat vreodată sparanghel ori bigi-bigi? Dacă-şi cunosc moaşa? Şi atunci când am aţipit, tot întrebări zbanghii am visat. Dacă vă spun una, rămâneţi cu gura căscată ca în faţa unui tablou suprarealist. Cu gândul la premiul Nobel, m-am visat, dragii mei şi preşedinte de onoare al Uniunii compozitorilor. De unde până unde preşedinte al Uniunii compozitorilor? Eu şi preşedinte. Eu care sunt un afon şi jumătate. Nu ştiu să cânt nici măcar Dealu-i deal şi valea-i vale, ca lumea. Dar să nu mă întrebaţi cum a trecut ziua de astăzi. Vă rog eu să nu mă întrebaţi. Dacă mă scutiţi de această întrebare, vă spun altceva. Vă spun că Iliuţă a venit la mine cu o oră înainte şi mi-a spus:

— Nu prea am dormit azi-noapte. M-am zvârcolit în pat…

Vedeţi ce-a fost în stare să facă din noi băiatul acela cu telefonul lui? Şi Iliuţă s-a zvârcolit în pat ca şi mine. Ca să nu mă demasc, să nu creadă că şi scriitorii se zvârcolesc în pat în astfel de ocazii la fel cu ceilalţi muritori, i-am zis:

— Ai mâncat prea mult seara, probabil. Să nu mai mănânci aşa mult seara.

— Nu din cauza asta n-am dormit, ci din cauza ăluia cu întrebările lui. Dacă nu vă mai dă telefon? Dacă ne lasă cu buza umflata?

Şi mie mi-a trecut prin cap varianta asta. Păi v-o spun pe a dreapta. Nu numai o singură dată, chiar şi înainte de a intra Iliuţă mi-am zis: „Mai, dacă băiatul ăsta este un pui de farsor, dacă a avut aseară chef să se joace cu noi? Am refuzat să cred aşa ceva. Am alungat cât am putut acest gând şi acum am făcut pe grozavul zicând:

— Dacă nu-mi mai dă telefon, înseamnă că nu-mi mai dă. Treaba lui. Tu crezi că ne-ar sta prea urât cu buza umflată? Ia întoarce-te puţin în profil! Vreau să văd cum ţi-ar sta cu buza umflata? De ce-mi zâmbeşti mânzeşte? Ţie chiar ţi-e frică? Să nu-i fie frica. Nu ne iartă Ceteraş chiar aşa de uşor.

Iliuţă al meu nu este omul care poate fi dus chiar aşa de uşor cu zăhărelul. Bagă de seamă că eu fac pe grozavul, dar se face că dormitează. Se uită în altă parte. Se uită la o draperie de culoare cam albastră şi zice:

— Eu totuşi aş vrea să sune telefonul… Apropo de telefon. Ştiţi că azi am făcut nişte cercetări?

Voi îl ştiţi pe Iliuţă, din celelalte cărţi, că este om de acţiune. Ma şi miram că încă n-a întreprins nimic. Ce-o fi întreprins?

— Cercetări? Ce fel de cercetări ai făcut? Îmi spui şi mie?

Se uită tot la draperia aceea de culoare cam albastră. De ce se uită la draperia aia şi nu se uită la soba de teracota ori la un tablou agăţat de perete, nu pot să-mi dau seama. Dar nici nu-mi bat capul. Aud:

— Am descoperit o familie Ceteraş Cu numele Ceteraş

La prima vedere, această veste pare să fie de milioane. Dar nu prea este. O să vedeţi voi de ce. I-am zis lui Iliuţă cu mult entuziasm:

— Ce vorbeşti? Cum ai reuşit?

— M-am interesat la copiii de pe strada noastră şi de pe alte străzi, dac-au auzit de acest nume. Am stat de vorba cu peste o sută de copii. I-am luat şi direct şi pe ocolite. Şi ce credeţi c-am aflat?

— Ce-ai aflat? De ce mă chinuieşti? Spune, ce-ai aflat?

— Chiar aproape de noi, pe strada vecina, sta o doamnă care este divorata şi pe care o cheamă Ceteraş. A avut doi copii. Fata a rămas la ea, iar băiatul s-a dus la taică-su. Mi se pare ca stau prin Drumul Taberei.

Asta-i, mi-am zis eu. Asta-i Ceteraş. Părinţii lui or fi divorat din cine ştie ce cauza şi vrea să mă facă mare scriitor povestindu-mi motivul de divorţ. Dar ce rost are să-mi pună el mie două sute cincizeci de întrebări. La ce-o să-i folosească răspunsurile mele? Zic:

— Nu cumva…

— Şi eu am crezut la început că… Nu. Băiatul ăsta e mare, are peste douăzeci de ani şi nu-l cheamă Silviu. M-am bucurat de pomana.

Nu oftez de necaz ca Iliuţă nu-mi aduce o veste bună. Abia am intrat în hora asta şi să şi încep cu oftaturile? Unde am ajunge dac-am ofta de la primul hop?

— Şi ai oprit cercetările? îl întreb eu gândindu-mă la nişte gumă de mestecat.

Iliuţă cred că se aştepta să-l cert ca a început să facă cercetări fără să mă informeze şi pe mine. Dacă a văzut că nu-i zic nimic, a început:

— Da. Am oprit cercetările, pentru că m-am interesat şi n-au nicio ruda care să aibă un copil cam de seama mea.

Ascultam ce-mi povestea Iliuţă, dar eram cu ochii la ceas. Eram nerăbdător şi eu să văd dacă ne mai suna ori nu Ceteraş. Iliuţă se uita şi el la ceas şi, bine crescut cum este, a fost şi sper să fie întotdeauna, îmi zice, luând privirea de pe draperia aproape albastra:

— Nici nu v-am întrebat dacă-mi daţi voie să fiu şi eu de faţă când vă pune întrebările.

L-am prins de bărbie şi i-am scuturat puţin capul care nu prea suna a gol şi i-am zis:

— Chiar dacă erai plecat la Rucăr, dacă erai plecat din Bucureşti, aranjam cu acest Ceteraş să-mi pună întrebările după ce vii tu. Am să ţin receptorul mai departe de ureche, ca să auzi şi tu.

Nu ştiu dacă portarul naţionalei se bucură mai mult când apară un penalti, decât s-a bucurat Iliuţă când a auzit ce i-am zis. Dacă nu şedea pe scaun, cu siguranţă ca sărea în sus de bucurie. Mi-a zis:

— Să iau pixul şi un caiet? Vreţi să le scriu?

Mie nu-mi trecea prin cap să-mi notez întrebările.

Vedeţi ce înseamnă să ai un ajutor, un „aghiotant" ca Iliuţă? îi zic:

— N-ar fi rău…

Fix la orele nouăsprezece, a sunat telefonul. Am răsuflat amândoi uşuraţi. Iliuţă şi-a tras un scaun lângă mine, şi-a pregătit caietul şi pixul şi, când a fost gata, am ridicat receptorul, am zis un „Alo" şi am auzit vocea lui Silviu Ceteraş:

— Alo, eu sunt. Bine v-am găsit. Iată cum suna prima întrebare: „Cu ce era acoperită casa în care v-aţi născut?" Aştept răspunsul.

Nu ştiu de ce am înghiţit în sec. M-am uitat la Iliuţă, Iliuţă s-a uitat şi el la mine, am ridicat ca la o comandă amândoi din umeri şi am zis în receptor:

— Alo, o parte a casei în care m-am născut era acoperita cu şindrila, iar alta cu carton.

— Urmează a doua întrebare: „Aţi mers vreodată într-o căruţă cu coviltir?"

Ciudate întrebări! Cu ce-a fost acoperita casa în care m-am născut, apoi dac-am mers vreodată într-o căruţă cu coviltir. Ce-o vrea băiatul ăsta de la mine, oameni buni? îi răspund:

— De mai multe ori. Tatăl meu era din Priboeni şi fraţii lui veneau foarte des la Bucureşti să vândă fructe. Am fost de multe ori cu căruţă cu coviltir la rudele mele din Priboenii de Argeş.

Nu-mi spune dacă este ori nu mulţumit de răspuns şi zice:

— A treia întrebare: „Aţi dus vreodată în copilărie steagul la vreo înmormântare?"

Iliuţă pufneşte în râs. Astup pâlnia receptorului şi-l fac atent pe Iliuţă să se astâmpere, să fie serios. Răspund scurt:

— Da. Ca să fac rost de prosop ori batistă.

Iliuţă se uita la mine ca să vadă dacă glumesc ori vorbesc serios. Aud în receptor:

— Urmează întrebarea a patra: „V-aţi făcut vreodată mustăţi din mătase de porumb?"

Iliuţă scrie întrebarea şi râde pe înfundate. Se uita la mine, şi cu privirile lui parcă-mi spune: „Nu observaţi că băiatul ăsta îşi bate joc de dumneavoastră?" Îi evit privirile şi-i răspund lui Ceteraş

— Sigur că da. Am copilărit pe Giuleşti. Pe lângă Institutul Pasteur. Coceam porumb pe câmpul Institutului şi până se cocea ne jucam. Îmi făceam şi mustaţa din mătase de porumb.

Un fumător ar trage acum cu nădejde din ţigară. Bine că nu sunt. Aud:

— A cincea întrebare: „Câţi ani aveaţi când aţi aflat că se suflă în iaurt?"

— Nu mai ţin minte, dar ştiu ca după ce m-am fript cu supa.

Jocul întrebărilor începe să-mi placă. Îmi place mai mult varietatea lor. Dar tot nu pot să-mi dau seama ce urmăreşte acest Ceteraş. Când aude întrebarea cu suflatul în iaurt, Iliuţă îmi face un semn din care trebuie să înţeleg ca cel care mă chestionează este cam tra-la-la. Îl cert cu privirile şi Iliuţă se astâmpără. Cum o să fie tra-la-la un băiat ca Ceteraş ăsta care este în stare să formuleze asemenea

întrebări. Aud:

— Urmează întrebarea a şasea: „Aţi plâns mult în copilărie?”

— Cam mult. Eram o fire cam bolnăvicioasă şi mama a murit când aveam doar unsprezece ani. De câte ori îmi aduceam aminte de ea, mă podidea plânsul.

— Întrebarea a şaptea: „Aţi umblat pe furiş în buzunarele tatălui dumneavoastră?”

Iliuţă notează întrebarea şi se uita la receptor cam cum te-ai uita tu ori vreun unchi de-al tău la un Opel Rekord tamponat de-o basculanta. Vrea să-mi spună ceva, dar eu îi fac semn să tacă. Să-şi vadă de pixul lui cu pastă albastră. Răspund la întrebarea a şaptea:

— Când eram bolnav, tata îmi aducea uneori căluţi făcuţi din zahăr şi eu îl căutăm în buzunare când venea acasă. De multe ori nu găseam nimic. Plângeam eu puţin, dar îmi trecea repede.

— Întrebarea a opta: „Aţi numărat vreodată stelele?”

Aghiotantul meu astupă cu mâna lui pâlnia receptorului şi-mi spune: „Ziceţi-i că le-aţi numărat din şapte în şapte şi ca v-au ieşit trei în plus”. Mă uit urât la Iliuţă şi zic: „Dragul meu, dacă te-ai plictisit, du-te şi vezi cum mai este vremea pe afară. Vezi dacă n-a început să plouă pe strada vecina”. Iliuţă se face mic în scaun, îmi face semn că n-o să se mai amestece în treburile mele. Îl iert şi-i răspund lui Ceteraş

— Alo, pe vremea copilăriei mele se spunea că nu e bine să numeri stelele. Se zicea ca-ţi moare cineva drag dacă le numeri. Nu voiam să-mi moara cineva care mi-era drag. După ce-a murit mama, am încercat să le număr, dar n-am reuşit.

Aflaţi că nu mi s-a părut. Chiar am auzit un oftat în receptor. Mi-am muşcat şi eu puţin buzele şi, după o foarte scurta pauză, am auzit:

— Alo, întrebarea a noua: „În copilărie ai stricat un cuib de păsări”?

Ma uit la Iliuţă ca la un troleibuz care nu opreşte în staţie. Se uita şi el cam în acelaşi fel la mine, dar nu mai îndrăzneşte să spună nimic. Dau din umeri şi-i spun lui Ceteraş:

— Nu-mi aduc aminte. Nu cred să fi stricat vreun cuib. Liliecii nu-i puteam suferi şi cucuvelele.

Ceteraş nu insista. Nu mă întreabă dacă am stricat vreun cuib de lilieci şi bine face. Aud:

— Şi acum, ultima întrebare…

— Alo, cum ultima? Era vorba de două sute cincizeci.

— Ultima din ziua de astăzi. Deci, întrebarea a zecea: „Aţi îndreptat vreodată cuie”?

La o întrebare ca asta pot să mă jur şi pe ceasul de la Universitate, chiar şi pe scările rulante de la pasajul subteran din acela şi loc, că nu mă aşteptam, Răspund întrebării:

— Numai o dată? Şi cuie ruginite găsite prin groapa de gunoi. Le îndreptăm ca să mai reparam gardul ori să mai batem câte o scândură la magazie. Dacă te interesează, pot să-ţi spun că mi-am dat de multe ori cu ciocanul peste degete în

timp ce îndreptăm cuie. Notează-ţi amănuntul acesta numai dacă ai neapărată nevoie de el. Şi încă ceva. Aduceam de la groapa de gunoi şi scânduri cu cuie în ele şi nu le puneam pe foc până nu scoteam cuiele. Le îndreptăm şi le puneam bine.

— Vă mulţumesc. Buna seara. Pe mâine. Va sun la aceeaşi ora.

— Alo!

Gata, mi-a închis telefonul. Iliuţă, care a reuşit să noteze cele zece întrebări puse de Ceteraş se uita la mine care arăt ca după o călătorie pe scara tramvaiului doi, care circula şi pe Giuleşti şi nu ştie ce să mă întrebe. Nu ştie cum să facă, cum să dreagă, ca să mă uit la el mai frumos. Intervenţia aia a lui la întrebarea cu număratul stelelor mă necăjise. Mă întreabă din priviri dacă mai sunt supărat pe el şi eu, care am iertat şi alte mici obrăznicii, îl iert cam în proporţie de optzeci la suta. Îl întreb:

— Ce părere ai?

Şi el, ca, să mă înveselească puţin, făcând pe spiritualul, îmi zice:

— A uitat să vă întrebe dacă vă place orezul cu lapte cu scorţişoară, cireşile amare şi dacă ştiţi să faceţi un nod pescăresc stând într-un picior într-un cerc făcut cu creta roşie pe asfaltul din fata statuii lui Alexandru Lahovari.

Îi dau să înţeleagă tot din priviri ca umorul lui mă lasă cam rece şi-i mai pun o dată întrebarea:

— Ce părere ai?

Se uita din nou la draperia aproape albastra şi zice puţin necăjit de insucces:

— Nu înţeleg nimic şi nu ştiu dacă poate înţelege cineva ceva.

— Puştiul ăsta m-a supus unui test. Trebuie să fie copilul vreunui sociolog. O fi pus mâna pe vreun formular de-al lui taică-său şi vrea să facă sociologie cu mine. Da' de ce tocmai cu mine? De ce m-o fi ales pe mine? şi nu pe ofiţerul stării civile din sectorul ăsta, ori pe colonelul de cavalerie de peste drum de noi. Întrebările lui, Iliuţă dragule şi glumeţule, află că nu sunt chiar de lepădat.

Iliuţă citeşte cu glas tare cele zece întrebări. Ajunge la cea cu îndreptatul cuielor.

— Ce i-o fi venit cu întrebarea asta? auzi la el: „Dacă ai îndreptat cuie?" Trebuia să-l întrebaţi şi dumneavoastră de care cuie. De opt, de doisprezece, ori cuie de şiţă, că sunt fel de fel de cuie. Unul mai cui decât altul.

— Şi totuşi, Iliuţă băiatule, întrebarea este interesanta.

— De ce este interesanta?

— Vrea să stabilească mediul în care am copilărit.

— Şi întrebarea asta cu mustaţa de porumb şi aia cu plimbatul în căruţă cu coviltir…

— Ţie ţi-ar fi trecut prin minte astfel de întrebări?

Iliuţă citeşte întrebările încă o dată şi încă o dată şi văd că începe să i se lumineze faţa ca unui om al muncii care aude că a început să-l aprecieze maistrul din secţia întreprinderii în care lucrează.

— Nu ştiu dacă mi-ar fi trecut prin cap astfel de întrebări, dar începe să-mi placă şi mie ca şi dumneavoastră acest joc.

Eu uite îmi fac o aspră autocritică aici în faţa voastră, dar uneori sunt cam bănuitor. Şi acum când l-am văzut pe Iliuţă mai altfel decât la început, mi-au trecut prin cap nişte bănuieli. I-am zis:

— Iliuţă, nu cumva tu ai pus la cale povestea asta? Uită-te în ochii mei căprui şi dă-ţi cuvântul de onoare că nu eşti amestecat în acest „complot".

Iliuţă se uita în ochii mei aşa cum i-am spus, face o mutră de cotoi certat şi răsucindu-se în scaun îmi zice:

— Cum o să pun eu la cale aşa ceva? Pe cuvântul meu că nu!

Vă mai spun încă o dată ca prietenul meu nu-şi dă cuvântul de onoare aşa cu una cu două. Cu toate astea, tot mă uit la el cu neîncredere. Dacă joacă teatru? Mă uit nu ştiu de ce la a şaptea cahla a sobei de teracota care acum, în august, şomează şi zic:

— Întrebarea aia cu căruţa cu coviltir mă face să cred că acest joc este pus la cale de cineva care mă cunoaşte; care-mi cunoaşte copilăria şi faptul că am rude la Priboeni. Cei din Priboeni au căruţe cu coviltir.

— Numai cei din Priboeni? Şi nomazii au căruţe cu coviltir…

— Ai dreptate. Şi ăştia au căruţe cu coviltir.

Mi-am notat şi eu întrebările în jurnalul meu de zi şi am început să mă plimb prin birou, cu mâinile vârâte în buzunarele pantalonilor.

— Ştii la ce mă gândesc eu? mă întreabă aghiotantul meu.

Mă opresc din mers. Dac-aş fi la mare, m-aş arunca acum în valuri ca să mă răcoresc. Dar ce să fac? Nu sunt la mare. Caut prin sertare, doar, doar oi găsi nişte gumă de mestecat. Nu găsesc. Sunt foarte nervos, şi nu ştiu de ce. Ceteraş n-a fost obraznic. Ba aş putea spune că întrebările lui mi-au plăcut. Îl întreb pe Iliuţă:

— La ce te gândeşti, dragul meu?

— Noi ne-am notat întrebările. Oare el şi-o fi scris răspunsurile primite?

Ştiţi cât mă interesa pe mine dacă Ceteraş şi-a notat răspunsurile? Mă interesa exact cam cât o interesează pe cateluşa mea Lily în ce zi va cădea lăsata secului de carne în anul 2000. Cu toate astea i-am zis lui Iliuţă:

— Poate c-o fi mai utilat decât noi.

Ma întreabă mirat:

— Cum adică să fie mai utilat?

— Şi-o fi instalat magnetofonul la telefon. Dar asta nu are nicio importanta pentru noi şi află, dragul meu Iliuţă, că eu tot la părerea mea rămân. Sunt aproape sigur că acest copil este fiul unui sociolog ori al unui psiholog. A făcut rost de un formular cu întrebări tip de la taică-său şi m-a luat pe mine drept subiect. Ai văzut? L-am rugat să-mi povestească numai un pic din subiectul acela al romanului care, dacă ajunge în mâinile mele, mă face mare scriitor. Cred că mă duce cu vorba…

Aghiotantul meu nu ştie, săracul de el, ce să mai zică. Mă întreabă în schimb:

— Ce-o fi urmărind?

— Om trăi şi-om vedea.

— Pot să-mi continui cercetările?

— Care cercetări?

— Ca să aflu cine este acest misterios „domn” Ceteraş
— Te rog şi, dacă afli ceva, anunţă-mă şi pe mine.

ZIUA A DOUA. ALTE ZECE ÎNTREBĂRI. PE CETERAŞ ÎL INTERESEAZĂ ÎN MOD SPECIAL DACĂ MĂ PUNEAU PARINŢII SA SPUN POEZII CÂND NE VENEAU MUSAFIRI, IAR EU ÎNCERC SĂ-L ATRAG ÎNTR-O CAPCANĂ. NU REUŞESC.

Ziua a doua s-a nimerit să cadă într-o sâmbătă. Am avut multe treburi de rezolvat, aşa că nici nu? tiu cum a venit seara. În ziua asta am mâncat şi coliva şi orez cu lapte, pentru ca vecina noastră de la parter nu mi-a ocolit nici pe mine. Sticle goale nu m-am dus să vând, că nu mai prea avem sticle goale de când mi-a interzis doctorul să mai beau lichide alcoolizate. Dar să vă spun altceva mult mai interesant. Auziţi voi şi Iliuţă, ca să nu cumva să intru neobservat de el, mă aştepta chiar la intrarea în bloc. Şi-a luat o carte de-a lui Constantin Georgescu din Snagov şi a încercat să citească pe un scăunel. Pentru că-l citea pe un scriitor din Snagov şi nu pe un clasic în viaţă, m-am făcut că nu-l văd şi-am trecut pe lângă el fără să-l bag în seamă. S-a ridicat, şi-a luat scăunelul şi al doilea motiv (aşa se cheamă cartea) şi a venit cam necăjit în urma mea. La un moment dat mi-a trecut în faţa şi-a întrebat:

— Sunteţi supărat pe mine?

Deşi nu ma pricep nici măcar atât cât se pricepe mâţa la aşezarea unei ţigle pe acoperiş sau la actorie, am jucat puţin teatru cu Iliuţă.

— Aaa, Iliuţă, bată-te să te bată, tu erai?! Ce-ai zis tu? Ce m-ai întrebat?

— Dacă sunteţi supărat pe mine.

— De ce să fiu? Am motive? Ce câte? ti? Aaa, pe Georgescu? Foarte bine.

— Dar aţi trecut pe lângă mine fără să vă uitaţi.

— Iartă-mă, eram cu gândurile aiurea. Tii la ce mă gândeam când am trecut pe lângă tine? Nu la telefonul de la ora nouăsprezece. Ma gândeam la cu totul altceva. Ma gândeam ca, dac-am să ajung scriitor mare, o să trebuiască să-mi fac alte haine, alţi pantofi, pentru că n-am să mai încap în vechea îmbrăcăminte şi încălţăminte. C-o să trebuiască să-mi fac pălărie şi căciula de comanda. Pentru ca, dacă o să ajung mare scriitor, o să-mi crească şi capul. Nu? Mă gândeam dac-o să mai încap? în marina şi n-o să trebuiască să-mi cumpăr un ARO ori un autobuz pe măsura mea. Iartă-mă c-am trecut pe lângă tine ca pe lângă un stâlp de telegraf. Cum ţi-ai petrecut ziua?

Iliuţă este necăjit. Nu ştiu de ce, dar este necăjit. Este mult mai amărât decât cel căruia i s-au scufundat mai de mult nişte corăbii încărcate cu… habar n-am ce. Îl cunosc eu bine. Îmi cunosc „marfa”. Mi se plânge:

— Nici astăzi n-am avut spor.

— La ce n-ai avut spor?

— Am mai făcut nişte investigaţii în legătură cu Ceteraş, ăla care nu v-a întrebat

încă dacă în copilărie aţi jucat ori nu „lapte gros", „capra lungă" ori „leapşa pe ouate". Ştiu că nu exista niciun profesor cu numele de Ceteraş la facultate.

Cu toate că sâmbăta, în special sâmbăta, nu-mi place să fiu luat peste picior, cum am fost luat acum de Iliuţă cu leapşa lui pe ouate, m-am abţinut. N-am explodat cum ar fi trebuit să explodez şi am zis calm:

— De unde? tii tu? De unde ştii că nu exista niciun Ceteraş la facultate?

— V-am spus. Am făcut investigaţii. Toată ziua am alergat.

— Cum le-ai făcut, investigaţiile alea de care vorbeşti… Cum le-ai făcut? Tu nu observi cât de curios m-ai făcut şia povesteşte-mi şi mie! Dar hai sus la mine. Stăm la poarta ca la ţară? Dac-am avea şanţ în faţa casei, ne-am aşeză pe marginea lui.

Am urcat la mine. Am intrat în birou şi m-am uitat la ceas. Mai era un sfert de oră până la ora nouăsprezece. Ce-am zis eu mai adineauri? Am zis parca… Da, am zis că nu m-am gândit la telefonul lui Ceteraş Am minţit. Să-mi fie nuştiu cum, dar am minţit. Ma întorceam eu înainte de ora nouăsprezece acasă, dacă nu mi-era dor de Ceteraş? Deci mai este un sfert de ora până la ora nouăsprezece, aşa că avem timp berechet, am timp destul să-l descos şi să-l cos la loc pe Iliuţă. L-am servit şi pe el cu coliva, fiindcă ştiu că-i place. Am mâncat şi eu, am băut puţina apa rece, apoi i-am făcut semn lui Iliuţă să ia loc. După ce s-a aşezat, i-am spus:

— Povesteşte-mi în ce fel şi cum ai făcut acele investigaţii.

— N-a fost greu deloc. M-am interesat printre copii. Printre prietenii mei şi am dat de unui care sta în acelaşi bloc cu o secretara. Un băiat care are un ochi de alta culoare şi care mi s-a lăudat că este prieten la catarama cu secretara asta, că-i face acesteia o groază de servicii. Se duce să-i facă târguieli şi-i lasă uneori şi cheile de la apartament. Aşa că…

Nu-mi amintesc absolut deloc. Doamne, ce memorie mai am eu de la o vreme! Nu-mi aduc aminte dacă v-am spus ca, de când Iliuţă este aghiotantul meu, are o mulţime de prieteni. Are prieteni nu numai pe strada noastră, nu numai în sectorul nostru, ci şi în provincie. Corespondează cu o mulţime de copii de seama lui. Aşa că trebuie să-l credem când ne spune că s-a interesat printre prieteni. Dar despre ce fel de secretara o fi vorba o să-l întreb:

— Care secretara? De ce fel de secretara vorbeşti?

— Secretara de la Facultatea de filosofie. Am avut mare noroc. Tocmai se pregătea să plece din Bucureşti. Cărau bagajele la o maşina cu număr de Suceava. Se vede treaba că are rude la Suceava şi au venit la el cu maşina. M-a dus băiatul ăla la ea şi am întrebat-o dacă exista vreun profesor ori profesoara cu numele de Ceteraş. Cu toate că se grăbea, m-a întrebat în ce scop mă interesez.

— Şi tu ce i-ai spus? Te pomeneşti că te-ai apucat să-i spui o poveste?

— Dumneavoastră chiar aşa de gură-spartă mă credeti? Îmi pare foarte rău. I-am spus că a venit o ruda a mea din provincie şi are mare nevoie de profesorul Ceteraş

— N-ai avut necazuri cu nasul?

Prietenul meu caută din ochi o oglindă, dar nu da de ea. Simte nevoia sa se uite

în oglindă. Zice:

— Ce necazuri să am?

— Nu ţi-a crescut nasul când ai minţit?

Vine băiatul de acasă, cum se spune. Nu mai căuta nicio oglinda.

— Nu mi-ai spus dumneavoastră aseară că-mi pot continua cercetările? Deci a căzut şi aceasta probabilitate.

Care va sa zică nu şi-a băgat coada aici vreun drac de sociolog. Vreun copil, de sociolog. Foarte nerăbdător să văd astăzi la ce examen voi fi supus, mă uit la ceas şi-i spun lui Iliuţă:

— Ia-i caietul şi pixul şi treci la treaba. Trebuie să sune telefonul, şi chiar a sunat. Ca să bag şi eu puţini draci în Ceteraş ăsta, las telefonul să sune o dată, de două ori… Iliuţă mă întreabă de ce nu ridic receptorul, îi spun şi lui de ce şi abia după ce a sunat a şasea oară, am ridicat.

— Alo.

Îl las să mai zică încă o dată alo, ca să mai fiarbă puţin şi-i zic:

— Alo, da. Silvica, înainte de-a începe să-mi pui cele zece întrebări, vreau să te rog ceva. După ce termini cu întrebările, să nu-mi trânteşti receptorul în nas, pentru că vreau să stau de vorbă cu tine. Vreau să te mai întreb ceva.

Simt o umbră de teama la interlocutorul meu care, după puţină tăcere, mă întreabă:

— Ce anume?

— Îi spun după. Sunt pregătit să ascult prima întrebare a zilei a doua.

— Alo, prima întrebare: „În copilărie ai fost deocheat vreodată? Dacă ai fost, ce-ai făcut?”

Naiba să-l ia pe acest Ceteraş! Dac-ar fi lângă mine, i-aş strânge mâna, l-aş felicita, dar i-aş da şi vreo două curele la fund, aşa de drag. Uite ce întrebare este capabil să-mi pună. Dac-am fost deocheat?! Bună! îi zic:

— Eu nu prea am crezut în deochi, dar răposata maică-mea, atunci când mă îmbolnăveam, o chema pe o vecină a noastră de la care am auzit şi primele basme ale copilăriei mele. Ea, baba Marina, îmi stingea nişte cărbuni într-o cană cu apa, descânta apa îmi dădea sa beau. Beam zeama de cărbune şi… nimic. Acum nu mai cred absolut deloc în deochi. Mulţumit de răspuns?

Se face ca n-aude.

— Alo, întrebarea a doua: „Când eraţi copil, vă plăcea să vă uitai în vitrine?”

Numai copiilor le place să se uite în vitrine? Eu, uite că sunt aproape de drojdia anilor şi, când vad o vitrina, stau locului i-o privesc. Răspund la întrebare:

— Tata nu mă ducea niciodată în oraş. Cu mama mă duceam în prima zi de Paste la tuşa Maria, sora mamei mele, care stătea undeva pe lângă biserica Dobroteasa. Atunci trebuia să tăiem în două capitala, pentru ca noi stăteam în Giuleşti. Cartierului nostru se spunea Comuna „Marele Voievod” şi când ajungeam în centru abia mă trăgea mama de la vitrine. Îmi plăcea să văd şi să mă minunez de câte lucruri existau pe lume…

Aducându-mi aminte de copilărie, îi trag un oftat aşa mai dolofan, pentru ca nu

mă costa nimic. Îi fac semn lui Iliuţă să se dea mai aproape de receptor ca să poată auzi mai bine întrebările şi aştept. Nu aştept mult. Aud:

— Mulţumesc. Alo, urmează întrebarea a treia: „Vă puneau părinţii să spuneţi poezii când vă veneau musafiri?”

Mie, vă spun cinstit, nu-mi plac deloc părinţii care atunci când le-a trecut cineva pragul, gata, aduc copilul şi încep să-l piseze: „Ia spune tu lui nenea (ori lui tanti) poezia aia cu câinele care, deşi nu este şchiop, latră stând în trei picioare”. Ori „ia arata tu lui tanti (ori nenea) cum făcea Kojak sâmbătă seara, cum ar mânca din bomboana aia a lui cu mâner şi cum şi-ar da el părul peste cap dac-ar avea”… Mi-o fi mie urât de părinţii ăştia care-şi pun copiii să se maimuţărească, să arate musafirilor ce deştepte sunt odraslele lor, dar acum trebuie să răspund la întrebarea pusă de Ceteraş.

— Nu-mi amintesc să fi văzut musafiri în casa noastră. În afară de baba Mariţa macagioaica, despre care i-am mai vorbit, nu ne intra în casa decât perceptorul, care venea după dări, aşa că tata nu mă punea să-i spun poezii perceptorului, şi dacă vrei să ştii, nu m-am prea omorât eu cu învăţatul poeziilor. Ştiam ca tot copilul Raţă, raţă, răţişoară, o parte din Căţelus cu părul creţ şi Pisicuţă, pis, pis, pis; încolo…

— Întrebarea a patra: „În copilărie, aţi ales vreodată grâu pentru coliva?”

Uite-l cum trece de la poezie la culesul grâului pentru coliva! Copilul ăsta-şi bate joc de mine. Iliuţă îmi face un semn, un semn care mă face să înţeleg: „Ce să vă fac, asta e situaţia!” Răspund, n-am ce face:

— De multe ori. Mai ales după ce-a murit mama… Ce să fac? Aşa era atunci!

— A cincea întrebare: „Ai avut maşină de cusut în casă?”

Recapitulez întrebările: „Dac-am fost deocheat”; „Dacă-mi plăcea să mă uit în vitrine”, a doua; „Dacă mă punea tata să spun poezii când veneau musafiri”, a treia; a patra, „Dac-am ales grâu de coliva” şi acum, „Dac-am avut maşină de cusut în casă”. Par să fie întrebări născocite de un reporter mai sucit. Dar de ce nu-mi adresează întrebările reporterul? Exista oare vreun reporter cu numele de Ceteraş? Nu-mi amintesc să fi auzit de numele asta.

— Alo, să repet întrebarea?

— Nu. N-am avut maşină de cusut în casă. Ne cosea o croitoreasă. Una madam Sari, care nu ştia să lucreze nimic din stofa ori pânza nouă. Lucra numai din vechituri.

— Urmează întrebarea a şasea: „De la câţi ani tăiai găini?”

Ei, voi ce părere aveţi? Vouă v-ar fi trecut prin cap o întrebare ca asta? Şi pe-o ladă întreagă cu sticle de pepsi puteam face ramaşag şi câştigam.

— O singură dată am tăiat. Adică am încercat să tai; m-a pus mama sa tai o puicuţă. Aveam vreo nouă ani. Am tăiat numai jumătate din gâtul puicuţei, dar când am văzut sânge, am ţipat şi-am aruncat din mâna şi cuţitul şi puicuţă, care a început să fugă prin curte cu gâtul pe jumătate tăiat. De atunci n-am tăiat nicio orătanie şi n-am să tai chiar dacă am să mor de foame. Tu, dragul meu Silvica, tai găini şi te pomeneşti că tai şi viţei?

Credeţi cumva că mi-a răspuns la întrebare? Va inşelaţi foarte amarnic dac-ai gândit aşa ceva. S-a făcut ca nici n-a auzit întrebarea.

— Alo, întrebarea a şaptea: „Aţi mâncat ciorbă acrită cu corcoduşe?”

— De foarte multe ori şi acum când mă duc la ţara, la Priboeni, dacă e vremea corcoduşelor le spun să acrească ciorba cu co… Silviule, eu nu ştiu ce urmăreşti tu cu întrebările astea pe care mi le pui. Mă rog, treaba ta, am intrat în hora, trebuie să joc. Dar te rog şi eu aşa în particular, ţi-ar fi convenit mai mult să-i spun că n-am mâncat niciodată ciorbă acrită cu corcoduşe?

Dacă puneam întrebarea asta statuii lui Rosetti, cred că tot aş fi scos un răspuns. Ceteraş nu s-a sinchisit:

— A opta: „Aţi intrat vreodată într-o farmacie fără să vă descoperiţi?”

Aha, vrea să ştie cam cum am stat şi stau cu cei şapte ani de acasă care, acum, sunt şase…

— Cât am fost copil, n-am intrat într-o farmacie. Asta pentru ca în toată mahalaua noastră nu exista vreo farmacie. Era una dincoace de Podul Grant şi ai mei nu mă trimiteau pentru că era prea departe de casa noastră. Dar ai mei m-au învăţat încă din cruda mea pruncie că trebuie să-mi descopăr capul nu numai când intru într-o farmacie, ci în orice local public, ori casă străină în care intru.

Am vrut să-l întreb şi eu dacă el îşi descoperă capul numai când intra într-o farmacie, pentru că, după felul în care a formulat întrebarea, poate aşa şi procedează. Nu l-am mai întrebat pentru că şi aşa vorbeam pereţilor ori vreunui tablou agaţat de perete.

— Întrebarea a noua: „Când aţi aflat că dracul nu este chiar aşa de negru cum îl crede lumea?”

— Alo, vreau să te întreb eu ceva. Tu ai certitudinea că dracul e negru? Că exista draci? Spune-mi, te rog, unde i-ai văzut şi la ce oră. Dau oricât să văd şi eu un drac negru ori chiar blond.

Silviu Ceteraş mă pune la punct, dar ce punct! Vedeţi prin câte trebuie să treacă un scriitor, dacă vrea să devină scriitor mare? Cât trebuie să pătimească?!

— Alo, eu pun întrebări, nu dumneavoastră. Să repet întrebarea?

Iliuţă vrea să-mi spună ca aşa-mi trebuie, dar nu îndrăzneşte. Ceteraş mă mai întreabă o dată dacă e nevoie să repete întrebarea.

— Nu. Data exactă când am auzit aceasta zicală nu pot să ţi-o dau, dar am auzit-o de multe ori în copilărie, mai ales de la unul nea Niculaie hamalul, care zicea că-i negru, pentru ca aşa-l „vedea” el, mai ales când trăgea la măsea…

— Alo, şi-acum întrebarea numărul zece a zilei de azi: „Mâncaţi şi scrieţi cu mâna stânga?”

Ce-o avea băiatul ăsta cu stângacii? Dar ce mă interesează pe mine? îi răspund:

— Nu.

La capătul celălalt al firului se întâmplă ceva. Silviu Ceteraş cu siguranţă că nu este singur. Mai este cineva cu el, pentru că am auzit nişte şuşoteli. Asta numai şi numai dacă Ceteraş n-are obiceiul să vorbească uneori singur. Deci, după nişte

şuşoteli, aud:

— De fapt, acum urmează întrebarea a zecea: „Aţi vrea să fii stângaci?”

Eu am prieteni stângaci şi în afară de faptul că mănâncă şi scriu cu stânga, n-am văzut nimic deosebit la ei. Cu toate astea nu i-am spus lui Ceteraş că mi-ar fi indiferent. M-am trezit zicând:

— Nu. Mă simt bine aşa cum am apucat să mă obişnuiesc. Gata?

Aud din nou nişte şuşoteli aproape imperceptibile, apoi vocea lui Ceteraş:

— Eu am terminat pentru ziua de azi. Ce vreţi să mă întrebaţi?

Îmi dreg glasul la fel cum îşi dreg unii care iau cuvântul la diferite şedinte şi, fiindcă nu sunt stângaci, îi fac cu ochiul drept lui Iliuţă şi încep:

— De unde-mi dai telefon? Şi stai, că vreau să te mai întreb ceva. Cu cine eşti tu acuma? Fii tu aşa de drăguţ şi spune-mi şi mie cu cine te sfătuieşti. Cu cine-mi tot şuşoteşti, îmi spui?

— Vă dau telefon de la un telefon public, v-am mai spus.

— Nu este adevărat… Dacă am nevoie de tine, la ce număr te pot găsi?

L-am luat repede, doar, doar o scăpa ceva.

— Până nu-mi răspundeţi la toate întrebările, nu aveţi de ce să mă căutaţi.

— În ce cartier locuieşti? Stai, să nu închizi, ca nu mi-ai răspuns la celelalte întrebări.

Întrebarea mea a rămas în aer, agăţată puţin de lampadarul din tavanul camerei mele. Am auzit un „clanc” şi, după ce-am fluierat puţin a paguba, am pus şi eu receptorul la locul lui. Ce era să mai fac? Să vorbesc cu receptorul?

— Ce părere ai, Iliuţă?

Ce părere să aibă Iliuţă? Se uita deocamdată în caiet, dă din umeri cum dă el mereu când e în încurcătură şi zice:

— Ma tot gândesc ce urmareşte cu întrebările astea.

Ma uit cu ochii facuţi mai mici, mă uit printre gene la Iliuţă şi iar mă cuprinde bănuiala. Ce să fac eu dacă m-a făcut mama aşa bănuitor!

— Iliuţă, ia mai uită-te tu o dată în ochii mei. Te mai întreb o dată: „Nu eşti tu autorul acestui chestionar? Îţi mai dai o dată cuvântul de onoare?”

Lui Iliuţă, frumosului Iliuţă, îi dau lacrimile. Îmi spune:

— Dacă vă spun că nu am niciun amestec. Pe cuvântul meu. Nu puteţi să vă interesaţi la telefoane?

Ideea cu punerea telefonului sub observaţie nu este rea, dar nu o accept pentru că, una, nu vreau şi-a doua, nu se poate.

— Ce să mă interesez? Să pun telefonul sub observaţie? Puştiul ăsta nu mă supără, nu mă jigneşte, n-are niciun rost.

— Aveţi dreptate, de jignit nu vă jigneşte, dar pe jăratec tot v-a pus.

Copiez şi eu în jurnalul meu de zi cele zece întrebări şi începem să le puricăm. Le luam una câte una.

ZIUA A TREIA, DEŞI ESTE DUMINICĂ, CEL CARE MĂ INTEROGHEAZĂ VREA SĂ ŞTIE, NEAPĂRAT, CÂND AM TRAS PRIMA DATA DIN ŢIGARĂ. MĂ MAI ÎNTREABĂ, PRINTRE ALTELE, DACĂ AM UMBLAT, ÎN LUNA LUI CUPTOR, DESCULŢ PE ASFALT. RĂSPUND ŞI… AŞA MAI DEPARTE.

Mă încearcă, dragii mei, o durere de masele… Eu cred că nici Napoleon, cât a fost el de Napoleon, n-a avut nişte dureri ca ale mele. Şi când m-au apucat durerile astea? Într-o zi de repaus. Ale naibii sunt durerile astea, nici duminica nu-ţi dau pace! Ei, dacă s-ar putea, n-aş trimite eu durerile astea ale mele altcuiva? Dar nu se poate. Şi ce poi face, dacă nu se poate. Rabzi. Rabzi şi mai iei un antinevralgic. Mai am mai bine de o oră până va suna telefonul.

Dar azi, fiind duminica, va suna? De ce nu l-am întrebat eu oare aseară? Dar chiar dacă-l întrebam, chiar dacă ştiam că nu suna astăzi, eu tot la povestea asta mă gândeam. Tot aşa mă perpeleam. Ce-o mai urma? Ce mi-o fi trebuit mie să devin scriitor mare? Aşa nu mi-e bine? De ce, scuzaţi-mi expresia, naiba, am acceptat să intru în vârtejul ăsta al întrebărilor? Mare minune dacă nu m-o întreba acest Ceteraş până la urmă, dacă iubesc pe toţi Ioneştii de pe lumea asta. Dacă mă întreabă, trebuie să-i spun şi eu n-aş vrea să se ştie că nu-i am la suflet chiar pe toţi. Dar stau şi mă întreb, poate să existe cineva pe Terra asta a noastră care să-i iubească pe toţi Ioneştii? Atunci de ce-mi bat eu capul? Cred însă că-i mai bine să trecem la ale noastre.

Iliuţă a plecat de azi-dimineaţă cu parinţii lui la Cheia. Îi ardea lui de excursia asta cum îmi arde mie acum să merg într-un picior până la Bâldana şi de-acolo să vin tot într-un picior, dar cu un sac încărcat cu cartofi săpunari în spinare. Să-şi fi refuzat parinţii? Obligaţii de familie, n-a avut ce face. I-a povestit şi lui taică-su cum ne fierbe cu întrebările, cu nişte întrebări, un puşti la telefon. Tatăl lui Iliuţă nu mi-a spus că sunt neserios. N-a avut curajul să-mi spună că de ce mă pun la mintea copiilor. N-a avut curajul pentru că, de fapt ştie ca asta mi-e meseria, să ascult, să aplec urechea la toate dorinţele copiilor. Dacă nu procedezi aşa, nu faci nicio brânză în viaţă. Porţi degeaba legitimaţia de scriitor în buzunar. Poţi s-o dai şi pe două kilograme de alune, dacă-i plac alunele. Iliuţă l-a ameninţat pe taică-su că, dacă nu-l aduce acasă înainte de ora nouăsprezece, porneşte de la Cheia pe jos… şi eu îl cred în stare de aşa ceva. Mă ceartă el că de ce am acceptat să lungesc această boală pe timp de douăzeci şi cinci de zile? şi nu m-am tocmit cu Ceteraş să pună barem treizeci de întrebări pe zi ca să scăpăm mai repede, dar până la urmă mi-a mărturisit că-i pare bine că nu m-am tocmit pentru că-i place. Nu înţelege el, după cum nu înţeleg nici eu, rostul unor întrebări, dar ce poţi să faci?

Dar vorbim de lup şi… Aud motorul maşinii lui taică-su. Ba aud şi tropăituri pe scări. Mai mult decât sigur ca Iliuţă a coborât din mers. N-a mai aşteptat să bage taică-su maşina în garaj. Dar uite că gândurile astea mi-au îndepărtat durerea de măsea. Pentru orice eventualitate, mai iau un antinevralgic. În acest timp intră şi Iliuţă. Ca vijelia aia care bântuie uneori prin Bărăgan, a intrat. Dacă nu ştiam că este el trebuia să-mi scuip în sân de sperietură? Trebuia. Repezitul meu aghiotant

mă salută cu respectul cuvenit, dacă nu şi mai şi, face şi o plecăciune şi mă întreabă abia răsuflând. N-a mai aşteptat liftul, a urcat scările ca să ajungă mai repede şi mai cred — dar asta să rămână între noi — mai cred că nici nu şi-a mai şters tălpile pantofilor, cum este obiceiul nostru, al românilor, când intrăm într-o casă. Îl iert, nu-i mai zic nimic acum, pentru că nu vreau să-i stric ziua. Dar îi aduc eu aminte altă dată, cu alta ocazie, să n-aveţi voi nicio grijă. Mă întreabă:

— N-a sunat?

Îi arat ceasul meu de mâna cu cadran foarte negru şi din priviri îi mai dau să înţeleagă neapărat că, dacă Ceteraş ar fi sunat, eu neapărat ar fi trebuit să fiu cu receptorul la ureche. Îi zic:

— Încă nu este ora nouăsprezece. Nu ştii că Ceteraş este foarte punctual?

Mai suflă încă cum sufla un alergător de cursă cu obstacole în timpul antrenamentelor şi mă întreabă:

— Dumneavoastră n-aţi ieşit nicăieri astăzi?

Să-i spun lui cât m-am perpelit din cauza pârlitei aleia de dureri de masele? Ca să nu creadă că sunt chiar aşa de slab, îi spun:

— N-am ieşit nicăieri pentru că am avut de pus la punct nişte manuscrise… Te-a prins soarele bine.

— Pai am jucat fotbal mai tot timpul… Să-mi pregătesc caietul şi pixul să le am la îndemână. Toată ziua m-am gândit la întrebările lui. I le-am citit şi lui tata.

Faptul că i-a citit şi lui taică-su întrebările puse de Silviu Ceteraş nu m-a făcut să-mi vină rău de bucurie. Nici măcar nu m-a făcut să mă duc la el să-l îmbrăţişez şi să-l sărut pe frunte. Ba as putea spune că m-a cam deranjat, dar nu prea mult.

— Şi tăticul tău ce părere are?

S-a mai liniştit puţin, nu mai sufla ca alergătorii de obstacole! şi pune la îndemâna pixul şi caietul, trage şi un scaun lângă telefon.

— Tăticul zice că este o joacă, o joacă de copii. Ce ştie el?

— Dar tu? Tu ce părere mai ai?

Îl privesc atent să văd în ce ape se mai scalda.

— Mi-au trecut prin cap fel şi fel de idei.

— Cam ce fel de idei?

— Şi eu mi-am dat seama că nu vorbeşte de la un telefon public, şi m-am gândit ca s-ar putea să fie vorba de un copil imobilizat la pat.

Uite, vedeţi? Vedeţi de ce-l fac eu aproape erou principal în mai toate cărţile, îşi pune mintea la treaba. Vedeţi cu ce idee a venit? A bătut el mingea acolo la Cheia, dar a şi gândit. Sunt mai mult decât sigur că un alt copil în locul lui, chiar şi un premiant, dacă ajungea la Cheia şi mai avea la el şi o minge de fotbal, nu se mai gândea în altă parte. Dar să vedem ce-a mai gândit.

— Cum adică un copil imobilizat la pat? fii şi tu puţin mai clar.

Bucuros c-a reuşit să mă facă foarte curios şi, văzând că mă aşez în fotoliu, se aşează şi el şi uitându-se puţin la draperia aia aproape albastră, apoi la mine, începe:

— Cred ea este vorba de un copil care a fost victima vreunui accident, ori a

suferit de vreo boală care l-a ţintuit la pat de mai multă vreme. Cred că citeşte mult şi, cu aceste întrebări pe care vi le pune, caută să şi mai umple ziua. Încercaţi vă rog să schimbaţi ora. Întrebaţi-l să vă spună dacă poate să vă sune dimineaţa ori la prânz.

— L-am întrebat.

— Şi?

— Mi-a spus să-mi aleg eu ora. S-ar putea să ai dreptate. Tu ai dreptate. Copilul este instruit.

Când îi spui lui Iliuţă că are dreptate, toată lumea este a lui. Nu se înfumurează, doar puţin, foarte puţin, se umflă în pene.

— Şi m-am mai gândit la ceva… zice el tuşind numai de dragul tuşitului.

Ia să vedem noi, dragălaşii mei cititori, la ce s-a mai gândit Iliuţă al nostru?

— La ce te-ai mai gândit?

— La ceva care anulează de fapt ideea care v-am spus-o adineauri. Povestea cu copilul care a fost victima unui accident. Mă ascultaţi şi ideea asta mi-a venit acum, pe loc. Dacă este o actriţă care este folosită la emisiunile pentru copii? O actriţă care poate să imite bine vocea copiilor. Să fim atenţi la voce. Poate ne joacă vreo farsă o actriţă.

Ma gândesc eu la cele spuse de Iliuţă cât mă gândesc şi, până la urmă, cu gândul tot acolo, zic:

— Asta nu poate fi farsa. Nu miroase a farsa…

— Ce-ar fi ca după ce ne pune toate întrebările ce le are de pus, să închidă telefonul şi să nu ne mai sune niciodată.

— S-ar putea să fie şi aşa, dar farsa, ţi-o spun eu încă o dată, nu este.

Ne uitam la ceas şi la telefon şi vă spun drept ca mie îmi pasa de farse cum îmi pasa de zăpadă care a căzut pe Bulevardul Macaralei în ziua de optsprezece februarie anul trecut. Dar îmi pare rău că repet. Toată povestea asta nu-mi miroase nici pe departe a farsă. Mai degrabă optez pentru prima idee a lui Iliuţă. Se poate să fie un băiat care este imobilizat la pat şi, ca să-i umple timpul, să se mai instruiască, ne pune noua întrebări. Iliuţă îşi ocupa locul lângă fotoliul meu cu caietul şi pixul pregătit pentru că trebuie să sune telefonul dacă nu ne-a dat repaus duminical. Sună telefonul.

— Alo!

Dacă este ora nouăsprezece fix, se înţelege de la sine că este Silviu Ceteraş şi nicidecum administratorul cimitirului Buna Vestire ori cine ştie cine altcineva.

— Alo, bună seara.

— Credeam că astăzi, fiind duminică, nu mă suni.

— De ce să nu vă sun?

— Credeam că-mi dai repaus.

— Ce dacă este duminica?

Încerc o stratagemă. Vreau să văd dacă nu cumva acest copil este internat într-un spital. Toate spitalele au telefoane publice, aşa că-l iau repede pe Ceteraş al meu.

— Nu ieşi duminica din Bucureşti? Nu pleci la iarba verde ori la ştrand?

Băiatul ăsta, Ceteraş asta al nostru, nu este un copil care să fie păcălit chiar aşa de uşor. Ştie când trebuie să deschidă gura. I-aş zice un „bravo", dar mi-e teamă sa nu înceapă să se laude că i-a zis bravo un scriitor care vrea să devină. „Mare". I-aş face cinste şi cu nişte dulceaţă, dar tac pentru ca el începe:

— Alo, sunteţi pregătit? Întrebarea numărul unu: „În copilărie ştiaţi să faceţi oameni de zăpadă? Va băteaţi cu bulgări de zăpadă?"

— Am avut mare noroc în copilăria mea ca ploile, viscolele şi zăpezile nu puteau fi luate de patroni. Nu puteau pune stăpânire şi pe ele. Aşa că, dacă aveam încălţăminte şi îmbrăcăminte pentru iarna, ne bucuram şi noi, copiii din mahala, când începea să ningă. Aveam în mahalaua noastră şi un derdeluş şi dacă mai aveam şi-o sanie, lumea era a noastră. Sigur că încingeam şi câte o bătaie cu bulgări de zăpadă. Când era zăpadă afânată, făceam un bulgare mic şi începeam să-l rostogolesc. Îl rostogoleam până nu mai puteam să-l mişc din loc. Până se făcea mare de tot. Pe urma făceam unui mai mic. Făceam oameni de zăpadă, dar nu eram invidiat de niciun copil, din cauză că nu eram mare meşter. Nu-i făceam prea frumoşi. Eu aş îi vrut să fac cei mai frumoşi oameni de zăpadă, dar dacă n-aveam talent… Nici acum, când sunt bunic, nu mă pricep. N-am învăţat să fac un om de zăpadă ca lumea. Am fost chiar în iarna acestui an cu nepoţica mea Luiza într-o excursie la Sinaia şi am încercat să-i fac un om de zăpadă, dar a ieşit un fel de hipopotam. A râs şi Luiza de munca mea.

— Alo, urmează întrebarea a doua: „Când eraţi copil, vă duceaţi la înmormântări?"

Ce-o avea băiatul ăsta cu cimitirele, cu morţii? Aş fi în stare să dau marea cu sarea celui care mi-ar spune. Iliuţă se uita în receptor ca într-un ghioc, mă întreabă şi el ceva din priviri, dar eu îi răspund lui Ceteraş:

— Cum să nu? Dar întrebarea asta mi-ai mai pus-o. M-ai întrebat mi se pare dacă n-am dus steagul sau crucea la vreun mort.

Nu se sinchiseşte de nedumerirea mea. Nu-şi cere scuze că se repeta. Îşi drege glasul şi aud:

— Alo, când va duceaţi la înmormântări, aşteptaţi la răscruce să arunce rudele mortului bani?

Multe mai ştie băiatul ăsta! De unde-o fi aflat el ca, pe vremea copilăriei mele, era obiceiul ca, la răscruci de drumuri, să se oprească dricul şi să se arunce un pumn de mărunţi?

Ştiţi ce mai fac eu în timp ce răspund întrebărilor? În pauză ciulesc urechea cu care ascult să prind dacă nu cumva îi suflă cineva întrebările. De data asta n-am auzit nicio şoaptă. Răspund întrebării:

— Alo, da, Silvica dragă, mă ţineam şi eu după dric când era câte-o înmormântare, dar nu aveam noroc. Nu mă îmbogăţeam. Nu-mi ieşea nici măcar de-o braga de la turcul Zia, care umbla cu doniţa prin mahalaua noastră. Ştii de ce nu mă pricopseam? La mine în mahala era un specialist care ne lasă pe noi toţi cu buza umflată. Unui Pârlan. Îi făcuse, împieliţatul de el, un fel de halău din aia cu

care prinzi peşte. Când băga omul mâna în buzunar şi arunca banii, el hat, împingea halăul şi toţi banii cădeau în plasa lui. Avea mare dexteritate!…

— Alo!

— Alo, da!

— Aţi tras vreodată clopotul! Ce simţeaţi când trăgeaţi clopotul? Vă încerca vreun sentiment? Vă părea rău?

Ceteraş asta este copil de gropar ori de popă! Dacă şi următoarea întrebare este tot din acest domeniu, îi zic lui Ceteraş adio şi-un praz verde şi-l iau pe Iliuţă la o plimbare pe bulevardul Ana Ipătescu. Îi zic lui Ceteraş:

— Dacă aceasta este întrebarea a treia, răspund: Am tras clopotele! Am bătut şi toaca pentru slujba de seara. Ce am simţit? Ce sentimente m-au încercat în momentul când trăgeam clopotul pentru un semen de-al meu care ne-a părăsit? Uneori îmi ziceam „ferice de el c-a scăpat de viaţa asta!" Pentru că viaţa, pe atunci, n-aveai de unde să ştii cum era…

N-am apucat să-l avertizez că, dacă mă mai întreabă ceva despre morţi, îi zic bonjour chiar în limba franceza, pentru că am auzit:

— Întrebarea a patra: „Aţi făcut vreodată felinar din pepene verde?"

Am răsuflat puţin mai uşurat şi am încercat să răspund şi acestei întrebări:

— Am făcut şi felinar din pepene verde. Eram prieten cu băiatul ţârcovnicului de la biserica noastră din mahala şi asta aducea lumânări groase. Să fie păcatul meu, dar de cele mai multe ori pepenii din care făceam felinare erau şterpeliţi din căruţe. Veneau în mahalaua noastră nişte ţărani cu căruţe la care aveau nişte roţi care „cântau". Scoteau un sunet plăcut la urechi. Dar noi, copiii, nu le luam pepenii pentru că le cântau roţile, ci de ai naibii ce eram şi pentru ca să ne mai astâmpăram pofta. Ştiam noi că nu este frumos, dar…

Nu-mi spune nici c-am făcut rău, nici c-am făcut bine. Aud:

— Întrebarea a cincea: „V-aţi încălzit vreodată la primus?"

Iliuţă se uita pe unui din cei patru pereţi, iar eu în receptor. Îl întreb:

— De unde ştii tu, Silvica, ce-i aia primus?

Dar cu Ceteraş nu te poţi tocmi. Trebuie să răspund întrebării puse de el. Nu să-l întreb eu. Mă pune la punct cât ai zice peşte.

— Vreţi să-mi răspundeţi?

— Da. Făceam mâncare la primus. şi când terminam lemnele, că se terminau repede şi erau nişte geruri… puneam pe primus o cărămidă ca să dea căldură.

— A şasea întrebare: „V-a plouat vreodată în casă?"

— Da. În mahalaua noastră erau puţine case. Puteai să le numeri pe degete pe cele care aveau acoperişul ca lumea. În rest… Puneam cratiţe, oale, ori copaia. Copaia o puneam în locul unde curgea mai multă apa; unde era spărtură mai mare şi trebuia să avem grijă să golim apa din vase. Uneori, când ploua noaptea, ne trezeau picăturile căzute din tavan. Te făceau să sari din pat. Mutam patul, dar degeaba…

Nu mă compătimeşte. Nu scoate nici măcar un „nu", dar la urma urmei nici n-am nevoie de compătimirea lui. Ce-a fost a trecut cum a trecut. Şi acum vă rog

eu să fiţi atât de buni şi să fiţi atent la întrebarea care urmează:

— Întrebarea a şaptea: „Când aţi tras prima data din ţigară?”

— Pe la doisprezece ani. M-a pus tata! M-a pus să trag fum mult din ţigară şi mi-a spus să zic: „Îhh, caii mei!” M-am înecat cu fumul, am tuşit mult, mi s-a făcut tare rău şi pe urma, abia în timpul armatei, am mai pus ţigara în gură. Acum, povăţuit de doctor, iar le-am lăsat. Am o rugăminte la tine. Dacă ai început să fumezi, ascultă-mă pe mine! Nu aştepta până pleci militar. Lasă-te chiar de azi! C-o să-mi mulţumeşti la bătrâneţe.

— Alo, urmează întrebarea a noua: „Aţi umblat vreodată, în luna lui cuptor, desculţ, pe asfalt?”

— Ţi-am spus ca eu am copilărit în cartierul Giuleşti şi, pe vremea aceea, asfalt nu găseai decât tocmai la Podul Grant. Am ajuns o dată şi pe asfaltul de la Podul Grant şi nu m-a fript prea tare, pentru că aveam tălpile tabăcite.

— A zecea întrebare: „În copilărie, dormeaţi cu pisica în pat?”

— Da. Pentru ca mă încălzea. Îmi era însă teama de ea. Tata mă speriase. Zicea c-ar putea să mă omoare. Dacă-mi vede, în timp ce dormeam, mărul lui Adam mişcându-se o să se repeadă la el. Zicea că s-a întâmplat pe vremuri la el în Priboeni un astfel de caz. M-am speriat eu, dar tot am continuat să dorm cu pisica.

— Vă mulţumesc. Pe mâine seară.

Strâng receptorul în mâna şi nu ştiu de ce strig. Strig cât pot de tare:

— Alo! Alo!

Strig degeaba. A închis telefonul. Iliuţă mă întreabă:

— De ce-o fi aşa?

Nu-i răspund imediat. Iau caietul din mâna lui şi mă uit la întrebări, le citesc cu glas tare, arunc caietul pe birou şi se înţelege de la sine că încep să mă plimb prin birou cu mâinile în buzunare. Iliuţă se uita la mine.

— Ce m-ai întrebat?

— De ce-o fi aşa?

— Cum aşa?

— De ce n-o vrea să mai stea de vorba după ce termină de pus întrebările?

— Probabil că de teama sa nu se trădeze cumva.

— Trebuie să întreprindem ceva.

— Ce să întreprindem?

— Păi, să ne gândim.

ZIUA A PATRA. ILIUŢĂ, AGHIOTANTUL MEU, ÎNCEARCĂ SĂ-L TRAGĂ DE LIMBĂ, SĂ AFLE CEVA DE LA CETERAŞ, DAR NU REUŞEŞTE. EU ÎL MAI ÎNTREB ÎNCĂ O DATĂ PE CETERAŞ CUM ÎL CHEAMĂ, IAR EL ÎMI SPUNE CĂ NU ŞI-A SCHIMBAT NUMELE ÎNTRE TIMP.

Mă gândesc cam cum am să arăt eu când o să ajung scriitor mare. Laureat al premiului Nobel ori cine ştie al cărui premiu ce se oferă celor mai vestiţi scriitori. Că asta mă aşteaptă după afacerea cu Ceteraş. Ce credeţi voi? Am să mai stau de vorbă cu voi aşa de la egal la egal cum stau acum? Am să mai mănânc seminţe de dovleac la meciurile Rapidului, ori am să trec la cele de floarea-soarelui? Am să mai mănânc pepene verde fără cuţit şi furculiţa muşcând din felie? Tare mi-e teamă că n-o să-mi mai dea voie. Te pomeneşti c-o să trebuiască de atunci încolo să umblu pe strada cu nasul pe sus şi mie zău că nu-mi place. Mergând cu nasul pe sus s-ar putea să dau într-o groapa sau într-o gura de canal descoperita şi să mai păţesc naibii ceva. Nu e mai frumoasa viaţa asta pe care o duc eu acum? Când plouă, dacă vreau, deschid umbrela; dacă nu vreau, n-o deschid. Mă plimb prin ploaie şi fluier orice melodie care-mi trece prin cap. Dacă eşti prea mare, n-ai voie să mergi prin ploaie şi nici să fluieri, pentru că se zice că-ţi ştirbeşti autoritatea. Dar până una alta… mă ceartă mai degrabă Iliuţă:

— Niciodată nu v-am văzut aşa. Nu vă recunosc. Pe cuvântul meu că nu vă recunosc!

Mă uit în oglinda alungind gândurile de mai înainte, să văd ce este schimbat la mine. Îmi controlez ţinuta nu observ nimic schimbat la mine. Îl întreb:

— Cum nu m-ai văzut niciodată aşa?

— Păi, eu ştiu ca atunci când intraţi în vreo încurcătură întreprindeaţi ceva.

Pe undeva Iliuţă are dreptate. Aţi observat şi voi, cred, că nu iau taurul de coarne. Nu pun piciorul în prag. Stau ca într-o gara şi aştept. Aştept să vină ora nouăsprezece ca să aud ce întrebări îmi va mai pune. Eu pot să sumec măneca şi să bag mâna în foc, pot face şi ramaşag pe orice, chiar şi pe un elefant asiatic, că alt scriitor n-ar fi acceptat propunerea asta a lui Ceteraş de a lungi boala pe timp de douăzeci şi cinci de zile. Oricare dintre scriitorii pe care-i cunosc eu ar fi zis: „Lasă-mă, domnule! Ajung eu mare şi fără să-ţi răspund ţie la două sute cincizeci de întrebări!" Are dreptate Iliuţă, dar eu nu i-o dau. Nu-i dau dreptate pentru ca ştiu eu ce ştiu. Îi zic:

— Iliuţă, în ce încurcătură am intrat?

— Dar povestea asta cu întrebările nu este o încurcătură? De când aţi venit din concediu, n-aţi mai scris nimic. Nu mai aveţi subiecte? Dacă nu aveţi, vă aduc eu un băiat care poate să vă furnizeze un mare subiect. Ştiţi ce-a făcut? A intrat în arena circului în timp ce îmblânzitorul îşi făcea numărul lui cu nişte tigri şi cu nişte pantere. Toţi spectatorii au crezut ca intrarea lui în arena face parte din program. Băiatul ăsta a încălecat pe o panteră. A făcut lucrul ăsta pentru ca îmblânzitorul să-l ia ucenic pe lângă el. Îmblânzitorul, însă, nu era din ţara noastră. I-a plăcut curajul copilului, dar putea s-o păţească? Putea. Nu v-ar fi plăcut să scrieţi o nuvela

despre curajul lui? De ce nu faceţi ceva ca să-l descoperim pe individ? Pe Ceteraş asta. Întreprindeţi şi dumneavoastră ceva!

— Dar tu ai găsit ironie ori necuviinţa în întrebările lui?

— Este adevărat că… dar…

— Dar ce? Afla, dragul meu Iliuţă, ca pe mine băiatul ăsta cu întrebările lui mă deconectează. Aştept ora nouăsprezece ca pe un măr copt. Abia aştept să-i aud vocea, să văd ce fel de întrebări îi mai trec prin cap… Vreau să te întreb ceva în legătură cu… Tu consideri curaj faptul c-a intrat copilul ăla în arena? N-a fost curaj, ci demenţă. Ştii tu c-am scris eu vreodată despre demenţă? Dar să încheiem capitolul ăsta.

Îşi dă seama că era mai bine dacă nu-mi povestea isprava băiatului. Mă întreabă:

— Scopul. Care-o fi scopul?

— Al meu?

— Ce scop are el? Omul cu cele două sute cincizeci de întrebări.

— Asta rămâne de văzut.

— Nu vrei să vă duceţi să vă plimbaţi până la ora douăzeci?

Mă uit la aghiotantul meu ca la o căruţă cu fân în care a ouat o bibilica două ouă gemene şi, stricându-i freza, îl întreb:

— Ce-ţi veni? Cum să mă duc să mă plimb? Trebuie să sune Ceteraş.

Îmi zice:

— Tocmai de aia. Lasaţi-l pe mine astăzi. Îl iau eu tare.

Care va sa zică, Iliuţă vrea să pună el piciorul în prag. Vrea să apuce el taurul de coarne. Zău că l-aş lăsa, dar mi-e teamă sa nu strice totul. Să nu-l facă pe Ceteraş să nu mai sune.

— Şi cum îl iei tare?

— Îl ameninţ că, dacă nu-mi spune ce vrea de la noi, nu-i mai răspundem la telefon. Ori poate că reuşesc să-i aflu adresa.

Povestea asta cu aflatul adresei, pot să vă spun că-mi place. Îl întreb pe Iliuţă:

— Cum? Cum vrei să procedezi?

Se umfla puţin în pene îmi zice:

— Îi spun că vreau să mă împrietenesc cu el. Că vreau să-l vizitez. Dacă este filatelist, îi propun un schimb de timbre.

Nici ideea asta nu e rea. Îi zic:

— Poftim! îi dau voie să încerci. Când sună telefonul, ridici tu receptorul, dar ameninţarea nu-mi place. Nu-l ameninţa că nu-i mai răspundem la telefon. Încearcă-ţi metoda cu schimbul filatelic.

Nu termin bine cu indicaţiile şi… sună telefonul. Îi fac semn lui Iliuţă să ridice receptorul. Mă apropii şi eu cu urechea de receptor şi aud:

— Alo!

Îi răspunde un „alo” Iliuţă. Silviu Ceteraş întreabă de mine, Iliuţă îi spune c-am ieşit puţin şi încearcă să încropească un dialog. Îl întreabă dacă are un anumit timbru. Eu nu mă pricep deloc la timbre. Adică mă pricep doar să le lipesc pe

scrisoarea pe care trebuie s-o trimit prin poştă, încolo… Îl întreabă dacă în cartierul lor ploua cum a început să ploua în cartierul nostru. Îi pune mai multe întrebări, doar, doar… Nu reuşeşte.

— Alo, am să sun mai târziu! zice Ceteraş în receptor.

Îi fac semn lui Iliuţă să-i spună c-am sosit, iau receptorul.

— Alo, iartă-mă, am fost să cumpăr nişte… Te ascult.

— Buna seara! Întrebarea numărul unu: „În copilărie ai şters vreodată o sticlă de lampă cu gaz?”

Am un prieten critic literar care îmi spune ca, de fapt, eu am ceva imaginaţie. Dacă am ori nu, cine ştie. Dar vă spun eu că nu mi-aş îi imaginat să pun cuiva o întrebare ca asta. Ceteraş ăsta o să-mi dea mult de lucru.

— Cum să nu? Am avut lumina electrica în casa abia după ce am venit de la armată, aşa că am spart, după ce le ştergeam cu hârtie de ziar, multe sticle de lampă. Am mai mâncat şi câte-o scatoalcă din cauza asta…

— Alo, întrebarea a doua: „Când eraţi copil, sunaţi la câte o poartă şi pe urma fugeaţi?”

— Nu, pentru ca locuitorii mahalalei noastre nu aveau sonerie la poarta. Dar când mă duceam în oraş mai sunam şi eu, că de fugit mă pricepeam să fug.

— A treia întrebare: „Vă era frica pe întuneric?”

— Nu, pentru că eram obişnuit cu el. Ca să facem economie de gaz, stingeam lampa devreme. Îmi puneam pătură-n cap şi era şi mai întuneric!… Străzile nu erau luminate…

— Întrebarea a patra: „Când aţi minţit prima data?”

Care copil nu trage şi el, aşa, câte o minciună! Dac-aş ştii că exista unui, eu din banii mei i-aş ridica o statuie şi i-aş aşeza-o pe cel mai mare bulevard. Răspund:

— Cred că am început să mint chiar de când eram în faşă. Plângeam a foame, dar eu doream să mă ia cineva în braţe. Mi se ura în copaie. Îl mai minţeam pe tata când mă întreba dacă mi-e foame. Şi lui îi era. Ştiam că nu mai e nimic în cratiţa… Minţeam!…

— A cincea întrebare: „Ce aţi băut mai mult în copilărie. Ceai ori cafea cu lapte?”

Ceteraş asta umbla prin copilăria mea cu buldozerul. Totul vrea să răscolească. Observ că este atent şi Iliuţă la răspunsurile pe care le dau, cu toate că el a citit toate cărţile mele în care mi-am descris viaţa…

— Cafea cu lapte beam numai la unele sărbători. Cu cozonac. În rest, ceai. Apă colorata cu zahăr ars, nu ceai adevărat. Asta costa!…

— Urmează întrebarea a şasea: „În copilărie aţi învăţat să cântaţi la vreun instrument?”

— Da. Când eram copil a venit în cartier la noi un negustor cu mărunţişuri şi tata mi-a cumpărat un „zdrâng”. Ştiam să cânt ceva din el.

— Întrebarea a şaptea: „Aţi prins vreodată greieri cu lumânarea?”

Ai zice că-i cam apă de ploaie întrebarea asta, dar nu e. Vă spun eu că nu este. Cu întrebarea asta poţi să-ţi dai seama imediat ce fel de copilărie a avut cel căruia i-ai pus-o. Îmi aduc aminte că noi, copiii, marea majoritate a copiilor din mahala, ne

îndeletniceam cu aceasta joaca. Dar copiii celor înstăriţi, pentru că aveam şi noi nişte înstăriţi în mahalaua noastră, copiii ăştia nu veneau cu noi la vânătoare de greieri. Ei aveau jucării şi, în afară de asta, părinţii lor nu-i lăsau să se înhăiteze cu noi aştia care nu bănuiam perspectiva să avem vreodată un dinte de aur în gură. Dar, stai! Că Ceteraş aşteaptă răspunsul.

— Aproape toţi copiii din cartierul meu prindeau greieri cu lumânarea. Ne luam şi la întrecere. Legam o bucăţică de lumânare cu aţă şi mergeam pe câmpul Institutului Pasteur. Scoteam greierii şi-i puneam într-o cutie de conserve. Eu le dădeam drumul până la urmă, pentru că mi se făcea mila de ei… şi ei aveau viaţă!

Păcătosul ăsta mi-a trezit amintirile. Tristele mele amintiri despre copilărie! Prin inima mea trece o ceaţă mai deasa decât cea de la Londra. Încerc s-o arunc cât mai departe, cu un oftat de zile mari şi aud:

— A opta întrebare: „De la ce etate ştiţi ce-i aia greblă?”

Consider ca normal ar fi fost să mă întrebe dacă mai ştiu ce-i aia grebla? Nu de la ce etate. Pentru că unii, la fel ca într-o nuvela de-a lui Gogol, după ce vin de la studii, se fac că nu mai cunosc unele lucruri cu care au copilărit. Dar ce să fac? Aşa a formulat Ceteraş întrebarea. Răspund:

— Ştiu ce-i aia grebla de când mă cunosc. Aveam şi noi o grebla în magazie. Făcea mama răzoare de ceapa, de usturoi şi trebuia să avem grebla. Dar, uneori, nu scoteam de pe răzoare nici ceapă, nici usturoi şi nici greieri!…

— Întrebarea a noua: „Aţi văzut în copilărie şurub cu ghivent pe stânga?”

Iliuţă auzind întrebarea cu ghiventul pe stânga astupă cu podul palmei pâlnia receptorului. Îmi zice: „Eu dac-aş fi în locul dumneavoastră l-aş întrebă şi eu cine trebuie respectat mai mult. Inventatorul clanţei de deschis uşa, ori cel al clanţei de închis uşa”. Îi zic să-şi vadă de treaba, deşi mi se pare şi mie cam aiurită întrebarea şi răspund:

— Am văzut şuruburi cu ghiventuri pe stânga, am aflat de existenţa lor, pe la etatea de paisprezece ani şi ceva, când am intrat ucenic la Leonida. Ceteraşule, ai putea să-mi spui şi mie la ce-ţi foloseşte răspunsul la aceasta întrebare? Puteai să mă întrebi la fel de bine dac-am văzut în copilărie şurub cu ghivent elicoidal, ori dacă am văzut lopata ori ciocan cu coada pe stânga.

Dacă puneam întrebarea asta vârfului Omul, chiar când este el înzăpezit, poate, poate că scoteam ceva de la el. Ceteraş? Nimic. El a zis:

— A zecea întrebare: „Ai înecat vreodată pisoi sau căţei nou-născuţi?”

— Niciodată. Să-mi fi dat cineva un milion, ori Palatul telefoanelor, că asta era cea mai înalta clădire din capitala noastră, pe atunci, să-mi fi dat orice palat şi nu m-aş fi dus să înec nişte pisoi ori căţei nou nascuţi. Silvica, nu închide, te rog!

— Alo, da.

— Am o rugăminte la tine.

După o pauză, o pauză cam mare, aud:

— Vă ascult.

— Vrei să-mi spui cum te cheamă?

Iliuţă s-a uitat la mine ca la unui care mănâncă o portocală în autobuzul 37 şi

aruncă pe jos cojile ori pe sub banca pe care stă. Ca să nu se mai uite aşa la mine, i-am făcut semn cu ochiul drept, pentru că nu-mi prea reuşeşte cu stângul.

— V-am spus cum mă cheamă, răspunde băiatul de la celălalt capăt al firului, mirat şi el.

Îi mai fac odată cu ochiul lui Iliuţă, ca să fie cu soţ şi-i zic lui Ceteraş.

— Am uitat celălalt nume. Silviu şi mai cum? Care-ţi este numele?

— Ceteraş. Silviu Ceteraş.

Mai încerc o dată:

— Sigur?

— Sigur. De ce nu vă vine să credeţi?

— Silviule, nu vrei să-mi dai să vorbesc cu mămica ori cu tăticul tău?

După o pauză cam trista, îmi zice:

— Buna seara. Vă sun mâine.

Clanc! Clanc! A pus receptorul în furca. Eu îl mai ţin la ureche, dar degeaba. În acest timp, mi-am pus şi eu o întrebare à la Ceteraş: „Ce-ai face dac-ai fi acum Cezar?” Îmi răspund tot în gând: „Dac-aş fi acum Cezar, aş da ordin să mi-l caute şi să mi-l aducă chiar acum, aici, pe Silviu Ceteraş să-l văd cum arata la faţă, apoi să-i dau drumul să se ducă acasă cu obligaţia ca a doua zi să mă sune din nou şi să-mi pună cele zece întrebări”.

— De ce l-aţi mai întrebat care-i este numele? Chiar l-aţi uitat? mă întreabă Iliuţă frământându-şi degetele.

— Nu. Nu i-am uitat numele. Chiar dacă mă trezesc la ora douăsprezece noaptea şi mă întrebi cum îl cheamă, îţi răspund.

— Atunci de ce?…

— Am crezut că, luat repede, îmi spune alt nume. Tu parcă ziceai că numele acesta de Ceteraş este cam căutat. Am vrut să mă conving şi eu.

Iliuţă se uita la mine hoţeşte şi mă întreabă:

— Sperai să vă dea pe mămica ori pe tăticul lui la telefon?

— Am încercat. Tu nu ştii că încercarea moarte n-are? Poate că cine ştie? Luat repede…

Un aghiotant de scriitor nu este aghiotant de scriitor dacă poarta capul pe umeri numai ca să poarte ceva. El trebuie să şi gândească. Iata ce întrebare se plimba prin capul lui Iliuţă:

— Dacă Silviu Ceteraş ăsta al dumneavoastră, care vi s-a lipit de suflet de cum a deschis gura, face pe scriitorul?

— Cum să facă pe scriitorul?

Nu ştiu de ce, dar tot întrebări îmi vin în minte. De pilda acum, când l-am întrebat pe Iliuţă „Cum să facă pe scriitorul”, mi-au trecut prin cap întrebările: „Chiar n-ai da un şoarece pe un leu mort?” şi „Nu este prost un ulcior care nu merge de multe ori la apă?” Ba mă întreb, caut să-mi aduc aminte dacă ştiu în ce an a fost inventata conopida. În timp ce eu mă chinuiesc cu aceste întrebări, Iliuţă zice:

— Foarte bine! şi-a fabricat un chestionar, află pe baza acestui chestionar amănunte din viaţa dumneavoastră şi scrie o carte.

— De ce să mă fi ales tocmai pe mine?

— Şi chiar nu vreţi să întreprindeţi absolut nimic pentru depistarea lui? schimbă el vorba. Este adevărat ca nu v-a adus injurii prin întrebările lui, dar totuşi…

— Ce totuşi?

— Curiozitatea dumneavoastră. Ştiu că eu numai pe el îl visez?

— Şi cum arata? Cum poţi să visezi pe cineva pe care nu-l cunoşti?

— Întrebările lui le visez.

— Cum le visezi?

— În fel şi chip. De pildă, azi-noapte am visat că m-a întrebat chiar pe mine dacă am să mănânc, în prima zi a anului două mii, îngheţata pe băţ şi se făcea că m-a mai întrebat ce aş face dacă, într-o dimineaţă, într-o duminica dimineaţa nu ar mai răsări soarele.

M-a înnebunit de-a binelea băiatul ăsta, cu întrebările lui. Spuneţi-mi, eu ce să fac. Aveţi vreo idee?

Îl necăjesc puţin pe Iliuţă, pentru că am chef să necăjesc şi eu pe cineva.

— Ce să faci, când? În dimineaţa aia când n-o să mai răsară soarele?

— Ce să fac în legătură cu acest caz! Să mă duc eu la telefoane?

Mă ridic de pe locul meu, mă plimb prin birou tot cu mâinile în buzunare şi-l întreb pe Iliuţă:

— La telefoane? De ce să te duci la telefoane?

— Să cer punerea telefonului dumneavoastră sub observaţie.

Mă opresc în faţa lui, îl prind de bărbie şi-l strâng.

— Să nu te prind că faci aşa ceva. Şi chiar dac-ai încerca. Pentru treaba asta, pentru punerea unui telefon sub observaţie, trebuie nişte aprobări speciale. Trebuie să faci o plângere, să arăţi motivele…

— Dumneavoastră nu aveţi motive?

— Ce motive am?

— Dar bombardarea asta cu întrebări?

— Am acceptat eu jocul, aşa ca, vezi-ţi de treaba ta!

— Unele întrebări sunt nu ştiu cum. Vă întreabă dac-ai văzut şurub cu ghivent pe stânga; pe urmă vă întreabă dac-aţi înecat pisoi ori căţei nou-născuţi.

Ma gândesc la unul din eroii lui Amza Pellea. La ăla care nu ştia că, dacă are capul mare, îi trebuie şi căciula mare şi, oprindu-mă din nou în faţa aghiotantului meu, îi zic:

— Iliuţă, mie totuşi mi se par interesante întrebările lui. Degeaba încerci tu să mă influenţezi.

ZIUA A CINCEA. ILIUŢĂ VINE CU O PROPUNERE INTERESANTĂ, DAR, DE-I INTERESANTĂ, PROPUNEREA CADE. CETERAŞ ÎNTRERUPE, NU ŞTIU DE CE, PENTRU CÂTEVA MINUTE, CONVORBIREA TELEFONICĂ, APOI, PRINTRE ALTELE, MĂ ÎNTREABĂ DACĂ AM APRINS VREODATĂ LUMÂNĂRI ÎNTR-UN CIMITIR.

Zilele au trecut mult mai repede decât trece rapidul prin halta Ghergani. Pentru mine şi Iliuţă, aceste zile este drept că au trecut mai cu încetinitorul, ştiţi voi din ce cauză, dar au trecut. Concediul meu de odihnă s-a dus. Dacă întâmplarea asta cu Ceteraş mă prindea neodihnit nu era bine deloc pentru sănătatea mea şi aşa ca vai de lume. S-ar fi putut întâmpla să veniţi cu flori la mine. În timpul cât am făcut cura de pepeni verzi şi de piersici, în timpul cât m-am mai bălăcit şi eu la marginea Mării Negre cu soarele în faţă, mi-a venit ideea unei piese de teatru şi acum trebuia să mă apuc de lucru. De o comedie, că subiectul unei comedii mi-a trecut prin cap. Dar pot? Afurisitul ăsta de Silviu Ceteraş cu întrebările lui mi-a dat tot planul peste cap. Influenţat probabil de Iliuţă, am început să visez şi eu. Ce credeţi că am visat azi-noapte? Am visat că a venit la uşa mea Catrinel, fetiţa actorului Silviu S., vecinul meu şi-a sunat. După ce a sunat mi-a spus: „Am şi eu să vă pun două întrebări: 1. Ce ai face dacă v-ar fura marţienii căţeluşa; 2. În afară de peruca, mai exista vreun leac împotriva cheliei?" Nu-mi aduc aminte ce răspunsuri i-am dat, dar n-am terminat bine, că a venit şi frăţiorul ei, Radu şi m-a ameninţat că dacă nu-i răspund şi lui la întrebarea: „Cu ce ocazie aş omorî o omidă nu prea păroasă?" nu-mi mai dă bună-ziua când trece pe lângă mine. Eu nu ştiu precis dacă Răducu a văzut vreodată o omida nu prea păroasă, dar ce să facem dacă aşa am visat? Omul visează şi vrute şi nevrute. N-am apucat să-i răspund, că m-am trezit. Supărat că n-o să mă mai salute, am luat de pe noptiera caietul cu întrebări — că dorm cu întrebările lui Ceteraş la cap şi de cincizeci şi două de ori am citit şi răscitit. iar de tot de atâtea ori m-am întrebat ce urmăreşte şi cine-o fi acest Ceteraş

Iliuţă este dornic să acţioneze, să facă ceva pentru descoperirea omului care ne dă telefoane. Azi de dimineaţă am avut o întâlnire cu scriitorii la Casa scriitorilor şi m-am gândit să nu fiu cumva victima vreunei farse puse la cale de un coleg. M-am uitat în ochii fiecăruia, doar, doar s-o trăda vreunul. N-am observat nimic deosebit la cei pe care-i bănuiam.

Vine şi Iliuţă pentru că nu mai este mult până la ora „h". Ne-am mai văzut astăzi de câteva ori, aşa că intră şi mă întreabă aşa din senin:

— Dacă trebuie să plecaţi din Bucureşti, ce faceţi?

Nici Iliuţă, nici măcar el nu mă menajează. Şi el mă omoară cu întrebări.

— De ce să trebuiască să plec din Bucureşti? Ce-ţi veni cu întrebarea asta? şi m-am uitat la el mult mai strâmb decât mă uit eu la el când face cine ştie ce boacăna. Că face şi boacăne. Om este şi el. Şi nu uşă de biserica ori de catedrală.

Zice:

— Dacă va trimite Uniunea Scriitorilor în vreo delegate, ce faceţi?

Activitatea Uniunii Scriitorilor în perioada concediilor de vara este mai blândă.

Dar vorba lui Iliuţă, dacă? Ca să nu creadă că m-a şi pus pe gânduri, zic:

— Plec. Plec numai şi numai dacă este musai să plec, altfel refuz.

Speriat de uşurinţa cu care am spus că plec, Iliuţă s-a cam îngălbenit. Ce să vă spun, s-a schimbat la faţă exact, dar exact ca un prieten al meu care a călcat o curcă, de vreo 12 kilograme, cu o Dacia 1300 în drum spre Slobozia.

— Şi ce faceţi cu?…

— Cu ce?

— Cu omul şi întrebările lui.

— Ce fac cu omul şi întrebările lui? Cu Ceteraş adică? Ce să fac, Iliuţă? Nu fac nimic deosebit, ci îi explic despre ce este vorba. Cad cu el la învoială. Dar nu-ţi face tu griji în privinţa asta. N-o să mă trimită nimeni în delegaţie. Mai bine hai să discutăm despre altceva. Ia spune-mi, ce-ai mai visat azi-noapte? Tot întrebări ai visat, ori ai trecut la răspunsuri? Materia ta cenuşie ce-a mai produs azi-noapte? Nu ţi-a clocit mintea deloc? Ma mir, Iliuţă.

Necăjit ca un copilaş care este pedepsit să mai facă douăzeci de bastonaşe în caiet, îmi zice:

— Ceva mi-a trecut prin cap, dar este ceva irealizabil. Nici nu-mi vine să vă spun. Mi-a trecut prin cap ceva care…

Iliuţă se poticneşte la acest „ceva care”, dar a reuşit să mă facă curios. Îi zic:

— Să aud.

— Majoritatea prietenilor mei au biciclete.

De un an şi vreo trei luni şi jumătate, ştiam că majoritatea prietenilor lui Iliuţă au biciclete, dar nu ştiam ce legătură puteau să aibă bicicletele astea cu povestea noastră.

— Şi dacă au prietenii tăi biciclete ce este? îţi pare rău că au?

Cu un entuziasm cam de nota şase, dacă nu chiar de şase minus, începe:

— Ziceam să organizam o acţiune. „Acţiunea de la ora 19”. Să ştii că am făcut şi nişte schiţe şi o hartă cu felul în care să acţionăm. Azi-noapte mi-a venit ideea asta, dar nu v-am spus-o până acuma, pentru că… eu ştiu dacă sunteţi de acord, ori nu?

Dacă ma credeţi e bine, dacă nu ma credeţi e tot bine, dar aflaţi că am cam tresărit când am auzit că vrea să organizeze o acţiune şi încă una care se numeşte „Acţiunea de la ora 19”.

— Cum vine acţiunea asta pe care ai botezat-o atât de frumos… Vrei să-mi arăţi şi mie planul şi harta? Te rog.

Iliuţă m-a întrebat dacă poate să lipsească puţin. S-a dus până la el şi a venit imediat cu două coli mari de hârtie. Pe una din de era un fel de harta pe care erau desenaţi nişte copii cu biciclete. Pe cealaltă nu prea am înţeles ce era. După ce a întins colile în faţa noastră, m-a întrebat dacă poate să se aşeze pe fotoliul de lângă biroul meu şi după ce a primit încuviinţarea s-a aşezat şi a început:

— Convorbirea dumneavoastră cu el, cu Cetera, durează în jur de treizeci — patruzeci de minute. Timp berechet pentru un biciclist să inspecteze zece-douasprezece posturi de telefoane publice. Luăm într-o zi toate telefoanele din

cartierele Balta Albă şi Titan. Priviţi aici pe hartă. Aici, în acest punct sunt telefoane publice. N-a rămas niciun telefon netrecut pe harta asta. Aşadar într-o zi suntem cu ochii pe telefoanele din Balta Albă şi Titan, în alta zi Militari şi Drumul Taberei, altă dată…

— Dar nu ţi-am spus că am impresia ca el nu vorbeşte de la un telefon public?

Entuziasmul lui Iliuţă scade exact cum scad cotele apelor Dunării la Drencova. Ce mai! Scade entuziasmul lui tineresc văzând cu ochiul liber. Dar tot nu se lasă.

— Aveţi numai impresia şi nu certitudinea. Dacă totuşi vorbeşte de la un telefon public? Împânzesc tot Bucureştiul cu biciclişti şi cum vede unul din ei vreun copil vorbind la telefon, îl spionează şi… şi gata, îl prindem.

Aş pierde exact cât pierde un popă când doarme, dacă i-aş spune lui Iliuţă că ideea lui cu acţiunea de la ora 19 este grozava. N-aş pierde nimic, dar de ce să-l amăgesc? Nici nu-l descurajez. Dac-aş fi fumător, aş aprinde acum o ţigară şi aş trage şi fum în piept. Dar nefiind fumător, îi zic lui Iliuţă:

— Şi ce faceţi cu el dacă totuşi îl prindeţi?

Iliuţă se gândeşte ce se gândeşte şi zice:

— L-aducem aici la dumneavoastră.

— Şi eu ce să fac cu el? Să-l schingiuiesc ca să-mi spună ce urmăreşte cu întrebările lui? şi mai este ceva, dragă Iliuţă. Dacă totuşi dă telefon din provincie? Cu prefix.

Abia acum se dezumfla Iliuţă al nostru.

— La asta nu m-am gândit. şi ce propuneţi să facem?

— Sa ne înarmăm mai bine cu răbdare şi s-aşteptăm până termină el cu întrebările. Dar, auzi telefonul, hai!

Ne ducem amândoi lângă receptor. Îl ridic.

— Alo, da.

— Buna seara.

— Buna seara şi aştept întrebarea numărul unu.

— Ascultaţi-o: „În copilărie ai avut trotineta, tricicleta, ori aţi trecut direct la bicicletă?”

— Alo, n-am avut niciuna, nici alta. Trotineta nu era descoperită pe vremea copilăriei mele. La groapa noastră de gunoi, gunoi care după cum ţi-am mai spus venea din oraş mai găseam uneori şi câte-un rulment. Dar vezi tu, nu eram chiar aşa de inventiv cum sunt copiii din ziua de azi. Nu ne-a trecut prin cap să facem din doi rulmenţi o trotineta. În afară de asta, nu prea aveam pe unde să ne plimbăm cu ea, pentru că asfalt tocmai la Podul Grant se găsea. În Giuleştiul nostru, dacă nu era noroiul până la gleznă, era praful de două palme. Nici triciclete n-am văzut în mahalaua mea. Bicicletă nu mi-am cumpărat niciodată.

— Întrebarea a doua: „Va-ţi agaţat de vreo căruţă?”

Ceteraş ăsta s-o fi gândind ca eu în copilărie am fost vreun sfânt. Că în loc să mă agăţ şi eu de-o căruţă, stăteam şi învăţăm poezii ori psalmi.

— Numai o dată? De toate căruţele care treceau pe strada noastră, de toate mă agăţam, mai ales de duba trasă de caii brutarului Bordincă. Asta ne dădea pâine şi

pe datorie. Copiii care nu apucau să se agaţe strigau la căruţă?: „Dă-i cu biciul dindărăt".

Aud în receptor că interlocutorul meu şuşoteşte cu cineva. Îmi spune:

— Alo, vă supăraţi dacă întrerupem puţin? Vă sun peste câteva minute. Vă rog să nu vă supăraţi.

Asta ce-o mai fi însemnând? Mă uit în sus. Nu ştiu de ce, dar asta fac. Mă uit în tavan punând receptorul în furca. Iliuţă, auzind şi el cele spuse de Ceteraş îmi zice:

— Asta este. Am dreptate. Am mare dreptate, ce mai discutam?

Cobor privirile pe chipul lui Iliuţă şi-l întreb:

— Ai zis „Asta este". Care? De ce zici tu că ai dreptate. În legătură cu ce ai dreptate? Vrei să-mi spui şi mie?

Îşi împachetează harta la care a lucrat, nu gluma şi coala cealaltă pe care nu ştiu ce a desenat şi zice foarte sigur de el:

— Vorbeşte de la un telefon public, ce mai stăm să discutăm?

Mă uit la el cam cum m-aş uita la unui căruia i-a mâncat vaca buletinul cu portofel cu tot şi-i zic:

— De unde ai dedus tu că vorbeşte de la un telefon public?

Zice:

— Păi…

— Niciun păi. Este invers. Ce, ţi s-a întâmplat vreodată să vorbeşti la un telefon şi să vină cineva să te dea la o parte, să-ţi întrerupă convorbirea?

Credeam că l-am pus cu botul pe labele din faţă pe aghiotantul meu, dar n-a fost chiar aşa. Iliuţă nu-i cedează chiar aşa de uşor. Nuu! zice:

— Dacă este vorba de ceva grav, de chemarea salvării sau a pompierilor, atunci te poate întrerupe cineva, chiar de la un telefon public.

N-am ce face. Trebuie să recunosc:

— Ceva dreptate ai şi tu. Dar…

A sunat din nou telefonul. Ridic cu mare iuţeală receptorul şi-l aud pe Ceteraş

— Alo, vă rog să mă iertaţi…

— Dar ce s-a întâmplat?

Întrebarea asta „Dar ce s-a întâmplat" am pus-o, se vede treaba, unui bec de 220 de volţi şi 60 de waţi de la lampa mea de birou. Şi cum mi-a răspuns la ea becul, aşa mi-a răspuns şi Ceteraş.

— Urmează întrebarea a treia: …

Mai încerc o dată, poate cine ştie, se îndură să ne dea o explicate:

— Nu vrei să-mi spui de ce ai întrerupt? Ce pierzi dacă îmi spui?

— Alo, urmează întrebarea a treia: „V-aţi cusut în copilărie, singur, vreun nasture?"

Îl cert puţin în gând că face atât de mult pe misteriosul cu noi şi răspund întrebării:

— Cusutul unui nasture era o jucărie pentru mine. Ce mare scofală este să coşi un nasture? După ce a murit mama, nu numai nasturi am cusut, am peticit şi pantaloni, am gătit şi mâncare, nevoia te învaţă să faci orice. Ia spune-mi, dragă

Silviule, tu ţi-ai cusut singur vreun nasture? ţi-ai călcat vreodată singur pantalonii?

— Aţi bătut vreodată alviţa?”

Dacă-mi răspundea la întrebările ce i le-am pus, mă rugam în gând să trăiască Ceteraş o mie de ani, cu condiţia ca anii să-i număr eu. Fiindcă n-a vrut să-mi răspundă, mă rog, tot în gând, să trăiască numai nouă sute nouăzeci şi nouă. Zic:

— Asta este întrebarea a patra?

— Da! îmi răspunde scurt.

— Aşa era obiceiul. De lăsata secului, lega tata de tavan o bucată de alviţă, noi copiii ne legam cu mâinile la spate şi încercam să luăm cu dinţii monezile bătute în alviţă. Uneori ne mai rămânea câte un dinte în alviţa, dar era frumos. Ne mai distram şi noi ăştia din mahalaua „Marele Voievod”. Şi dacă te interesează aşa de mult obiceiurile de pe vremea copilăriei mele, îţi mai povestesc unul. Tot în seara aia, parinţii noştri cumpărau câteva kilograme de tărie şi vârau în ele mai multe monezi. Tu, legat cu mâinile la spate, trebuia să cauţi cu bărbia, cu dinţii monezile răspândite prin tărie. După ce-a murit mama, nu ne-a mai ars de bătut alviţa. Silviule, vrei să-mi spui tu mie de unde ai aflat de obiceiul ăsta? Eu am copil mult mai mare decât tine, am şi nepoţica… şi ei nu ştiu de bătutul alviţei. Ai citit undeva? ţi-au povestit parinţii?

— A cincea întrebare: „Aţi scris vreodată, aţi desenat cu creta pe garduri?”

— Silviule, eu îţi mulţumesc foarte mult pentru explicaţiile pe care mi le-ai cerut în legătură cu bătutul alviţei şi mă pregătesc să-ţi răspund şi la întrebarea a cincea. După cum ţi-am mai spus, n-am fost un sfânt. De desenat însă, n-am desenat pentru că nu mă pricepeam. În copilărie mă pricepeam să fac doar nişte urechi de iepure, încolo nimic. Nici acum nu ştiu să desenez. Dacă mă obligă cineva să-i desenez un elefant, iese orice, numai elefant nu. Tu ai talent la desen?

— Întrebarea a şasea: „Când aţi învăţat să înotaţi şi să faceţi pluta?”

După întrebările pe care mi le pune, ai putea crede ca acest Ceteraş îşi închipuie că scriitorii sunt căzuţi din luna. Că ei n-au avut copilărie. Că au fost făcuţi în laborator. Altă explicaţie nu găsesc. Mă surprinde însă foarte mult varietatea întrebărilor. Mă întreabă dacă m-am agăţat de vreo căruţă, apoi dacă mi-am cusut singur vreun nasture, ca să ajungă la întrebarea asta cu înotatul. Iliuţă mă cunoaşte bine. Când a auzit aceasta întrebare l-a apucat râsul. Ştie că mai bine decât mine înoată o secure bine ascuţită ori chiar şi o piatră de kilometru aruncată într-o apă stătătoare. Aş fi putut să mă laud, aş fi putut să-i spun lui Ceteraş că înot chiar mai bine decât fostul Tarzan Johnny Weismuler. Cum m-ar putea controla? Dar de ce să mint? Recunosc:

— Niciodată n-am înotat. Deşi din mahalaua mea până la Dâmboviţa nu era cale prea lunga, n-am reuşit să învăţ sportul ăsta. Ca atare, nu ştiu să fac nici pluta.

— Când va-ţi lăudat prima dată?”

Mă încearcă o bănuială. Nu ştiu dacă voi aţi băgat de seama. Din când în când îi pun şi eu câte o întrebare interlocutorului meu şi el parcă ar fi sfinxul.

Uite chiar şi acum, mă întreabă dacă ştiu să fac pluta, dacă ştiu să înot; eu îi spun că nu şi el, nimic. Nu cumva aceste întrebări sunt înregistrate şi eu vorbesc

la telefon cu un magnetofon? şi nu cu Silviu Ceteraş. Ia să încerc eu:

— Ce m-ai întrebat, Silvică iartă-mă, dar n-am auzit bine întrebarea.

— Când va-ţi lăudat prima dată. Asta v-am întrebat, asta e întrebarea a şaptea.

Îi răspund:

— De mai multe ori. M-am lăudat faţă de unul Mircea Safta. Băiatul ăsta era mai mare ca mine cu vreo trei ani, era orb complet şi, de fiecare an nou făcea taică-său haine noi. El mă întreba dacă mi-a făcut şi mie tata haine noi. Îl minţeam că da şi mă lăudam că sunt mai frumoase decât ale lui.

Aşadar nu vorbesc cu un magnetofon, ci chiar cu Ceteraş. Cine-o fi, măi, acest Ceteraş şi de ce vrea să afle atâtea de la mine?

— Întrebarea a opta: „Puneaţi murături? îi ajutai pe parinţi la punerea murăturilor?”

Notează Iliuţă şi întrebarea asta cu pusul murăturilor în sezonul de toamnă şi face un gest a lehamite. Fac şi eu unul cam la fel şi răspund şi la întrebarea asta:

— Sigur că-i ajutam. Când am rămas singur, eu puneam şi varza la murat. Mi-am strivit şi-un deget. Am vrut să car singur un pietroi ca să-l pun în putină, să ţină varza mai la fund… Pe tine te pun părinţii să-i ajuţi? Îţi place să înţepi gogoşarii? Eşti un băiat gospodar?

— A noua întrebare: „Ai aprins lumânări la vreun cimitir?”

Iar mă duce băiatul ăsta în cimitir! Are o idee fixă cu cimitirele, cu pomenile, cel puţin zece întrebări din cele puse până acum sunt cu înmormântări, clopote, cimitire. I-aş zice şi eu să închidă telefonul şi să mă sune peste vreo cinci şase minute, cum a făcut el şi în acest timp să mă sfătuiesc cu Iliuţă dacă să mai răspund sau nu la astfel de întrebări. Mă las însă păgubaş, pentru că mai are doar o singură întrebare de pus.

— Da, am aprins de ziua morţilor, la mormântul mamei mele. Dar nici acum, când am ajuns la mai bine de o jumătate de veac, nu ştiu precis de ce se aprind lumânări în cimitire!…

— Întrebarea a zecea: „În copilărie ai purtat camaşă făcută din pânză de America?”

— Tu de unde ştii de „pânză de America”?

Să-i pese lui de nedumerirea mea? Cum o să-i pese? Îmi zice scurt şi foarte cuprinzător:

— Vă rog să-mi răspundeţi!

N-am ce face. Îi răspund.

— Asta era pânza cea mai ieftina şi cea mai trainica, aşa că am purtat.

— Va mulţumesc. Buna seara.

— Alo.

Iar „clancul” aia binecunoscut de mine. Dacă totuşi am să dau cândva cu ochii de acest Ceteraş apăi să nu aveţi voi grija, c-o să vi-l iau eu puţin în primire. Cu ou şi cu oţet nu-l fac, pentru că nu mă pricep, dar de certat o să-l cert. Of, of! După ce am oftat amândoi ca la o comandă, l-am întrebat pe Iliuţă:

— De unde ştie băiatul ăsta de „pânză de America”? Tu ai auzit de ea? Era cea

mai ieftină şi cea mai trainică pânză. De unde-o fi ştiind?

— Poate din literatură… Eu cred că din cărţile dumneavoastră. Dar eu totuşi cred că este mai bine să analizam altceva. Ce-a fost cu întreruperea aia?

— Poate ca mama lui, ori cine ştie cine a intrat la el în camera şi, ca să n-audă ce discuta, a întrerupt convorbirea.

— Se poate să fie şi cum spuneţi dumneavoastră, dar tot aşa de bine poate să fie şi varianta mea, adică să vorbească de la un telefon public.

— Că da de la un telefon public ori de la unul particular, tot una este, dragă Iliuţă. Întrebarea, marea întrebare, este ce urmareşte?

ZIUA A ŞASEA. SIMT CĂ AGHIOTANTUL MEU ILIUŢĂ ESTE CAM ROS DE INVIDIE, IAR CETERAŞ MĂ ÎNTREABĂ LA TELEFON DACĂ MI S-A TĂIAT MOŢUL CÂND AM ÎMPLINIT DOI ANI. DUPĂ O DISCUŢIE MAI TARE CU ILIUŢĂ, SUNT NEVOIT SĂ IAU DOUĂ ANTINEVRALGICE.

Nu mă aşteptam ca o joacă de copii, cum e asta în care am intrat, să mă facă să nu am astâmpăr. Ieri era să ne apuce miezul nopţii analizând şi răsanalizând fiecare întrebare. La ce rezultat am ajuns? Puteţi să râdeţi cu gura până la urechi, dacă aveţi pofta, dar n-am ajuns la niciun rezultat. Şi astăzi toată ziua ce-am făcut? Încercam să alung gândurile. Mă aşezam la biroul meu cu gândul să aştern pe hârtie un început de nuvelă, ori barem un început de schiţă ceva mai umoristică. Ma aşezam de pomană la birou şi auziţi voi? Aveam şi un subiect de schiţă, ceva mai umoristica. Am cunoscut la mare, acum când am fost, un copil de vreo şapte ani, tare năzdravan. Stătea în aceeaşi vilă cu noi. Ştii ce-a făcut Răzvan ăsta, că Răzvan îl chema. A stat ascuns într-o boxă o zi şi o noapte. A luat provizii cu el în boxa aia şi nu s-a mişcat. Ştiţi de ce s-a ascuns? Credeţi c-a făcut vreo boacănă? Credeţi c-a mâncat bătaie de la mămica ori de la tăticul lui pentru vreo năzbâtie şi din răzbunare s-a ascuns? Sunteţi copii, de credeţi aşa ceva. S-a ascuns numai şi numai ca să-şi audă numele la „Radio-Vacanta”. În ziua aia, dacă nu s-au dat o sută de anunţuri, nu s-a dat nici unui. Crainicul de la „Radio-Vacanta” cred că şi-a luat concediu după întâmplarea asta. A şi răguşit anunţând: „S-a pierdut un copil de şapte ani, blond, cu urechile curate, unghiile tăiate, cu batista la el, puţin obraznic şi răspunde la numele de Răzvan”. A pus toată staţiunea în picioare. Povestea asta am încercat eu s-o scriu, dar n-am putut. Nu puteam să mă concentrez absolut deloc. Creierul meu nu mai era creier, ci iasca.

Aşteptam ora nouăsprezece ca pe un măr copt. Dacă eu, om în puterea cuvântului, nu mai aveam astâmpăr, dar Iliuţă fierbea ca un samovar din schiţele lui Cehov.

— Ce urmăreşte tipul?

— Iliuţă, întrebarea asta mi-ai pus-o de o mie şi o sută de ori şi tot de atâtea ori mi-am pus-o şi eu de când am intrat în aceasta horă. Dacă eu aş şti ce urmăreşte, n-aş da acum drumul la magnetofon? N-aş dansa de unui singur de bucurie? Aş

juca şi charleston, cu toate că nu ştiu.

După ce-a făcut câţiva paşi prin birou, după ce s-a gândit el mai profund decât gândeşte orice gânditor în viaţa, a zis oprindu-se lângă piciorul din dreapta al unui fotoliu:

— Să fim noi chiar aşa de…

— De cum?

— Sa nu putem face nimic?

Iliuţă, ucenicul meu nevrăjitor, aghiotantul meu, era, după cum v-am mai spus, dornic de noi aventuri. Am uitat să vă spun. Aseară, când tot luam fiecare întrebare şi-o puricam şi pe faţă şi pe dos, mi-a făcut şi-o propunere cam caraghioasa. Ştiţi ce propunere? Să-l întrebăm pe poliţistul Colombo cam ce-ar întreprinde el dacă ar fi în situaţia noastră. Bineînţeles că am luat propunerea lui drept o glumă. Dar el n-a prea glumit. Aşa poate că mi s-a părut mie că n-a glumit. Voi, dragalaşii mei cititori, ce ziceţi de ideea asta? V-ar fi plăcut cred să-l cunoaşteţi, personal, pe Colombo. Pentru ca, dacă acceptam propunerea lui Iliuţă şi mă învoiam cu poliţistul să vină sa mă scoată din aceasta încurcătură, apoi să fiţi siguri că nu vă uitam. Vă chemam şi pe voi să faceţi cunoştinţă cu el. Ce mai?! Iliuţă e om de acţiune. În povestea asta nastruşnică ce-a avut de făcut? Să tragă cu urechea la receptor şi să scrie întrebările ce mi le punea acest misterios Silviu Ceteraş.

— Iliuţă, ce rău îţi face ţie? Lasă-l să continue. Tu nu înţelegi că nu se poate pune telefonul sub observaţie. Ce motive să invoc? Ţi-am mai spus de atâtea ori ca acest Ceteraş nu este câtuşi de puţin obraznic şi, în afară de asta, sunt sigur că, dacă i-aş spune să mă lase în pace, m-ar lăsa. Vrei să-i spun să ne lase în pace?

L-am lovit exact unde-l doare. Când a auzit propunerea mea de a-i spune lui Ceteraş să ne lase în pace, a sărit ca ars de un aragaz cu patru ochiuri şi-a strigat:

— Nu. Vă rog să nu-i spune-ţi să-şi vadă de treburile lui.

— Atunci ce tot mi te văicăreşti ca o precupeaţă din piaţa Matache!

Şi după ce m-am mai calmat puţin fără ajutorul vreunui medicament, i-am spus lui Iliuţă:

— Iliuţă, vrei să afli ceva? Ceva foarte interesant?

— Despre ce este vorba? Vă ascult.

Şi-a ciulit urechile exact ca un iepure care nu vrea nici în ruptul capului să ajungă într-o cratiţă alături de nişte măsline.

— Eu, după cum ştii bine, mai tot timpul am crezut ca eşti amestecat în această poveste. Că tu eşti autorul. Că tu ai pus-o la cale, dar, după ce ţi-ai dat cuvântul de pionier că nu ai niciun amestec, mi-am dat seama că m-am îneşelat. Acum ştii ce observ eu la tine?

Nu i-am spus imediat ce-am observat eu la el de o bucată de vreme. M-am dus la frigider şi am venit cu două sticle cu pepsi-cola. Iliuţă n-avea chef de pepsi-cola. Ardea ca un cuptor Simens-Martin de nerăbdare să-i spun ce observ eu la el. M-am dus până la bucătărie după pahare şi, în timp ce turnam pepsi, m-a întrebat pentru a patra oară, dacă nu chiar a cincea:

— Ce observaţi la mine?

Am golit paharul dintr-un foc. M-am şters la gură, cu batista bineînţeles, nu cu podul palmei, cum are el obiceiul şi i-am spus:

— Observ că te cam roade invidia ca nu ţi-a venit ţie ideea asta. Este?

— Nu-i adevărat. Mă roade mult mai mult faptul că nu pot întreprinde nimic. Ştiţi la ce m-am mai gândit?

Stai, că mi-am mai adus aminte de o idee de-a lui Iliuţă. Să n-o uit. Auziţi voi şi influenţat fiind de filmele de aventuri, mi-a spus să-l trag de limba, aşa cam pe nebăgare de seama, pe Silviu Ceteraş să-l întreb o dată cum are ochii, altă dată cum are nasul, urechile, să-l întreb cam ce semne particulare are şi pe baza datelor pe care am să le aflu de la el să facem un portret robot. Adică un fel de fotografie care să aducă la înfăţişare cu Ceteraş. Ca în filme, ce vrei? Şi după ce facem acest portret robot, să pornim în căutarea lui. Cum întâlnim un copil, cum îl luam la măsurat. A căzut la vot şi aceasta propunere. Dar ia să vedem noi, dragălaşii mei prieteni, la ce s-a mai gândit Iliuţă:

— Să aud.

— Băiatul ăsta pare să fie tare instruit. Cred c-a citit foarte mult.

— Şi?

— Iar m-am gândit c-ar putea fi un copil care a păţit ceva, care a fost victima unui accident mai grav. Un accident care l-a imobilizat la pat pentru mai multă vreme şi, ca să-şi umple timpul, citeşte mult şi s-ar putea să ai dreptate. Dar te întreb eu pe tine, în limba română, bineînţeles. Te întreb: „Dacă este, aşa cum zici tu, un copil imobilizat la pat şi ne dă telefon, înseamnă că ne vorbeşte din patul în care este imobilizat. Că nu se poate deplasa la un telefon public. Şi aşa stând lucrurile, te mai întreb: De ce nu figurează în cartea de telefon?”

— Apropo de cartea de telefon. Azi-dimineaţă am luat-o iar la puricat. Apoi, am dat la informaţii un telefon, la 031. Am rugat-o frumos pe centralistă să-mi spună dacă exista, dacă şi-a mai instalat telefon, după apariţia cărţii, vreun cetăţean cu numele de Ceteraş. Centralista a fost foarte amabila şi mi-a spus că nu.

— Afla, dragă Iliuţă, ca şi eu am făcut lucrul ăsta. Şi eu m-am interesat la 031. Aşa ca acest băiat ori nu şi-a dat numele adevărat, ori este din provincie.

Unul din cusururile lui Iliuţă este şi faptul ca uneori este pesimist. Sunt mai mult decât sigur că şi acum o să pună răul înainte. Ia să-l auzim:

— Ce faceţi dacă nu mai sună niciodată?

— Ce pot să fac? Oftez şi gata.

Dar n-am apucat să oftez, pentru ca, odată cu sosirea orei nouăsprezece, a sunat telefonul:

— Alo, bună seara! Sunt gata să-ţi răspund la prima întrebare, dragă Silviule.

— Alo, bună seara. Întrebarea numărul unu: „În copilărie, v-aţi jucat cu cercul?”

N-am apucat mai înainte să oftez, dar acum, când am auzit întrebarea asta, am oftat. Bietul de el! O fi suferit, aşa cum presupune Iliuţă, un accident şi sărmanul nu se mai poate juca acum cu cercul. Îi spun:

— Un cerc, făcut special pentru jucat, nu mi-au cumpărat ai mei niciodată. Dar

asta nu înseamnă că nu m-am jucat cu cercul. Mă jucam cu o dură de la soba de gătit. Meşteream eu o sârma şi alergam după dura aia pe care o împingeam cu „unealta" de sârma. Mulţumit de răspuns?

— Întrebarea numărul doi: „Făceaţi surcele pentru aprins focul în sobă? Dacă făceaţi, la ce va gândeaţi când stăteaţi ciuci şi despicaţi lemne?"

Este nemaipomenit băiatul ăsta! Ce întrebare poate să-i treacă lui prin cap. Dacă făceam surcele şi la ce mă gândeam când despicam lemne. Ce mi-ai răspunde, drag cititor, dacă te-aş întreba eu acum la ce te gândeai în ziua de cutare, când îţi legai şiretul de la pantoful stâng, ori în după-amiaza zilei cutare, când te-a apucat, aşa din senin, sughiţul ori strănutul.

— Cum să nu! Făceam şi surcele, că altfel nu se aprindea focul. Încercam să sparg şi buturugi, după ce a căzut mama la pat. Tata nu prea avea timp pentru treburi gospodareşti, pentru că alerga mai tot timpul să ne aducă o pâine. La ce mă gândeam când făceam surcele? Dragă Ceteraş de-atunci, de când făceam eu surcele pentru aprins focul, au trecut vreo patruzeci şi ceva de ani. Maşină electronică dacă mă făcea mama şi tot nu cred că ti-aş putea da un răspuns exact. Dar spune-mi, dragul meu, de ce vrei să ştii tu la ce mă gândeam eu atunci? Dacă-ţi uşurează viaţa răspunsul meu exact, uite eu îl fac pe dracul ghem, îmi storc creierii şi încerc să reconstitui cu aproximaţie la ce mă gândeam eu atunci. Îmi spui la ce-ţi foloseşte?

— Alo, întrebarea numărul trei: Ai scris într-o schiţă că, în cartierul dumneavoastră, era obiceiul să se taie moţul copiilor. Tot în acea schiţă am citit că dumneavoastră făceaţi surcele pentru aprins focul. Făceaţi surcele mici, aşchii, ca să nu prăpădiţi gazul şi că, în timp ce făceaţi surcele, vă gândeaţi la viitor. Ziceaţi ca dac-o să vă faceţi mare, o să vă faceţi caloriferist ca un vecin al dumneavoastră care v-a dus la un bloc şi v-a arătat cum se încălzesc camerele blocurilor. D-aia v-am întrebat dacă făceaţi surcele… Dumneavoastră v-a tăiat moţul?

— Exista obiceiul în mahalaua mea ca, atunci când copilul împlinea doi ani, să se strângă toi ai casei, vecinii şi naşii copilului. Se puneau pe o masa mai multe obiecte şi, după ce-i tăiau moţul, duceau copilul la masa aceea. Dacă, să zicem, copilul punea mâna pe o foarfecă, se zicea ca acel copil se va face croitor. Dacă punea mâna pe un pantof, se făcea cizmar şi aşa mai departe. Eu, mi-au spus ai mei când m-am făcut mai mare, am pus mâna pe o foarfecă de tuns pomii şi au spus c-o să mă fac fermier ori pomicultor.

— Întrebarea a patra: „Ai mâncat, în copilărie, untură pe pâine?"

Dacă se întâmplă să avem porc, dar nu prea am avut norocul ăsta de multe ori, câteva luni după Ignat mâncăm şi untură pe pâine, pe urma treceam la magiun, ori chiar la pâine goală.

— Întrebarea numărul cinci: „O bătaie mai zdravăna aţi mâncat de la părinţi? Pentru ce faptă?"

Fac o pauză ca să-mi aduc aminte care bătaie a fost mai zdravăna dintre cele multe pe care le-am mâncat. Mi-aduc aminte de una.

— Aveam un prieten. Unui Nicu Burzea. Asta m-a învăţat să fac un nou sistem

de praştie. O praştie fără zgârci. Făceai o „şmecherie” la o sfoara, puneai piatra în „şmecheria” asta, o învârteai deasupra capului şi, când prindea viteza, îi dădeai drumul. Am făcut şi eu aşa ceva şi a căzut norocul pe unui Damian, care era perceptor. L-am lovit rău de tot. S-a dus la ai mei şi a făcut o gălăgie, a cerut şi despăgubiri. Eu m-am ascuns în podul casei. Când a dat tata de mine, m-a bătut nu glumă.

— Întrebarea numărul şase: „Aţi văzut cum se înjugă nişte boi?”

Am ascultat, cum asculta unii melodiile cântate de Zavaidoc, întrebarea a şasea şi am zis:

— Da. La Priboeni, la arat, la tata. Aveau rudele lui boi şi mă uitam şi eu cum îi înjuga şi-i dejuga.

Odată am şi făcut drumul de la Priboeni la Bucureşti cu un car cu boi.

— Urmează întrebarea a şaptea: „V-a plăcut copilăria care aţi avut-o?”

Ma uit la Iliuţă şi Iliuţă face ochii mari. Se uită şi el la mine. M-a băgat în cofa Ceteraş cu întrebarea asta a lui. Mi-a plăcut copilăria care am avut-o? îi spun lui Ceteraş:

— Da, mi-a plăcut. Aşa cum a fost ea, mi-a plăcut. Copilăria nu se poate să nu fie frumoasă.

De partea cealaltă a firului aud un oftat. Mă gândesc de ce oare risipeşte atâtea oftaturi copilul ăsta?! Dacă stau şi mă gândesc mai bine şi vocea îi este cam trista. Vorbesc cu el la telefon de şase zile, dacă nu mă înşel şi niciodată nu l-am auzit râzând. Se întâmplă ori s-a întâmplat, ceva ciudat cu Ceteraş asta. Aud:

— Întrebarea a opta: „Aţi folosit de multe ori tinctură de iod?”

Vedeţi cum mă plimba, cum mă joaca interlocutorul ăsta al meu? De la întrebarea asta cu mult miez „V-a plăcut copilăria care aţi avut-o?”, ajunge la tinctura de iod. Dar staţi puţin că mi-am adus aminte! Întrebarea asta nu este pusă chiar aşa de florile mărului. Vrea să mă prindă cu ceva.

— Mă leagă o amintire foarte trista de acest „medicament”. Aveam vreo unsprezece ani şi, în mahalaua noastră, în ziua aia se spânzurase un om. M-am dus să-l văd şi eu. N-am apucat să-l văd pentru că, între timp, îl ridicaseră. Mă întorceam acasă şi… şoseaua Giuleşti, pe vremea aceea, era numai hârtoape. Cu gândurile la omul acela care s-a spânzurat, am dat cu degetul mare într-un pietroi colţuros. Era aproape să-mi cadă unghia. Mergeam spre casa în călcâi şi lăsăm în urma mea o dâră de sânge. M-a văzut o vecină, m-a chemat în casă şi, după ce mi-a pus tinctura de iod şi m-a oblojit cu nişte cârpe, mi-a spus să mă duc repede acasă că a murit mama.

A plutit parca peste toată lumea o linişte de câteva secunde, apoi am auzit:

— Alo, întrebarea numărul noua: „La streaşina casei dumneavoastră şi-au făcut vreodată rândunelele cuib?”

Îmi place. Mi-a plăcut foarte mult aceasta întrebare şi parcă-mi pare rău că nu mi-a trecut mie niciodată prin cap. Aş fi vrut s-o pun eu vreunui viitor erou de carte.

— De multe ori şi acum, anul acesta şi-au făcut cuib şi au scos şi puişori. Ascultau şi ei, puişorii, poveştile pe care le spuneam nepoţelei mele Luiza. Când

am timp mai mult, o aduc pe Luiza pe balcon, o aşez lângă mine şi-i spun basme şi poveşti. Puii rândunelelor care şi-au făcut cuib la streaşina casei mele ştiu şi ei basmele lui Ispirescu, copilăria lui Ion Creanga şi, bineînţeles, c-au aflat de Feţi-Frumoşi şi Ilene Cosânzene, zmei, spâni, ca să nu mai vorbim de Scufiţa roşie şi de capra cu trei iezi. Puii de rândunică, guralivi cum sunt, când mă opresc, când fac şi eu câte o pauză, mă ceartă mai rău decât nepoţica mea.

— Întrebarea numărul zece: „Urâţi hoţia? Dar pe hoţi?”

Fiecare om are câte un piuit încă din frageda pruncie. Ei bine, Ceteraş mi-a luat piuitul cu întrebarea asta. Care este aia care să nu urască hoţia şi pe hoţi? Care om cinstit? Ce este mai urât pe lumea asta decât hoţia?

— Dragă Ceteraş eu, în afară de hoţie şi de hoţi, mai urăsc minciuna, laudăroşenia, înfumurarea, prostia… Şi dacă aş şti că tu ai furat, fie chiar şi o gumă, n-aş mai sta de vorbă cu tine. Nici chiar la telefon!

A urmat un oftat de vreo 18 — 20 de milimetri. Apoi, cu voce trista:

— Vă mulţumesc foarte mult. Pe mâine seară!

— Alo, nu vrei să mai stăm de vorbă?

Aghiotantul meu îmi cere receptorul. Vrea el să mai încerce ceva. Nu i-l dau pentru că aud:

— Alo, bună seara!

M-am trântit în fotoliul meu de orchestra (ştiţi voi care) şi multă vreme am tăcut şi eu şi Iliuţă. Întrebările din seara asta m-au tulburat. Au făcut să-mi bată inima puţin mai anapoda.

— Cine să fie acest băiat? Ce urmareşte?

— Iliuţă dragă, dac-aş şti, afla că tu ai fi primul căruia i-aş spune… Fii tu bun şi citeşte-mi întrebarea numărul unu.

— Da: „În copilărie v-aţi jucat cu cercul?”

— Şi întrebarea numărul patru.

— Imediat. „Untura pe pâine aţi mâncat vreodată?” De ce ma-ţi pus să vi le citesc?

— Sunt cam triste întrebările lui. S-ar putea să ai dreptate.

— Dreptate în ce privinţă?

— Să fie un copil care a avut un accident grav şi a rămas fără copilărie. Dar nu ştiu cum să caracterizez întrebarea cu untura pe pâine.

— Mare bătaie de cap ne dă băiatul ăsta! Dacă dumneavoastră făceaţi în tinereţe psihologia era bine…

Îl întreb foarte mirat:

— De ce era bine?

— Dumneavoastră nu cunoaşteţi niciun psiholog? Nu aveţi niciun prieten psiholog?

Ce i s-o mai fi năzărind lui Iliuţă cu psihologul lui?

— Şi dacă am? Dacă am un prieten psiholog, ce-i?

— Dacă aveţi, haideţi să mergem cu toate aceste întrebări la el. Poate ne scoate din încurcătură.

Era mult mai cinstit dacă, în locul celor spuse, se ducea să facă o plimbare pe bulevardul Dacia.

— Cum să ne scoată din încurcătura un psiholog?

— Păi, eu cred că un psiholog bun îşi dă imediat seama ce urmăreşte acest băiat.

Şi, dragii mei, după discuţia asta cu Iliuţă m-a apucat o durere de cap!… A trebuit să iau două antinevralgice.

ZIUA A ŞAPTEA. ILIUŢĂ IAR VREA SĂ-L IA TARE PE CETERAŞ. NU-I DAU VOIE, DAR SE ÎNTÂMPLĂ CEVA EXTRAORDINAR. ÎNTREBĂRILE DIN ZIUA DE ASTĂZI NU SUNT PUSE DE CETERAŞ CI DE ALTCINEVA. AJUNGEM LA CONCLUZIA CĂ AVEM DE-A FACE CU O „BANDĂ”.

Am întors aceste ultime întrebări şi pe-o parte, şi pe alta, ba chiar şi pe muchie. Doar, doar s-o trăda cu vreo întrebare mai… Şi ceea ce este şi mai grav este, după cum v-am mai spus, faptul că nu pot să lucrez nimic. Şi cât am de lucru! Am nişte subiecte gata puse pe tava. Doar să le aştern pe hârtie. Le-am măcinat şi le-am răsmăcinat în cap. Şi vă mai spun eu ceva. Sunt şi cam supărat. M-au necăjit mult vorbele alea spuse fără judecată de Iliuţă, adică ce, un psiholog se descurca dacă era în locul meu? Povestea asta m-a necăjit mult. Mult de tot. Aseară nici pofta de mâncare n-am mai avut. Am făcut foarte rău că am acceptat să se prelungească aceasta boală pe timp de atâtea zile. Trebuia să mă tocmesc cu el. Să-mi fi pus barem câte douăzeci de întrebări pe zi. Cine-a zis: Dă-mi, Doamne, mintea romanului de pe urma, a ştiut ce să zică.

Să vedeţi în ce hal arată Iliuţă. Cu toate c-a făcut greşeala aia care a făcut-o, nu ştiu dacă doarme câteva ceasuri pe noapte. Vrea să născocească ceva, vrea să acţioneze într-un fel sau altul pentru descoperirea celui care ne pune aceste întrebări. Somează şi asta nu-i convine deloc. În toate cărţile scrise de mine are contribuţia lui. Ţineţi minte prin câte trece în cartea “Sus mâinile, domnule scriitor” ori în “Destăinuirea marilor secrete”? Câte nu întreprinde în cartea “Răpirea ucenicului nevrăjitor”, prin câte peripeţii trece şi aici? Aici are rolul unui copist. Notează întrebările pe care mi le pune un necunoscut ca Ceteraş. Ştiţi ce mi-a mai spus Iliuţă aseară? Mi-a spus că, dacă am de gând să scriu vreo carte cu povestea asta a întrebărilor puse de Silviu Ceteraş pe el să nu-l amestec. Să nu amestec numele lui, pentru că i-ar fi ruşine să fie erou de carte care nu face nimic. I-am propus eu ca, în timp ce ne ocupam de acest caz, să se dea şi el peste cap, să stea într-un picior, într-o mâna, să stea agăţat cu dinţii de plafonieră… S-a supărat. Zicea că-mi bat joc de el.

Dar este mai bine să schimbăm subiectul, pentru că uite, uite că vine… Se apropie ora nouăsprezece şi trebuie să-şi ia postul în primire. Ştiţi ce vă mai rog? Nu-i şoptiti, nu-i spuneţi că sunt puţin supărat pe el pentru cele ce mi-a spus aseară. Nu-i spuneţi voi, pentru că vreau să i-o plătesc eu. Am şi eu orgoliul meu ca orice

om, nu? Aşadar, niciun cuvânt despre…

— Nu ţi-s toţi boii acasă, Iliuţă! Ce e cu tine? Eşti bolnav?

Nu-mi spune nici măcar dacă îi este mâţa acasă, că are o mâţă aproape siameza, care, pe deasupra, mai este şi prietena cu caţeluşa mea Lily. Se împrumută uneori şi cu oase.

— Nu a sunat?

— Buna seara! N-a sunat.

Pentru că face aşa pe supăratul, prea pe ocupatul, mă fac, dragii mei, că nu ştiu despre ce este vorba.

— Buna seara! Ce m-ai întrebat tu? Cine să sune?

Mă priveşte pe sub sprâncene.

— Silviu Ceteraş n-a sunat încă? Ceasul nostru este ora nouăsprezece.

— Mai este până la nouăsprezece. Ceasul vostru merge poate mai înainte. Dar de ce eşti necăjit?

— Că nu pot să fac nimic! Ca să treacă mai repede vremea, am dormit până acum, adică ce, am dormit? M-am perpelit în pat. Am aţipit de câteva ori şi am visat ca Silviu Ceteraş este un om cu mustaţă mare şi cu plete albe şi am mai visat că este dricar. Nici mai mult nici mai puţin decât dricar. Se făcea că l-am descoperit când vorbea cu caii îmbrăcaţi în negru. I-am recunoscut vocea. I-am pus mâna în piept şi i-am spus: „Tu eşti Silviu Ceteraş. Degeaba te ascunzi după pletele şi mustăţile astea. A dat din cap că da şi m-a întrebat „Ce-ai face dacă peste noapte te-ai trezi într-un pustiu fără niciun pic de hrana, izolat complet? Dacă nu-mi răspunzi imediat la întrebarea asta, chiar te duc într-un pustiu”. M-am trezit în momentul când am încercat să-i smulg barba şi mustăţile şi să fug. Ce vis!

Ce v-am spus eu? V-am spus ori nu că Iliuţă fierbe? Vedeţi cum se frământă? şi el zice să nu-l amestec deloc în povestea asta. Credeţi că mă iau după el? Visează şi dricar şi să nu scriu? Normal ar fi să vă spun ce-am visat şi eu după ce m-am despărţit azi-noapte de Iliuţă. Că şi eu am visat tot Ceteraş şi întrebări. Ca să nu rămân mai prejos decât Iliuţă, am să vă spun că mie mi-a apărut în vis un autosifon. Chiar autosifonul meu, care a ieşit singur din frigider, s-a apropiat de biroul meu, pentru că se făcea că eram la birou şi, cu vocea lui Ceteraş m-a întrebat dacă-mi plac clătitele cu brânză de vacă şi dacă mi-ar fi plăcut să am rude care dau vrabia din mâna pentru cioara de pe gard. Dacă n-am să mă îmbolnăvesc eu după povestea asta, am să vă fac cinste la toţi şi cu câte un pepsi, ba chiar cu câte un tort de îngheaţă. Dar până una, alta, să vedem ce-i mai trece lui Iliuţă prin cap.

— Ce-ai vrea să faci, Iliuţă? Adineauri spuneai că eşti necăjit ca nu poţi face nimic.

Aghiotantul meu Iliuţă mi-a furat un obicei. Voi ştiţi de multă vreme că eu, de câte ori sunt într-o încurcătură, îmi vâr mâinile până la cot în buzunarele pantalonilor şi încep să mă plimb prin încăperea în care mă găsesc. Aşa face şi Iliuţă acum! Îl mai întreb o dată ce vrea să facă şi el se opreşte în mijlocul camerei şi îmi zice:

— Să acţionăm într-un fel! Îmi daţi voie să vorbesc eu de-acum încolo cu el la

telefon?

— Ai mai vorbit şi ştii doar că nu vrea să-mi pună decât mie întrebări. Dar de ce?

Îşi sumete mânecile de la camaşa sa în carouri şi zice:

— Vreau să-l iau şi mai tare.

Îl întreb fără pic de nervozitate; începuse să mi se urce sângele în cap aşa din senin. Îi zic:

— Cum adică?

Iliuţă bagă de seama că sunt ceva, ceva mai nervos decât de obicei. Îmi zice:

— Să-i spun franş în faţă, ori ne spune ce urmareşte, ori să-i vadă de…

Îl întreb:

— Dar am căzut la învoiala cu el, nu mai putem da înapoi.

— Pai aşa… Dac-o să mai continue aşa, eu mă îmbolnăvesc.

— Dă-ţi demisia, Iliuţă dragă!

— Cum să-mi dau demisia?

— Mai ai vacanţă. Vezi-ţi de vacanţa ta. Ia-ţi bicicleta şi plimb-o.

— Sa vă las singur? Nu vă las eu singur pe dumneavoastră.

— Păi atunci…

Mă întrerupe telefonul. Aud un „alo” şi răspund:

— Sunt la datorie.

— Alo, prima întrebare: „Aţi fost cu steaua ori cu Moş ajunul în copilărie?”

Rămân pentru o clipă, o clipă şi ceva, ca trăsnit. Deocamdată nu vă spun de ce. Ştii ce fac? Astup cu podul palmei. Receptorul şi-i zic lui Iliuţă:

— Fii foarte atent, Iliuţă!

Iliuţă îşi apropie urechea de urechea mea la care tin receptorul şi mă întreabă în şoaptă:

— La ce să fiu atent?

Cu toate că pâlnia receptorului este astupata cu podul palmei, îi şoptesc şi eu lui Iliuţă:

— Asculta mai atent.

În timp ce Iliuţă se uita aiurit la mine, zic în receptor:

— Alo, da, am fost şi cu steaua şi Moş ajunul, dar niciodată n-am transformat acest obicei în cerşetorie. Nu cerşeam prin tramvaie şi autobuze, cum fac unii copii în ziua de astăzi. Pornesc cu două luni înainte şi termina colindul după alte două luni. Îmi făcea mama traista dintr-o faţă de perna şi, în noaptea de Moş Ajun, numai în noaptea de Moş Ajun, mă duceam la cunoscuţi şi le cântam bună dimineaţa la Moş Ajun. Îmi dădeau covrigi, nuci, iar cei mai înstăriţi chiar şi câte-o mandarina.

Astup din nou pâlnia receptorului şi-i spun lui Iliuţă să tragă mai bine cu urechea. El mă întreabă de ce, dar n-am timp să-i explic, pentru că aud:

— Vă pun întrebarea a doua: „Aţi furat vreodată?”

— Alo, cum să nu? Îmi făcusem o „hoţoaica” din trestie şi o foloseam la furat vişine şi cirese. La caise şi corcoduşe foloseam coinacul. Legam o piatră de capătul unei sfori şi o aruncam peste craca încărcată. Pe urma trăgeam craca în jos şi ne

umpleam sânul cu caise ori corcoduşe.

Aghiotantul meu se apropie cu urechea de receptor şi asculta cu respiraţia întretăiată.

— Vă rog să ascultaţi întrebarea a treia: „Când aţi fost copil, v-au cumpărat părinţii patine, ori ghete cu patine?”

— Nu mi-au cumpărat, dar… Cu două patine nu m-am dat niciodată. Numai cu una singură şi asta o făceam din picior de maşină de gătit dată la reformă. Aveam o baltă care îngheţa şi acolo ne dădeam.

— Vă rog să răspundeţi la întrebarea a patra: „Aţi prins vreodată raci cu mâna?”

— Alo, în cartierul nostru mai era o balta. Îi zicea „bagar”. Se găseau raci câţi voiai, dar nu mă duceam la bagar, pentru că mi-era teama. Se înecase un copil acolo şi eu cum nu ştiam să înot… De ce să mă laud? N-am prins în copilărie niciun rac.

Îmi fac autocritica în gând, că în copilăria mea n-am apucat să prind nici măcar un rac cu mâna, şi mă gândesc ce ochi o să faceţi voi când veţi afla, când vă voi spune ceea ce acum nu pot, pentru că trebuie să răspund întrebărilor puse de interlocutorul meu. Aşa în fuga, vă pot aduce la cunoştinţă ca Silviu Ceteraş nu este un copil imobilizat la pat aşa cum am crezut, dar…

— Alo, vă rog să nu vă supăraţi…

— De ce să mă supăr?

— Ştiţi, întrebarea a cincea suna cam aşa: „În copilărie ştiaţi ce-i aia slugărnicie? Aţi fost vreodată slugarnic?”

Cam dură întrebarea, nu şi liuţă nici de data asta nu înţelege de ce-i tot spun eu să fie foarte atent. Mă tot întreabă din priviri despre ce este vorba. Nu-i spun, fiindcă trebuie să răspund dacă, în copilărie, am fost slugarnic.

Mă gândesc înainte de a-i răspunde. Mă gândesc profund!…

— Alo, da. Am fost. La şcoala aveam un coleg, unui Ghiţoi, care era tare bătăuş. Faţă de acest băiat eram, aş putea zice, slugarnic. De teamă să nu mă bată şi pe mine, uneori îi dădeam dreptate şi când nu avea. Îl şi lăudăm, cu toate că mai degrabă merita o chelfăneală decât laudă. Îmi pare rău că trebuie să recunosc, dar asta-i situaţia! Dar, pe parcurs, m-am vindecat de aceasta boală şi află, dragul meu, ca urăsc slugărnicia mult mai mult, de zece ori mai mult decât urăsc durerea de măsele. Dar nu orice durere, ci una din aia complicata care te face să te urci şi pe tavan.

Am auzit nişte fâşâituri de hârtie şi mi-am dat seama că interlocutorul meu, misteriosul meu interlocutor, are întrebările scrise. Iliuţă, fiind şi el cu urechea la pândă, îmi face un semn din care nu prea îmi dau seama ce vrea să-mi spună. Auzim în receptor:

— Vă rog frumos să-mi răspundeţi la întrebarea a şasea: „Aţi văzut la faţă vreun cuţitar urmărit? Ce-aţi simţit în momentul în care l-aţi văzut?”

Întrebarea asta m-a făcut să mă scutur ca exact acum 43 de ani când m-am îmbolnăvit de friguri. Ce întrebare! Cu toate că este groaznica, Iliuţă o notează. Îi iau pixul din mâna şi o subliniez. Răspund:

— În copilărie, nu. N-am văzut niciun cuţitar şi cred că nici n-a fi avut tăria să mă uit la un astfel de om. Cum de v-a trecut vouă prin cap o astfel de întrebare?

Iliuţă a ciulit urechea, a astupat de data asta el pâlnia receptorului şi m-a întrebat: „De ce aţi zis, cum v-a trecut vouă prin cap o astfel de întrebare? Care vouă?" mă mai întreabă el o dată. Îi spun să aibă răbdare, să stea blând sub freza lui şi apropo de freză, aud:

— Vreţi să trecem la întrebarea a şaptea?

Exista careva printre voi care la aceasta întrebare ar fi spus: „Nu, nu vreau să treci la întrebarea a şaptea". Nu, nu cred, aşa că i-am spus puiului de om de la telefon:

— Da, ascult, chiar te rog foarte mult să treci la întrebarea a şaptea.

— Alo! „De când purtaţi freză? Aţi purtat freza şi în copilărie?"

La întrebarea asta, un chelios i-ar fi pus imediat mâna în cap. Eu, care deocamdată nu am nici început de chelie, i-am făcut semn lui Iliuţă să sublinieze şi aceasta întrebare şi i-am răspuns:

— Nu. Eu, după ce am terminat şcoala elementara, am intrat ucenic la Garajele Leonida şi abia în ultimul an de ucenicie am avut voie să purtam freza. Mi-am lăsat şi eu freză, dar n-am purtat-o mult, pentru ca tocmai când mă puteam mândri şi eu cu o cărare într-o parte şi cu un păr ondulat, am fost tuns pentru că am întârziat într-o zi paisprezece minute. Atelierele Leonida, pe acea vreme, erau mobilizate. Aşa că existau nişte ordine drastice în legătură cu disciplina.

În timp ce răspundeam la aceasta întrebare cu freza şi cu tunsul franţuzeşte, căutam să ghicesc cam ce întrebare ar putea să urmeze. Mă va întreba oare dacă ştiu să cânt la oboi, ori dacă îmi place să mă plimb cu maşina pompierilor? N-am ghicit. Întrebarea a opta a fost mai gingaşă:

— Vă rog frumos să răspundeţi la întrebarea a opta: „Dădeaţi de mâncare la porumbei?"

— Da. Dădeam, pentru ca într-o perioadă de timp am avut şi noi porumbei, pe care însă ni i-au prăpădit nişte nevăstuici. Când făcea mama cozonaci de sărbători, dădeam şi porumbeilor cozonac ca să simtă şi ei că e sărbătoare. Am plâns tare mult când ni i-au distrus nevăstuicile alea. Vreau să-ţi spun cu ocazia asta ca în viaţa mea nu am aruncat cu vreo piatra şi nici n-am tras cu praştia după porumbei. Pe strada mea sunt foarte mulţi. S-au aciuat şi toţi îi hrănim. Uneori, văd de pe balcon câte un copil rău care trage cu praştia după porumbei. Ce i-aş mai rupe urechile!…

— Nu va supăraţi, urmează întrebarea a noua: „Aţi ascultat cântând o privighetoare? Ştiţi cum arata ea?"

Aici, după aceasta întrebare abia, a tresărit Iliuţă al meu. Să nu care cumva să credeţi c-a tresărit din cauza întrebării. A descoperit şi el ceea ce descoperisem eu încă de la început! Îi fac semn să stea liniştit, să nu se mai frământe atât, să nu mai facă ochii aşa mari ca de brotac şi răspund:

— Da. Când mă duceam la ţara, la tata, la Priboeni. O auzeam cântând? îmi plăcea s-o ascult.

— Vă rog, ultima întrebare: „V-aţi uitat vreodată cu binoclul, când eraţi copil? Nu v-aţi gândit atunci că aţi vrea să deveniţi marinar?”

— Aveam un vecin care era adjutant în aviaţie. Nea Radu Alexandra. El mi-a dat pentru prima dată binoclul să mă uit cu el şi am rămas înmărmurit când am văzut cât de aproape se văd lucrurile îndepărtate. Aş fi dat nu ştiu cât să am şi eu un binoclu. Află, dragul meu, că eu nu mă gândeam atunci să devin marinar de cursă lungă ci chiar căpitan de vas. Cred că mai toţi copiii se visează căpitani de vapoare, ori piloţi. Dar spune-mi, te rog, cum te cheamă pe tine?

— Alo, vă mulţumesc, bună seara!

Voi, drăgălaşii mei cititori, aţi putea să-mi spuneţi de ce l-am întrebat cum îl cheamă? Nu vi s-a părut curios că n-am pomenit niciodată în aceasta convorbire telefonică, numele lui Ceteraş? Puteţi să-mi spuneţi de ce tot îi făceam eu semne aghiotantului meu Iliuţă să asculte cu multă atenţie? Mai citiţi o dată ultimele trei, patru pagini şi, dacă ghiciţi cam ce s-a întâmplat, va fac cinste cu câte un autograf. Ce credeţi că facem noi amândoi? Eu şi Iliuţă? Ne vârâm mâinile până la coate în buzunarele pantalonilor şi ne plimbam prin camera. Ne apăsă o linişte! îl întreb pe Iliuţă:

— Tu ce zici?

— Se complica rău de tot lucrurile.

Drăgălaşii mei cititori, nu vreau să mai staţi cu sufletul la gură. Vă spun şi vouă de ce se complica rău lucrurile. Vă spun pe gratis. Ştiti ce s-a întâmplat? Aceste zece întrebări care mi s-au pus în această seară nu au fost puse de Silviu Ceteraş A fost o alta voce. A altui copil. Să vă dau şi un amănunt. Băiatul ăsta care l-a înlocuit pe Ceteraş a folosit mult mai des formula: „Vă rog frumos să răspundeţi la întrebarea cutare”. Ceteraş nu zice prea des „Vă rog frumos”. Eu sufăr şi de o afurisita de tensiune oscilanta şi vă daţi şi voi seama cam în ce ape mă scald eu acum când lucrurile capătă şi mai mult mister.

— Să se fi întâmplat ceva cu Ceteraş? Ce facem?

Eu mă opresc lângă biblioteca, mă reazem de corpul ei şi mă gândesc ce răspuns să-i dau lui Iliuţă care continua sa se plimbe prin camera. Parcă, parcă îmi vine să cer ajutorul miliţiei. Am un prieten ofiţer superior la miliţia capitalei şi… Şi lupt din răsputeri să alung acest gând. Să cer urmărirea unor copii care îmi pun nişte întrebări? Ar fi urât din partea mea. Iliuţă nu ţie la ce mă gândesc. Dac-ar şti… Mă mai întreabă o dată ce facem şi eu îi răspund:

— Aşteptăm; altceva mai bun de făcut nu avem.

Iliuţă, care nu mai bea apă liniştit din ziua în care am primit primul telefon de la Cetera, se mai gândeşte ce se mai gândeşte, se uita la romburile de pe covorul din birou şi zice:

— Să fie o bandă?

Cuvântul ăsta „banda” îmi repugna. Nu-mi place deloc.

— Ce bandă? Cum adică să fie vorba de o bandă? De ce nu…

Fiindcă nu e prost deloc (dacă era nu-l mai luam eu aghiotant. Mă mai împrieteneam eu cu el? îl mai puneam eu în toate cărţile mele ca erou aproape

principal?), aşadar, pentru ca a cam simţit că m-am supărat pe el că a folosit cuvântul „bandă", încearcă s-o dreagă din mers. Zice:

— Ziceam ca să nu fie vorba de… De un colectiv de copii care vor să facă pe deştepţii şi să se laude apoi că au ţinut în şah un scriitor.

— Cum m-a ţinut în şah? Află că mie îmi place din ce în ce mai mult povestea asta.

— Şi mie îmi place, dar, zău, mi-e teamă să nu mor de curiozitate.

ZIUA A OPTA. BINEÎNŢELES CĂ LUI ILIUŢĂ ÎI MAI VINE O IDEE. O RESPING. CETERAŞ MĂ ÎNTREABĂ DE DATA ASTA DACĂ ÎN COPILĂRIE AM FOST LA MOŞI, IAR EU PROPUN CITITORILOR SĂ SE ROAGE PENTRU SĂNĂTATEA MEA.

Nu mi-aduc aminte de când n-am mai fost atât de nervos. Ba mint. Nervos am fost eu mai de multe ori, de ce să n-o spun? Foarte, foarte nervos am fost acum o lună şi ceva. Chiar înainte de a pleca în concediul de odihna. Mă duceam la editura cu un manuscris şi, în autobuzul 31, am întâlnit un iluzionist, căruia nu am avut de lucru şi i-am spus atunci când m-a întrebat ce am în servieta, i-am spus că duc editurii o carte de a mea gata dactilografiata. A mers şi el cu mine la Casa Scânteii pentru că avea şi el nu ştiu ce treburi pe acolo. După ce m-am despărţit de el, am intrat la redactorul-şef al editurii, l-am salutat şi i-am spus că, în sfârşit, i-am adus cartea pe care o aştepta. Am pus servieta pe biroul lui, am deschis-o şi… Era să murim de spaima şi eu şi redactorul-şef, pentru ca din servieta mea, aproape diplomatică, au început să zboare porumbei, să iasă nişte şoricei, să ridice capul spre noi nişte şerpi… Nu pot să-mi dau seama cum încăpuseră atâtea „vietăţi" în servieta aceea aproape diplomatică; când eram gata-gata sa leşinăm, a intrat iluzionistul şi mi-a zis:

— Ce-ai făcut, domnule? Mi-ai schimbat servieta?

Eu nu mi-am adus aminte să fi luat mâna de pe mânerul servietei mele. Habar n-am cum s-a întâmplat schimbul. Dar te pui cu iluzioniştii? Mi-a făcut bucata? Mi-a făcut-o! Dacă murea de spaima redactorul-şef, cine-mi mai publica romanul? Ştiţi ce nervos am fost atunci? Astăzi, însă, am fost şi mai nervos şi chiar şi nerăbdător.

— Ce vor, domnule, de la mine aceşti copii?

Iliuţă şi de data aceasta a venit cu mult înainte de ora fixata. N-a mai avut răbdare să-şi termine acasă felia de pepene. A traversat holul mâncând din miezul de pepene, drept pentru care i-am făcut observaţie. Pepenele se mănâncă la masa, nu pe holul unui bloc. Nu l-am certat prea tare, pentru ca, dragalaşul de el, a mai venit c-o idee. Dar a venit c-o idee care nu face nici cât o ceapa de Fagara gata degerata. Zicea să dăm un anunţ la mica publicitate. Eu aveam dreptul să râd de ideea asta a lui Iliuţă cu gura până la urechi dacă nu şi mai departe, dar m-am abţinut. L-am întrebat:

— Iliuţă, şi cum ai formula tu acest anunţ?

— Păi, aş scrie aşa: „Cine ştie, cine cunoaşte un copil care dă în fiecare zi, la ora nouăsprezece fix, un telefon scriitorului… este rugat să anunţe la numărul de telefon…, şi dăm numărul de telefon al dumneavoastră.

Şi, pretindea dumnealui, ca anunţul să fie şi în chenar ca să atragă atenţia cititorilor. Să-l citească şi mic, şi mare, şi tânăr, şi bătrân şi femeie, şi bărbat şi matuşa, şi cuscri, şi naşi, şi fini, să-l citească toată lumea.

— Dar poate ca nu ştie nimeni că Ceteraş ne dă telefon zilnic la ora nouăsprezece.

Dar ce, cu Iliuţă te poţi înţelege? Îşi dă şi el seama acum că ideea lui nu valorează nici măcar cât un ambalaj de îngheaţă şi totuşi susţine:

— Poate că totul a fost văzut de cineva…

— În al doilea rând, după cum bine ştii, începând de ieri nu ne dă telefon numai Ceteraş. Ieri a fost altul. Înseamnă, cum i-am mai spus, că avem de-a face cu un colectiv.

Până la anii mei, nu am stat niciodată pe jar. Nici nu cred că se poate sta pe jar, dar dacă aşa se zice, aşa zic şi eu. Săm amândoi ca pe jar. Iliuţă mă întreabă:

— Dumneavoastră?

— Ce-i cu mine?

— Eu bag de seamă, fără să mă străduiesc prea mult, ca dumneavoastră nu vă bateţi capul deloc. Nu veniţi cu nicio idee.

Vedeţi cum mă cearta? Crede ca numai el se frământă. Numai el caută idei. Ce să fac? Telefonul, chiar dacă susţineţi şi voi, nu-l pun sub observaţie.

Vă rog să nu susţineţi nici voi. Iliuţă crede ca eu am somn. El crede că imediat cum pun capul pe pernă am şi adormit. Să nu doarmă nici duşmanii mei aşa. După ce pleacă Iliuţă seara de la mine iau întrebările şi le frec ca pe nişte rebusuri. Le-am împarţit pe categorii şi am analizat nu numai întrebarea propriu-zisă, ci chiar şi cuvintele din care a fost compusa întrebarea. Până mai ieri am crezut că este vorba de un copil mai năzdravan care se hârjoneşte cu mine. Dar de ieri, de când a apărut şi a doua voce misterioasa, s-au schimbat fundamental lucrurile. Şi-i Iliuţă cere idei de la mine.

— Cu ce idee să vin?

— Păi, cu ceva care să… Să aflam mai repede cine pune aceste întrebări.

— Şi ce câştigam?

— Sănătate. Eu mă îmbolnăvesc de nervi dacă mai durează mult.

— Iliuţă, dragul meu, dar eu nu vreau absolut deloc să te îmbolnaveşti. Nu am niciun interes.

— Atunci ce să fac?

— Te-nvăţ eu ce să faci. Du-te la Rucăr!

— La Rucăr? Ce să caut la Rucăr?

— Mai sunt destule zile până la începerea şcolii. Mai du-te o dată până la rudele tale la Rucăr ca şi aşa mi-ai spus că te-ai simţit bine acolo.

Uneori sunt rău. Chiar şi acum am dat dovada de răutate. Nu trebuia să-i spun

lui Iliuţă să plece la Rucăr. Necăjit mă întreabă:

— Vă deranjează prezenţa mea? Să plec?

— N-am zis asta, dar…

— Mi-am adus aminte de ceva. Aseară mi-aţi spus să subliniez nişte întrebări. De ce?

— Ca să fie sublimate…

Iliuţă îşi da seama că asta nu este un răspuns, dar nu insista. Zice:

— Oare cât o să mai dureze chinul ăsta?

— Păi, o să dureze. Ia pixul, carneţelul şi hai lângă telefon. Trebuie să ne sune.

A sunat cu trei secunde mai devreme. Asta după ceasul meu.

— Alo!

— Alo, bună seara. Întrebarea numărul unu.

Îi tragem amândoi şi eu şi Iliuţă, câte un fel de chiot de bucurie, pentru că de data asta la telefon e din nou Silviu Ceteraş. Deci nu s-a întâmplat nimic cu el… N-a păţit nimic. Îi zic lui Ceteraş

— Alo, unde-ai fost aseară, Silvica? Unde ai fost, mă băiatule?

Şi ce credeţi voi, dragalaşii mei cititori, că-mi zice Ceteraş? zice:

— Aseară? Nicăieri!

Scrâşnesc puţin din masele, de necaz că Ceteraş mă crede mai de la deal, încerc să mă calmez, mă calmez şi zic:

— Silvica dragă, cu toate că eu am buletin de Chiajna, nu mă duci tu aşa uşor…

Nici măcar nu m-a întrebat de ce am buletin de Chiajna. Se răsteşte la mine:

— Vreţi să răspundeţi la întrebări?

Ca să nu se supere, să nu ne lase fără întrebări, îi zic repede:

— Cum să nu?!

— Întrebarea numărul unu, deci: „Când aţi fost mic, aţi fost la moşi?”

Care dintre voi, cititorii ăştia ai mei, sunteţi mai perspicace? Care dintre voi poate să-mi spună mie ce urmareşte Ceteraş cu aceasta întrebare? Mănânc sunt în stare să mănânc o cutie cu chibrituri dacă vine unul dintre voi şi mă lămureşte. Îi răspund:

— Alo, da! Mă ducea mama la moşi, în Obor. Am şi o fotografie. Eu şi mama, la moşi. Eu ţin în mâna o trompeta de carton. Ne-am fotografiat la minut. Atunci am văzut pentru prima dată oameni curajoşi. Oameni care alergau cu motocicleta la zidul morţii. Tot atunci am văzut şi cel mai puternic om, care rupea lanţuri. Un altul care înghiţea săbii. O femeie şarpe. Am văzut multe…

— Întrebarea numărul doi: „De la ce etate aţi început să purtaţi batista la butoniera?”

— Nici când îmi făcea madam Sari, croitoreasa noastră, buzunare la haina, nu purtam batista. Pentru ca să port batista la butoniera trebuie să ai nişte haine ca lumea. O camaşa ca lumea. Aşa că am purtat batista la butoniera târziu de tot. După ce am ieşit lucrător. Ba mint. Odată, când fratele meu Anghel era plecat pe front, am îmbrăcat costumul lui şi am fost, aşa frumos îmbrăcat şi cu batista la butoniera, la cinematograful Marna, la un film.

— Întrebarea a treia: „Când aţi fost pentru prima dată la dans?”

— Când am ieşit lucrător. Aveam vreo 18 ani şi aveam freza. Nu mă tunsese încă pentru întârzierea aceea de care ţi-am mai povestit. Atunci am cumpărat din banii mei o sticlă de vin şi am băut cu tata. Era într-o sâmbătă seara şi era bal la Triaj. Atunci am fost pentru prima dată la dans. Atunci mi-am mişcat şi eu picioarele într-un tango, cu o vecină a noastră pe care o chema Gigi. Tu ştii să dansezi?

Nu mi-a spus nici ca ştie, nici ca nu ştie să danseze. A oftat şi am auzit:

— Întrebarea a patra: „V-a fost vreodată, în copilărie, milă de cineva? Sunteţi un om milos?”

— Mi-a fost milă de mai mulţi oameni. Dar odată, mi-a rămas întipărită în minte scena asta pe care ţi-o povestesc acum. La câteva sute de metri de casa noastră din Giuleşti, era o carieră de piatra şi o fabrica de cărămidă. Într-o zi, când mă jucam în faţa casei, am văzut un om care venea spre mine cu o mână zdrobită. Era ruptă de la cot. Se ducea spre dispensarul care se afla aproape de Podul Grant. Pe vremea aceea nu exista nimeni cu telefon în cartierul nostru ca să cheme salvarea. Îşi apucase omul acela — al cărui nume l-am uitat — îşi apucase mâna la un motor. Mi-era mila de el şi atunci, dar mai ales după ce i-au tăiat mâna şi a început din nou munca… De câte ori îl întâlneam, mi se sfâşia inima. Oameni ciungi mai aveam noi în mahala, dar de ei nu-mi era aşa mila cum îmi era de acesta. M-ai mai întrebat dacă sunt un om milos. Da, sunt. Acum mi-e milă să tai şi un pepene, mai ales dacă nu-i prea copt…

Să se mire el că nu sunt în stare să tăi un pepene de milă, am auzit:

— Întrebarea a cincea: „Când eraţi mic, va încuiau părinţii în casă, când plecau la serviciu?”

— Nu. Mama nu avea serviciu. Pe tine te încuiau ai tai când se duceau la serviciu?

— Întrebarea a şasea: „Aţi spart vreodată o ceaşcă ori vreo farfurie dintr-un serviciu şi v-a trecut prin minte să fugiţi de-acasă de teamă?”

Să fugă de-acasă un copil care a spart o ceaşcă ori o farfurioară? Prea e de tot întrebarea asta. Îl mai întreb o dată:

— Ce zici că?… Ce să-mi treacă prin cap?

— După ce-aţi spart piesa dintr-un serviciu mai scump, v-a trecut prin minte să fugiţi de-acasă?

— Alo, nu! Eu nu ştiu să fi avut noi vreun serviciu de masa complet. Aveam foarte multe vase, dar desperecheate, pentru că erau de la pomeni. Şi noi făceam pomeni. Împărţeam şi noi vase… Tu, ori vreun prieten de-al tău aţi păţit aşa ceva. Aţi spart vreo piesa dintr-un serviciu de porţelan şi de teama aţi fugit de acasă?

În timp ce aştept răspuns la întrebarea pusă de mine, iau pixul lui Iliuţă şi subliniez şi această întrebare. Aud:

— A şaptea întrebare: „V-aţi jucat cu zmeul ori cu „turcafleţul” în copilărie?”

— Cum să nu?! Dar nu eram eu mare specialist în mânuirea zmeului. Aveam însă un prieten de care nu ştiu dacă ţi-am povestit, unu Pârşu, care era meşter mare. Ştia câtă coadă să pună la zmeu, ştia când să-i dea sfoară, ştia să-l joace şi

să-i trimită scrisori în sus. Ale mele cădeau mereu în cap şi se spărgeau. Tu ştii să faci un zmeu? Ştii să-l joci pe un vânt mai puternic? Dar să-l înalţi când nu e nici pic de vânt?

— Alo, urmează întrebarea a opta: „Când aţi aflat că vrabia mălai visează?”

— Zicala asta am aflat-o şi eu când eram încă de-o şchioapa şi uneori mă întreb dacă vrabia asta visează numai mălai. Nu i s-au ridicat şi ei pretenţiile între timp?

— Întrebarea a noua: „Când aveaţi trei ani ştiaţi că trei şi cu doi fac cinci?”

— N-am fost un copil precoce. Cred că mult mai târziu am putut să fac aceasta socoteală şi să-i aflu rezultatul exact. Eu am acum o nepoţică pe care-o cheamă Luiza şi care deja ştie să numere până la şase. Chiar şi până la zece, dar pe sărite. Şi are doar doi ani şi câteva luni. Dar ea are bunici care se ocupa de ea, eu n-am avut acest noroc. Tu, când ai avut trei ani, ai ştiut cât fac trei şi cu doi? Te pomeneşti c-ai ştiut şi tabla înmulţirii cu şapte, la trei ani. Dac-ai ştiut, treci mâine pe la mine să te felicit. Ia spune-mi, acum cum stai cu matematica?

— Alo, a zecea întrebare: „Când eraţi mic, întârâtaţi câinii legaţi în lanţ ori închişi în curţi?”

Ca să vedeţi şi voi cum este viaţa asta. Să vedeţi şi voi ce uşor se poate ajunge de la o problemă de aritmetica la asmuţirea câinilor legaţi în lanţ ori închişi în curţi. Vă rog eu frumos de tot, rugaţi-vă zilele astea pentru sănătatea mea. Asta numai dacă tineţi un pic la mine.

— Silvică dragă, n-am spus, dacă nu mă înşel, de vreo optsprezece ori până acum, că n-am fost un copil model. Mai întârâtam şi eu. Câte un câine, dar, mai ales, câinii acelora care nu ne primeau cu Moş ajunul ori cu steaua… Silvica, vrei să mai stai de vorbă cu mine? Spune-mi, te rog, cine a fost băiatul care mi-a pus ieri întrebările? Mi-a plăcut de el. Era mult mai politicos decât tine. Zicea mai des decât tine „Vă rog să-mi răspundeţi”… Alo!

— Alo, buna seara.

— Alo, alo!

Cu cine să mai discut? Poate cu Iliuţă.

— Ce întrebări! îmi zise Iliuţă, strâmbând din nas în timp ce-o notează şi pe ultima.

Îi atrag atenţia că nu el este cel care trebuie să facă aprecieri şi că acum, deocamdată, nu are decât rolul de copist. La drept vorbind şi eu am observat că nu s-a oprit soarele în loc din cauza întrebărilor puse de Ceteraş. La întrebarea a şasea am bănuit eu ceva. Cred că Ceteraş ăsta are nişte parinţi foarte duri, foarte severi. O fi spart şi el, cine ştie, vreo ceaşcă sau o farfurioară şi l-au pedepsit foarte tare. Altfel nu mă întrebă el dac-aş fi fost în stare să plec de-acasă pentru aşa ceva şi, în afară de asta, am simţit, în timp ce formula întrebarea, o undă şi mai puternică de tristeţe. Oi fi eu greu de cap, dar n-am putut pricepe ce rost a avut întrebarea a noua, din această seară. Dar ce mai discutam, asta-i marfa ăştia-s banii! Nici cea mai iscusita gospodină nu frământă coca pentru cozonaci cum ne frământă întrebările astea.

— Iliuţă, tu de când ştii ca vrabia mălai visează?

Se gândeşte el ce se gândeşte şi-mi spune zâmbind. (Îmi pare bine că-l văd zâmbind.)

— Eu ştiu că vrabia mălai visează… numai când nu doarme!

— Îţi arde şi ţie de glume? Asta-i foarte bine!

El a crezut că m-a supărat gluma lui. Schimbă imediat vorba. E ho…

— Pun rămăşag cu dumneavoastră ca ăştia doi copii, Ceteraş şi celălalt complice al lui, în momentul ăsta se prăpădesc de râs.

— Cum să se prăpădească de râs? De ce crezi tu asta?

— Pun ramaşag, pe ce vreţi dumneavoastră, ca acum sunt adunaţi, mai toţi copiii din cartierul în care locuiesc, şi Ceteraş le zice: „Ia ascultaţi ce mi-a răspuns scriitorul la întrebarea cutare!" şi le spune copiilor ce i-aţi răspuns.

M-au cam pus în încurcătura vorbele lui. Dacă este aşa cum zice el? Mă uit la mine, adică la un portret al meu să văd dacă merit să-şi bată joc de mine nişte copii, apoi îi zic lui Iliuţă:

— De ce crezi tu că s-ar prăpădi de râs? Părerea ta este ca eu le-am dat nişte răspunsuri care ar stârni râsul? Nu crezi că te cam grăbeşti cu aprecierile?

Se uita şi el la portretul la care m-am uitat eu mai înainte şi aud:

— Eu, în locul dumneavoastră, vă spun cinstit că…

— Că ce? Spune-mi, te rog frumos, dar foarte frumos, ce ai face dacă ai fi în locul meu?

— Încercăm formula propusă de mine?

Nu-mi aduc aminte pe loc despre ce formulă e vorba.

— Care?

— Cu mica publicitate.

— Ne facem de râs, Iliuţă dragă. Tu ai citit vreun anunţ ca ăsta propus de tine? Este absurd şi, la urma urmei, eu cred că cei de la mica publicitate nici n-ar primi un astfel de anunţ.

— Ba nu-i absurd deloc, eu am citit la mica publicitate fel de fel de anunţuri. Unul anunţa că vinde o jumătate de cavou. Altul… Dar ştiţi ce? Altceva mă supără foarte tare pe mine. Mă supără faptul că nu întreprindeţi nimic.

— Mi-ai mai spus. Tu n-ai observat că încerc să-l trag de limbă, să-l prind cu ceva care să ne pună pe urmele lor. Dar e hoţ rău băiatul ăsta, sau mai bine zis băieţii ăştia sunt hoţi, că văd că sunt mai mulţi. Vrei cumva să renunţăm?

Îl întreb eu pe Iliuţă dacă vrea să renunţăm, dar n-aş renunţa nici dacă mi-ar da cineva marea cu sarea, ba chiar şi cu ce mai este prin mare. N-aş renunţa pentru nimic în lume.

— Cum să renunţăm?!

Zic aşa numai de-al cutăruia, ca să nu-l mai pomenesc şi astăzi pe naiba:

— Sa nu le mai răspundem la telefon, ori să-i spun lui Ceteraş ăsta să ne lase în pace. Dacă vrei, mâine seară îi spun: „Dragă Ceteraş te rog ca, începând din acest moment, să nu mă mai deranjezi cu nimic. Să nu-mi mai pui nicio întrebare. Restul până la două sute cincizeci pune-le responsabilului magazinului Cocor, ori preotului de la biserica Creţulescu". Vrei?

— Nu, nu vreau.

După asta ne-am trezit amândoi într-o liniște… Dacă există vreo muscă prin apropiere, se auzea şi ea. Ca să mai zic ceva, zic ce-am mai zis de mai multe ori:

— Tu ce părere ai? Spune-mi mai bine ce părere ai despre întrebările lor.

— Unele… Dar altele…

— Părerea mea este că sunt gândite. Au un „schepsis", cum spune spaniolul.

— Care spaniol?

— Spaniolul în general.

— Of şi abia s-au dus doar opt zile. Vreau să vă întreb ceva. Dacă ar afla preşedintele Uniunii Scriitorilor de povestea asta, credeţi ca nu v-ar certa?

— De ce să mă certe? N-am voie să răspund la telefon? Tu, dacă ai fi preşedinte, m-ai certa?

— Nu.

— Atunci?

ZIUA A NOUA. ÎN ZIUA ASTA ERA SĂ DEA O MAŞINĂ PESTE MINE. ÎN SCHIMB, CETERAŞ MĂ ÎNTREABĂ DACĂ ÎMI PLACE SĂ MĂ UIT DUPĂ PĂSĂRILE MIGRATOARE. ILIUŢĂ MĂ FACE SĂ RÂD CA LA O COMEDIE CU STAN ŞI BRAN POMPIERI VOLUNTARI, APOI NE PLIMBĂM AMÂNDOI PRIN BIROU APROAPE EXACT CUM S-A PLIMBAT VODĂ PRIN LOBODĂ.

Dacă întâlniţi în plimbările voastre automobilul Škoda cu numărul de circulaţie 5-B-6029, să-l salutaţi pe cel care-l conduce şi dacă se întâmplă să aveţi ceva acadele la voi, vreo cutie cu jeleuri ori cine ştie ce, trataţi-l şi pe el că-i băiat bun. În sectorul în care locuieşte, nu sunt doi ca el. Au fost ei mai mulţi, dar s-au mutat mai spre centru. Îl cheamă… Ionel Naidin pe stăpânul acestei Škode. Este, mi se pare, din comuna Ciutura de Dolj şi m-a salvat de la o moarte sigură astăzi pe la ora cincisprezece treizeci. Dacă nu se pricepea aşa de bine la condus maşina, acum eram la dreapta tatălui, dacă tatăl este stângaci şi la stânga lui, dacă este dreptaci. Nu mai avea Ceteraş cui pune întrebări. Nici nea Voinea, poştaşul de la oficiul numărul nouă, nu mai avea cui aduce scrisori. Dar să vă spun cum a fost. Veneam cu capul între urechi, căci altfel nu se poate, spre casă şi, aproape de Piaţa Amzei, cam pe unde este centrul acela de pâine, cu gândul la întrebările lui Ceteraş, am dat să traversez strada fără să mă uit, aşa cum de fapt îmi este obiceiul de ani şi ani. Nu m-am uitat să văd dacă vine din stânga ori din dreapta vreo maşină. Îmi aduc aminte c-am auzit un claxon şi… Au ieşit patru capete luminate pe cele patru geamuri ale Škodei cu numărul de circulaţie amintit mai sus. Un cap, puţin cam chelios, era al celui care conducea şi căruia vă rog să nu uitaţi să-i acordaţi respect şi, dacă se întâmplă să umblaţi cu borcanul cu dulceaţă la voi, vă rog să nu uitaţi să-i oferiţi, căci merita. În afară de faptul că ştie să conducă bine maşina, se pricepe de minune să facă la el acolo, la serviciu, nişte, "preţuri de cost" aşa cum trebuie. Că la preţ de cost lucrează. Al doilea cap era al unui tovarăş

Vasilescu, care, în timpul lui liber, dacă este bine dispus, cânta puţin cam fals, dar cânta. La Tismana într-o grădină a prins dorul rădăcină. Al treilea era al unui tovarăş mai negru la faţă care, de mic copil, chiar din faşă, şi-a dorit să fie blond, dar n-a avut noroc. Sărmanul! Voia să fie blond şi cu ochii albaştri. Al patrulea cap era al unei colege de-a celor trei, care, în tinereţe, a visat ca bărbatul ei să aibă barem 1,82 m dar s-a căsătorit cu unui mult mai scund. Ei bine, toate aceste-capete au ţipat la mine: „Ce faci, domnule, dormi? N-ai studio acasă? Ti l-au mâncat moliile? De ce nu dormi în cadă? Unde te gândeşti când traversezi strada, la Lolobrigida, la Brigitte Bardot? Ia uită-te spre noi să vedem cum arată unui care traversează strada cum ar traversa o mirişte". Nu m-am uitat spre ei. Îmi era ruşine. Om în toată firea şi… Mă făcusem mai galben decât frunzele care au căzut în parcurile din sectorul doi în ziua de 23 septembrie a anului trecut. Era gata, gata să mă ia în bot? Dacă nu vira, dacă nu avea sânge rece…

Iliuţă, căruia i-am povestit ce mi s-a întâmplat exact cum v-am povestit şi vouă, m-a întrebat cu gândul la ce s-ar fi făcut el fără mine:

— Nu v-a reclamat la miliţie că circulaţi neregulamentar?

— Dacă erau nişte oameni răi, mă puteau reclama. Şi trebuia să plătesc şi-o amenda fără să scot nicio vorba. Aveau dreptul să mă reclame. Dar ai văzut tu gâsca înecată, cal albastru şi oltean rău şi Iliuţă dragă, veneai cu flori?… Am avut noroc, un noroc cât roata carului. Am rămas prieten cu Naidin. Am rămas cu el prieteni pe viaţa şi, dacă o să avem viaţă lungă, prietenia noastră va fine o veşnicie şi ceva. Mi-a plăcut ca acel Naidin, deşi e cum a zis din Ciutura de Dolj, în loc să mă înjure, mi-a zâmbit, mi-a dat un ziar pe care l-a deschis la rubrica „Decese şi pierderi", după care m-a întrebat ce mai fac eu, ce mai fac ai mei… Dar ia spune, Iliuţă, tu ce-ai mai făcut? Cu siguranţă că ţi-a mai venit o idee.

— În legătură cu cazul Ceteraş? M-am gândit tot timpul, dar, nimic. Nu mi-a mai venit nicio idee. Nu-mi mai arde nici de joacă.

— Scăpăm noi şi de povestea asta, fac eu pe lăudărosul care şi-a cumpărat un costum nou de la un mare magazin şi-i vine pe el ca turnat.

— Dar când? zice Iliuţă mult mai trist decât un râs rămas orfan din cauza unui vânător cu arma de vânătoare calibrul 16.

Tocmai mă gândeam să-i spun ca scăpăm noi ca mâine de povestea asta, dar n-am mai apucat să-i spun. A sunat telefonul. Ridic receptorul şi aud vocea lui Ceteraş:

— Alo, bună seara! Întrebarea numărul unu: „Aveţi grijă să călcaţi cu dreptul, când porniţi la o treabă?"

Nu ştiu, habar n-am dacă voi cunoaşte şi că eu am scris un Ghid al superstiţioşilor şi mă tem ca Ceteraş a citit această carte şi a luat glumele mele în serios. Eu superstiţios!… M-am lăsat eu de fumat, dar de superstiţii…

— Nu, nu sunt superstiţios. Nu calc cu dreptul când plec de-acasă, nu mă ţin de un nasture când întâlnesc un preot, nu-l înjur pe cetăţeanul care-mi iese cu gol; ce să am eu cu el? Nu port pica motanilor negri dacă-şi văd de treabă; dacă însă îl prind pe motanul negru că stă la pândă să prindă vreun porumbel, s-a dus cu

prietenia dintre noi amândoi. Devin superstiţios şi îl alerg.

— Alo, întrebarea a doua: „Vi s-a ivit vreodată ocazia, când aţi călătorit cu trenul, să trageţi semnalul de alarma?”

— Îmi pare rău, dragă Silvica, dar trebuie să-ţi spun că n-am tras semnalul de alarmă nici măcar din curiozitate. Asta e situaţia! Au trecut mai bine de cincizeci de ani din viaţa mea şi n-am tras niciodată semnalul de alarmă dintr-un tren. Şi află, dragul meu, că ulcerul duodenal şi tensiunea oscilantă de care mă bucur, nu din această cauză mi se trag. Dacă te interesează, îţi pot spune ca de câte ori am călătorit cu trenul — şi am călătorit mult la viaţa mea — nu m-am aplecat niciodată prea mult în afară pe fereastră, nu am scuipat (scuză-mi expresia) pe jos, nu am mâncat seminţe în tren şi nu m-am urcat nici măcar desculţ pe bancheta. Mulţumit de răspuns?

— Întrebarea a treia: „Aţi trecut pe lângă vreo prăpastie? V-a fost teama?”

Dac-am trecut pe lângă o prăpastie? Cam ce vrea cu întrebarea asta? îl întreb:

— Câţi ani ai tu, Silvica?

I-am pus aceasta întrebare ca să mă pot consulta puţin cu mine însumi, timp în care îi fac semn lui Iliuţă să tragă o linie şi sub aceasta întrebare:

— Alo, cincisprezece ani şi ceva.

— Mulţi înainte, dragul meu Ceteraş. Vrei să-mi spui cam despre ce fel de prăpastie vrei tu să afli? Dac-am trecut pe lângă vreo prăpastie la propriu, ori la figurat?

— La figurat.

— Când eram cam de vârsta ta, am trecut pe lângă o mare prăpastie. În mahalaua noastră exista un renumit spărgător de case. Un borfaş; i se zicea „Deocheatul”. Mama murise, tata nu prea se ocupa de mine, aşa că eram tocmai ceea ce-i trebuia lui. Într-o zi mi-a dat o ciocolata. L-am întrebat de ce mi-o dă şi mi-a răspuns că aşa, de drag. A mai lăsat să treacă o zi ori două şi iar m-a tratat cu ciocolată şi cu bomboane. A vrut să-mi dea şi nişte bani. Până la urma mi-a propus să merg cu el în oraş; l-am întrebat de ce să merg cu el în oraş şi mi-a spus c-o să am de făcut o treabă uşoară şi el o să-mi dea o mulţime de bani. Că o să-mi cumpere haine noi… Tentaţia era mare. Zicea că n-am nimic de făcut decât să fluier când vad ceva suspect. I-am spus că sunt fricos din fire, dar el nu mă slăbea deloc. Voia să mă ia la furat şi eu să-i ţin de şase” cum se zice. Era cât p-aci să accept, dar, spre marele meu noroc, a intervenit un vecin al nostru, nea Radu Alexandra, care lucra la Leonida. M-a întrebat de ce-mi dă târcoale „Deocheatul” şi ce treabă am eu cu el. I-am spus. A aflat şi fratele meu Anghel şi mi-a tras o mamă de bătaie! Era cât p-aci să cad în prăpastie? Era. De aceea atrag eu atenţia tuturor copiilor, cu care am ocazia să stau de vorbă, să fie foarte atenţi. Ce foarte, să fie extrem de atenţi cu cine se împrietenesc. Anturajul face din om neom. Zicala aia populară „Spune-mi cu cine eşti prieten ca să-ţi spun cine eşti” nu este scornită de pomană.

— Întrebarea a patra: „Iubiţi caii?”

— Foarte mult.

V-am mai spus, ori mi s-a părut că v-am spus? La unele răspunsuri de-ale mele, Ceteraş oftează din greu. Ei bine! Şi acum a oftat.

— Întrebarea a cincea: în copilărie aţi adunat capace de la sticlele de bere?”

— Da. După cum bine ştii, aveam în mahala o groapa de gunoi şi acolo găseam fel de fel de capace. Gunoiul venea din capitală. Jucam „azugi”. Le turteam cu ciocanul şi jucam uneori până seara târziu. Uitam să ne mai ducem acasă. Negustorul Andrei Stănescu avea în faţa cârciumii un petromax care lumina foarte tare. La lumina acestui petromax, jucam uneori până-şi aduceau aminte ai noştri că trebuie totuşi să ne ducem şi acasă.

— Alo, a şasea întrebare: „Aţi făcut vreodată o căpiţă de fân? Ştiţi să faceţi?”

Ridicarea unei capiţe de fân pare să fie o nimica toată. Iaca, pui acolo fân peste fân. Dar nu este chiar aşa. Trebuie să aibă şi capiţa asta un secret al ei. De aia zic:

— Alo, nu. N-aş pierde nimic dac-aş spune că da, dar de ce să mă laud. Nu ştiu să fac o căpiţă de fân şi nici măcar o gluga de coceni. De dormit, însă, am dormit într-o căpiţă de fân. Să aud întrebarea a şaptea.

— Alo, da! Întrebarea a şaptea sună aşa: „Aveaţi acasă roaba?”

— Ce să am?

— Roaba!

Ce scop o avea întrebarea asta cu roaba? Să mor trăsnit de un cumplit fulger, pe şoseaua Ştefan cel Mare, în dreptul unui număr fără soţ, dacă-mi dau seama.

— N-am avut. Toamna, când cumpărăm lemnele, împrumutam roaba de la vecini. Ne trebuia roaba pentru că era mare noroi în mahalaua noastră şi căruţaşul nu-şi „omora” caii. Ne descărca lemnele unde voia el. Aşa că trebuia să le cărăm noi cu roaba de acolo de unde le descărca. Ziua în care ne veneau lemnele era blestemată rău de tot. Mai ales dacă era ploaie. Îmi venea să-mi iau câmpii. Dar au fost şi ierni când n-am cumpărat nici lemne. Într-una din ele am pus gardul pe foc şi am mai luat scânduri şi dintr-un gard care împrejmuia un loc viran. Cred că până acum mi s-au iertat aceste păcate, pentru că era păcat să pui pe foc un gard care nu-ţi aparţinea. Dar poate că pe tine te interesează altceva. Poate vrei să ştii dacă mă plimbam cu roaba, când eram mic. După ce terminam cu lemnele, mai făceam câte-o tură cu roaba goală.

— Alo, întrebarea a opta: „Va plăcea să vă uitaţi după păsările migratoare, după şirurile de cocori?”

Dac-aş avea o pălărie făcută din foi de plăcintă, ori chiar din ciocolata, mi-aş mânca pălăria. Ştiţi de ce? De necaz că nu mi-a venit mie în minte o întrebare frumoasă ca asta. Eu îi întrebam pe eroii mei, de reportaj ori de cărţi, dacă le plăcea să se uite după stele căzătoare, ori după stele pur şi simplu. Şi acum îmi dau seama că una este să întrebi pe cineva dacă-i place să se uite după stele şi alta după păsări migratoare. Este sau nu este? îi răspund lui Ceteraş:

— Alo, mă uitam cu tristeţe toamna. Treceau chiar pe deasupra mahalalei noastre. Mă uitam cu tristeţe, pentru că ştiam, că după plecarea lor, venea frigul şi, dacă vrei să mai ştii ceva şi te interesează, îmi plângeam oasele. N-aveam plapumă şi mă înveleam cu o pătură şi cu o gioarsă de palton al lui tata. Trebuia

să dorm ghemuit, făcut covrig, altfel… Eram bucuros însă când vedeam primăvara sosind cocorii şi celelalte păsări migratoare…

— Alo, întrebarea a noua: în şcoala elementara, când v-aţi dus la şcoală, aţi avut ghiozdan, servieta, ori traista?”

— Niciuna, nici alta. Tata avea un prieten vânător. Unul Petre Iuda, care, pe lângă faptul că era vânător, era şi cârciumar. Avea o cârciumioara în Principele, adică în cartierul vecin cu al nostru. Şi cum zic, Petre Iuda asta a trecut o dată pe la noi şi nu ştiu cum s-a întâmplat ca şi-a uitat la noi una din genţile lui de vânătoare. Geanta asta de vânătoare avea nişte curele cu inele la capete pentru agăţat prepeliţele ori becaţele împuşcate. Avea geanta asta fel de fel de buzunăraşe şi multe desparţituri. În ea mi-am dus abecedarul şi tăbliţa. Râdeau copiii de mine, dar eu, vorba ta, Ceteraş dragă, mă uitam după păsările migratoare care zburau în unghi, asemănător literei „V”. Îmi plăcea geanta…

Eu ştiu că omul când îţi pune o întrebare şi-i dai răspunsul îţi mai zice şi el acolo vreo două, trei vorbe. „Mi-a plăcut răspunsul ce mi l-ai dat”, ori „Nu mi-a plăcut prea mult răspunsul la întrebarea ce ţi-am pus”, mă rog, zice, mormăie ceva acolo. Ceteraş ăsta n-a zis nici măcar amin. Parcă stau de vorbit cu coşul de fum al unei fabrici ori cu ghidonul bicicletei directorului şcolii din Snagov. În afară de oftaturi, nu scoţi nimic de la el. Şi astea numai la unele răspunsuri.

— Şi acum întrebarea a zecea: „Când aţi vorbit prima data la telefon?”

— Am auzit eu de invenţia asta încă de când începusem să-mi leg pantalonii cu brăcinar. Am şi văzut o dată cum arată. Dar prima vi prima data am vorbit la telefon atunci când aveam vreo nouăsprezece ani, în timpul războiului. Eram premilitar şi am făcut odată de planton la primărie. Am făcut ravagii în noaptea aia. Să fiu iertat, dar aşa a fost. Am format tot timpul numere de telefon. Am trezit mulţi oameni din somn. Aveam necaz pe cei care au telefon acasă. Ziceam că sunt boieri şi nu-mi prea plăceau boierii. Silvică, spune-mi ceva!

— Alo, da, vă ascult!

— Tu eşti bolnav? Ai avut vreun accident?

— Eu bolnav? N-am avut niciun accident. Bună seara. Pe mâine.

Nu se lasă prins în plasă deloc băiatul ăsta. Dar, dragii mei cititori, Ceteraş asta, după ce-a zis că n-a avut niciun accident, m-a blagoslovit totuşi cu un oftat. De ce a tras oftatul ăsta, să mă bată şi vecinul meu Pahonţu la table, care este un începător, dacă pot să-mi dau seama. Şi pentru ca oftatul, la fel ca şi gripa, este molipsitor, am oftat şi eu. După ce mai oftez o dată, Iliuţă, mă întreabă:

— Credeţi în varianta aia cu…

Nu-mi spune despre care varianta este vorba, pentru că începe să mi se vaite că-l cam doare capul. Ca să-l încurajez, îi spun că unde nu este durere de cap nu este nici înţelepciune şi astfel observ pe faţa lui că a început să-i placă durerea de cap.

— De care varianta e vorba, Iliuţă?

— Că telefonează dintr-un spital. C-a fost victima unui accident.

— Orice este posibil.

— Dar ce-o fi fost cu el atunci când a lipsit? Dac-ar telefona dintr-un spital…

— Păi, într-un spital este numai el singur? Poate că mai este vreun copil în salon cu el şi atunci Ceteraş a fost chemat să facă cine ştie ce analize.

Iliuţă ma plagiază:

— Orice este posibil.

Îmi fac o cafea. De şi n-am voie să beau cafea, îmi fac totuşi una. În timp ce fierbe apa pe aragaz, „fierb" puţin şi eu… „Fierb" şi mă gândesc cum mă spovedesc eu faţă de un copil. Dacă mă obliga părintele, să zicem, Oncescu, să-i spun păcatele copilăriei, nu i le spuneam, dar faţă de acest copil, pe care nici nu-l cunosc, mi-am deschis inima. Dacă m-aş pricepe la înjurături, cum se pricep foarte mulţi dintre voi, aş trage şi eu una numai aşa ca să mă răcoresc puţin. Îi aduc şi lui Iliuţă un suc din frigider şi-l pun să-mi citească toate întrebările, absolut toate. Luam fiecare întrebare şi o rumegam. O parte din ele mi se par cam apa de ploaie căzută în dunga. Dar cine ştie? S-ar putea să ne înşelăm. Dar am uitat să vă spun că, în timp ce aşteptam să fiarbă apa pentru cafea, am pus la picup Concert în Fa pentru pian şi orchestra de Gershwin, aşa că altfel se rumegă nişte întrebări pe un fond muzical. Tot pe fond muzical mă întreabă Iliuţă:

— Exista vreun critic literar cu numele sau pseudonimul Ceteraş?

— De ce mă întrebi, Iliuţă?

— Dacă este aici mâna unui critic literar abil?

— Adică?

— Adică se documentează asupra vieţii dumneavoastră.

Râd ca la comedia cu Stan şi Bran pompieri voluntari şi, de bucurie că m-a făcut să râd cu atâta pofta, mai iau o gură de cafea şi-i zic lui Iliuţă:

— Un critic literar să se intereseze chiar aşa de un scriitor ca mine? Nu-şi pierd ei vremea cu aşa ceva. Au ei altceva mai bun de făcut. Eu bănuiesc, în aceste întrebări, curiozitate. Cred mai degrabă ca s-au adunat nişte copii, deştepţi de altfel şi şi-au zis: „Ia să vedem noi ce viaţă a avut scriitorul ăsta care scrie despre noi copiii". Asta cred eu şi am mai observat ceva, dragă Iliuţă. În timp ce iau cafeaua şi ascult partea a III-a a concertului, tu mai reciteşte întrebările şi spune-mi dacă descoperi în de ceea ce am descoperit eu.

M-am aşezat în fotoliul de orchestra şi l-am lăsat pe Iliuţă să-şi bată capul. Da să nu vă treacă prin minte că mie în acest timp mi-a stat capul numai la concert. După ce Iliuţă a recitit de câteva ori, m-a întrebat:

— Ce anume? Ce aţi descoperit dumneavoastră? Că eu…

— Am descoperit curiozitate de copii amestecată cu tristeţe. În unele întrebări se ascunde foarte multă tristeţe şi tare mult aş vrea să ştiu ce e cu tristeţea asta…

Dacă nu ma înşel, v-am mai spus într-o vineri, ca a prins şi Iliuţă obiceiul meu. Se plimba şi el ca şi mine prin birou. Ne plimbam amândoi şi căutam. Ce căutam? La drept vorbind ne spargem creierii în zadar. Mai degrabă poate fi găsit aoul în carul cu fân. Îl cauţi cu un magnet şi e imposibil să nu dai de el. Cum să-l găseşti însă pe acest Ceteraş? Sunt bucuros totuşi că ai mei sunt plecaţi la Hunedoara şi e şi mai bine că am avut ideea sa le-o dau şi pe Lily, pe cateluşa mea. Vă mai

aduceţi aminte ce încurcături mi-a făcut ea în Răpirea ucenicului nevrăjitor? Lily nu m-ar fi lăsat să stau aşa cu braţele încrucişate. Nu m-ar fi lăsat să aştept întrebările lui Ceteraş fără să nu fac nimic pentru descoperirea lui. Pun de la început partea a treia a concertului, mai iau câte o gură de cafea, ne plimbam amândoi prin birou, dar cu demnitatea cu care s-a plimbat vodă prin lobodă. Ne plimbăm aşa… Uneori ne uitam unul la altul şi nu ştim încotro s-o apucăm cu cercetările.

— Iliuţă dragă, spune-mi, rogu-te, eşti obosit?

— Obosit, nu.

— Eu cred că mai multă bătaie de cap, ori de inima ţi-a dat povestea asta a lui Ceteraş decât toate celelalte cărţi la un loc. Spune-mi, dar foarte sincer, vrei s-o abandonam?

— În niciun caz!

ZIUA A ZECEA. PRIMIM UN TELEFON ŞI MAI MISTERIOS. CETERAŞ MĂ ÎNTREABĂ DACĂ ÎMI CUNOSC VECINII ŞI DACĂ AM AVUT CÂNDVA VREO REMUŞCARE. SUNT NEVOIT SĂ-I ATRAG ATENŢIA LUI ILIUŢĂ CĂ, DE DATA ACEASTA, NU ARE VOIE SĂ ACTIONEZE FĂRĂ APROBAREA MEA.

Vreţi să vă spun una de să cădeţi pe jos? Chiar jos de tot. Marele vostru noroc este că n-aţi dat peste un scriitor rău. Unul din ăia care să vă chinuiască cum erau chinuiţi, pe vremea lui Pazvante Chiorul, hoţii de cai. Dar ce am eu cu voi? De ce să vă chinuiesc? Ce rău mi-aţi făcut voi mie? Uite că vă spun fără nicio tocmeala. Aflaţi deci, drăgălaşii mei cititori, că în ziua asta lucrurile s-au complicat şi mai tare. Dar s-o luam cum se spune, în special toamna, cu începetinitorul. Şi ziua de azi a trecut nemaipomenit de greu. Am încercat eu să citesc ceva pentru ca să treacă vremea mai repede, dar nu reţineam nimic din ceea ce citeam. M-am apucat de orânduit prin casa. După cum bine ştiţi, mai bine se pricepe un scatiu să spargă nuci cu ciocanul pneumatic, decât eu la treburi gospodăreşti. V-am mai spus eu, la astfel de treburi, am parcă două mâini stângi. Cu toate astea, îmi place ordinea. Dar să lăsăm scatiul să-şi mănânce nucile aşa cum se pricepe şi să trecem la oile noastre albe, negre, tărcate, că altele nu avem. Spre seara, mai exact cam cu vreo câteva minute mai înainte de ora optsprezece, chiar în momentul când soarele îşi scuipă în palme ca s-o ia încolo spre asfinţit, a sunat telefonul. Stăteam la biroul meu; îmi făceam nişte însemnări. Scriam în carneţelul meu că întotdeauna e bine să faci binele de câte ori îţi stă în puţinţa şi apoi să uiţi că l-ai făcut. Să nu te gândeşti tot timpul: „Mai, eu am făcut binele ăla? şi nu vine nimeni să mă decoreze”… Deci, cum zic, sună şi tot sună telefonul. Mă uit la ceas, mă uit la telefonul care suna. Ceteraş nu poate fi, pentru că mai este o oră până la ora nouăsprezece. Răspund şi o voce de femeie, după ce se convinge că nu a greşit numărul, îmi spune: „Vreau să vă mulţumesc foarte mult pentru că aţi acceptat să răspundeţi copiilor. Le-aţi făcut o mare — bucurie”. Atât mi-a spus. Am întrebat-o eu cine sunt copiii, cine este dumneaei, dar toată strădania mea a fost în zadar. Mi-a închis telefonul. N-am

mai fost în stare să stau locului. M-am ridicat de la birou, am pus la locul lui carnetul de însemnări şi am dat telefon lui Iliuţă, chemându-l să vină urgent la mine. El, neştiind despre ce este vorba, a venit mâncând caramele. M-a întrebat:

— Va „caramelizez" şi pe dumneavoastră?

— Mulţumesc, nu-mi trebuie.

Şi i-am spus băiatului care voia sa ma „caramelizeze" ce telefon am primit. Era să se înece cu o caramea. Şi cu ce fel de caramea era să se înece?! Cu una cu lapte!

— Dar când aţi întrebat-o cine sunt băieţii, nu v-a spus nimic?

— Ba da. Cum să nu-mi spună…

Căţeluşa mea Lily, care după cum bine ştiţi vorbeşte până şi franţuzeşte, n-a fost atât de amărâtă atunci când a fost respinsa la vizita medicala, cum a fost de amărât Iliuţă că n-a asistat şi el la convorbirea telefonică pe care am avut-o cu acea femeie… Dar nu-mi aduc aminte dacă v-am spus ori nu, la ce fel de vizita medicală a fost supusa Lilycuţa mea. Vă spun acum. Americanii, savanţii americani au vrut să trimită pe planeta Marte o căţeluşă. Să latre şi ea pe planeta Marte. Lilycuţa a fost respinsa, pentru că este prea mica şi pentru ca uneori latră şi fără motiv. Latră aşa din senin. Dacă nu avea defectul ăsta, intra şi ea în istorie cum au intrat căţeluşele… Strelka şi Belka. Dar să revenim treptat, treptat, la Iliuţă al nostru.

— Ce, ce v-a spus?

— Că am să aflu şi că o să-i cunosc.

Aici, domnul Iliuţă al meu a făcut o grimasă de parca l-ar fi apucat brusc o durere de dinţi. O durere a dinţilor mai din faţă. A mieunat:

— Numai dumneavoastră o să-i vedeţi?

— Am eu inima aia să te fac să suferi?

Aghiotantul meu şi-a revenit şi, după ce l-am rugat să nu mai îmbogăţească limba noastră cu expresii ca asta „caramelizat", ori mai ştiu cu ce, a zis:

— Ştiţi ce mă gândesc eu? Mă gândesc să-i spuneţi că ştiţi totul. Să-i spuneţi că v-a dat telefon o femeie şi că…

La acest „că", s-a împotmolit ca o căruţă încărcată cu sfecla de zahăr care a luat-o pe arătură. Îl ajut:

— Că ce?

— Că ştiţi totul.

— Şi ce rezolvam cu asta?

— Poate că va mai spune el ceva. Poate scăpa vreun amănunt.

Ascult tot ce spune Iliuţă, dar eu mă gândesc să nu mai întreprind nimic pentru descoperirea lui Ceteraş şi a prietenilor lui, pentru că este evident că sunt mai mulţi, dacă vocea de la telefon mi-a spus că-mi mulţumeşte pentru că am acceptat să le răspund copiilor. Nu vreau să mai întreprind nimic, pentru ca mă gândesc că sunt nişte copii care suferă. În momentul când mă gândeam la cugetarea marelui Iorga: „Răbdarea e un bun toiag numai în mâna muncii" (dacă mă ameninţa cineva cu pistolul să-i spun de ce mi-a trecut în acest moment acea cugetare şi nu alta prin minte, mă jur că nu ştiu). Care va sa zică, în momentul când mă gândeam la acea

cugetare, îmi trece prin cap ca s-ar putea să fie vorba de o şcoală de „nevăzători”.

Iliuţă, care a observat că sunt tare absorbit de nişte gânduri, îşi trosneşte câteva degete, arătătorul şi mijlociul, mi se pare şi mă întreabă:

— La ce va gândiri? V-a venit vreo idee?

— Da.

— Şi nu mi-o spuneţi şi mie?

— Iliuţă, să nu ne mai batem capul, să-i lăsăm să termine cu întrebările şi la urmă om vedea… Eu cred că aici este vorba de o şcoală de nevăzători.

Drept să vă spun, mă aşteptam să fiu contrazis. Ma aşteptam ca Iliuţă să mă întrebe pe ce mă bazez când vin cu această ipoteză. M-am înşelat.

— Să ştiţi că aveţi dreptate.

— S-ar putea să am dreptate, dar…

Şi ca să nu cred eu că el este omul care aşteaptă să-i cadă mură-n gura, zice:

— Ştiţi ce? Haideţi să ne mai uitam o dată peste întrebări.

— De ce să ne mai uitam?

— Acum avem un punct de sprijin. Adică, hai să vedem, dacă se leagă întrebările.

— Cum să se lege?

— Păi, un nevăzător are o anumită curiozitate în întrebările lui.

— O să le luăm din nou la mâna, dar nu acum.

— De ce nu acum?

— Ia uită-te la ceas!

Suna telefonul şi ridic receptorul. Este desigur Ceteraş:

— Alo, buna seara. Vă rog să-mi răspundeţi la întrebarea numărul unu: „Când eraţi mic, vă plăcea să mergeţi pe şina de tren? Făceaţi concursuri între copiii care-şi păstrează mai mult echilibrul?”

Mă uit la Iliuţă şi el la mine. Suntem, trebuie să recunoaştem, foarte înduioşaţi, gândindu-ne că cel de la celălalt capăt al firului este un nevăzător. Îmi aduc aminte de vorbele femeii care mi-a dat telefon cu o oră înainte şi care mi-a mulţumit că am acceptat să le răspund copiilor, făcându-le prin asta o mare bucurie. O fi o profesoara de la şcoala de nevăzători, ori poate este chiar directoarea şcolii. Acum îmi explic de ce unele întrebări sunt atât de triste, iar altele naive. Chiar aceasta întrebare este şi trista şi naiva. El, Ceteraş săracul, dacă s-a născut nevăzător, n-a putut să meargă ţinându-şi echilibrul pe o şina de tren, cum am făcut mai toţi în copilărie. Oftez. Oftează şi Iliuţă.

— Da, Silvica. Aveam un teren de joaca pe la bariera care pe acea vreme se chema Tremurici. Când nu aveam nici minge făcută din cârpă, făceam echilibristica pe şina de tren. Dar pe o linie moartă.

Această întrebare a subliniat-o Iliuţă din proprie iniţiativă. I-am făcut semn că-i mulţumesc, că a făcut bine subliniind-o.

— Întrebarea a doua: „În copilărie, aţi purtat încălţăminte de comanda?”

— Pe vremea copilăriei mele era mare sărăcie în mahalaua noastră. Îi puteai număra pe degete pe cei care-şi puteau permite să poarte haine ori încălţăminte

făcută de porunceală, cum se spunea atunci. Îmi cumpără tata haine şi ghete de la „Taica Lazăr”. Aşa se numea hala de vechituri. Când se rupeau şi vechiturile astea, tata le dădea lui nea Costică Badea, cizmarul cartierului, să le „sprânceneze”. O pereche de ghete sprâncenate erau ca şi noi. Tu ştii ce-nseamnă gheata „sprâncenată”?

— Alo, da. Întrebarea a treia: „Va dădeau parinţii untură de peşte? Va plăcea?”

La întrebarea asta Iliuţă este mult mai delicat decât este ursul pe ploaie. Îmi face un semn spre aceasta întrebare pe care a şi scris-o şi strâmbă din nas. Treaba lui! îi răspund lui Ceteraş:

— Nu-mi amintesc să fi luat vreodată untura de peşte, dar auzeam că nu e deloc gustoasa. Nici când eram bolnav nu prea îmi dădeau parinţii medicamente. Când mă durea în gât, când mi se umflau gâlcile, îmi dădeau gaz. Făceam gargara cu gaz, iar când eram răcit, îmi punea mama ventuze şi, cum n-am mai spus, îmi stingea cărbuni în apă, ca să nu cumva să fiu deocheat.

Unele amănunte din caleidoscopul vieţii mele sunt necunoscute chiar şi de Iliuţă, aşa că uneori face şi el ochii mari. Uite şi acum. N-a ştiut el până acum că eu, la viaţa mea, am făcut gargară cu gaz şi că mi s-au pus şi ventuze. Dar de unde să ştie el toate astea? M-a întrebat vreodată? şi, la urma urmei, nu-i chiar aşa mare scofală să faci gargara cu gaz.

Dar să lăsăm asta. Întrebarea următoare mă cam pune pe gânduri. Aud:

— Întrebarea a patra: „Când eraţi mai tânăr, ce purtaţi la dumneavoastră în buzunar? şi briceag?

— Îmi aduc aminte că am avut demult un briceag, format peşte. Mi l-a adus tata de la târg de la Brezoaia. Am purtat briceagul ăsta până l-am pierdut. Dar nu mi-am ascuţit nici creioane cu el!…

După felul în care mi-a pus întrebarea, înţeleg că vrea să ştie altceva. Continui:

— Ai aflat că în mahalalele capitalei existau foarte mulţi cuţitaşi? Tu vrei să afli dacă m-am numărat şi eu printre scandalagiii care purtau cu ei cuţit? Ceteraş dragă, nu toţi copiii ori tinerii mahalalelor erau deocheaţi. Erau, nu-i vorba, pe vremea mea şi cuţitaşi, că doar pădure fără uscături nu se poate, dar marea majoritate a celor care trăiau în mahalale erau oameni cinstiţi, necăjiţi, oameni care munceau şi-şi vedeau de sărăcia lor. Mulţumit de răspuns? Mai vrei vreo completare?

— A cincea întrebare: „Ştiţi ce sunt alea paparude? A fi văzut vreodată?”

Mânca-l-ar purecii, chiar în ziua a doua a Anului nou, de copil! auziţi la el, dacă am văzut paparude?! Dacă ştiu ce sunt alea paparude? Normal ar fi să-l întreb eu pe el, dar nu e rândul meu, aşa că răspund:

— Alo, da, vara când era seceta, îţi veneau în bătătura nişte ţigăncuşe „îmbrăcate” doar cu nişte frunze. Tu trebuia să arunci apă pe ele ca să se dezlege ploile. Era un fel de cerşetorie, pentru că nu plecau fără să le dai ceva, iar de dezlegat ploile, cum să se dezlege!… Cine le „lega”?…

— Întrebarea a şasea: „Ţineaţi busuioc la grindă”?

Întrebarea asta m-a făcut să mă întristez puţin, pentru că mi-a adus aminte de

lucruri mai puţin plăcute.

— Atât timp cât a trăit mama, ştiu că se găsea busuioc şi agheazmă în casa noastră. Agheazma era ţinută într-o sticlă legată cu aţă lângă icoană. Mama ne dădea sa sorbim din ea de trei ori, ca să ne treacă de sperietura. Uneori mai stropea prin casa cu agheazmă ca să alunge sărăcia, dar ei prea puţin îi păsa de apa sfinţită de părintele Gafton. De atunci n-am mai băut agheazmă nici de Bobotează. După ce a murit mama, a murit şi acest obicei.

Care au fost întrebările de până acum? Da. Dacă am mers pe linia ferată, dacă am purtat încălţăminte de comanda, dacă mi se dădea untură de peşte, pentru ca apoi să treacă de la untura de peşte la întrebarea cu cuţitul. Dacă ştiu ce sunt alea paparude şi a şasea, cea cu busuiocul de la grindă. Cam ce credeţi voi c-ar urma? Cam ce întrebare? Dacă-mi cunosc moaşa? Dac-am sărutat mâna vreunui preot? Dacă am cântat când eram mic la clarinet? Nu. Mintea lui Ceteraş ori a cui o fi născocit întrebările, a mers cu totul în altă parte. Ascultaţi:

— Întrebarea a şaptea: „Când aţi văzut pentru prima dată pescaruşi?”

— Când am împlinit douăzeci şi cinci de ani. Atunci am văzut pentru prima dată Marea Neagră, atunci am văzut şi auzit ciripind pescaruşii.

— Alo, urmează a opta întrebare: „Va cunoaşteţi vecinii?”

Îmi pare rău că trebuie să repet, să vă spun din nou că în copilăria mea am avut de-a face cu o familie în care erau trei nevăzători. Cu unul din ei, cu Mircea, eram prieten. Nevăzătorii ăştia erau vecinii noştri. Vă spun toate astea numai şi numai apropo de întrebarea pusă de Ceteraş. Odată, Mircea ăsta mi-a zis: „Tănase, tu îmi eşti vecin şi eu nu ştiu cum arăţi la faţă”. Am încercat eu să-i explic şi el atunci a întins mâna spre mine şi mi-a pipăit cu buricele degetelor nasul, fruntea, sprâncenele, urechile, m-a întrebat apoi cum arată tata, mama, fratele meu Anghel, sora mea Niculina. M-a pus să-i descriu toţi vecinii. Pe nea Sandu macagiul, pe coana Marioara, nepoata macagiului, aşa că întrebarea asta a făcut să mi se cam umezească ochii. Iliuţă s-a mirat când m-a văzut cu batista în mână; îi răspund lui Ceteraş

— Îl cunoşteam pe fiecare om din mahalaua noastră, nu numai pe vecini. Pe vecini îi cunoşteam foarte bine, pentru că ne împrumutam. Adică părinţii se împrumutau unii de la alţii cu de-ale gurii ori mai ştiu eu cu ce. Astăzi, când stau mai în centru, nu-i ştiu. Nu cunosc nici toţi locatarii din bloc.

— Întrebarea a noua: „Când ai avut prima remuşcare?”

Iar trec prin momente care mă fac să-mi încreţească fruntea. De ce nu mi-oi fi ales eu altă meserie?

— Alo, una dintre cele mai groaznice remuşcări am avut-o pe la vârsta de şaptesprezece ani. Mi-e ruşine şi acum când îmi aduc aminte de ce mi-a trecut prin cap atunci. Fratele meu Anghel era plecat pe front şi odată, când am deschis, nu ştiu de ce, uşă a dulapului şi am dat cu ochii de costumul de haine al fratelui meu, avea un costum foarte frumos, atunci m-am gândit că, dacă se întâmplă ceva cu el pe front, costumul va rămâne al meu. M-am cutremurat. M-am trântit pe pat şi am început să plâng din cauza mârşăviei care a putut să-mi treacă prin minte. M-a

găsit sora mea Niculina plângând şi m-a întrebat ce-i cu mine. Am minţit-o, i-am zis că mi-am adus aminte de mama. Şi acum mi se strânge inima când îmi amintesc.

— A zecea întrebare: „Aţi mâncat vreodată din farfurie de pământ, cu lingura de lemn?”

— Alo, de moşi, de sâmbăta morţilor, se făceau pomeni şi se împărţeau vase cu orez cu lapte şi coliva. Vasele care se împărţeau erau din pământ, iar lingura, de lemn. Apoi, de câte ori mă duceam la tata, la Priboeni… Acolo numai cu lingura de lemn se mânca şi mai toţi din aceeaşi strachina. Puneau o farfurie mare, o strachina, cu fiertura, la mijlocul mesei şi…

— Vă mulţumesc, bună seara, pe mâine.

— Pe mâine, Ceteraş dragă, buna seara!

Nu mai sunt bun de nimic. Aşa de tare m-au muiat întrebările de astăzi. Acum av pleca la o plimbare de unui singur, dar cum să-l las pe Iliuţă care acum îmi face: nişte semne disperate.

— Ce vrei, Iliuţă?

— De ce nu i-ai spus că v-a dat telefon cineva şi că…

— Nu trebuie.

Ma întreabă de ce nu trebuie şi bagă şi el de seamă că sunt cam necăjit. Mă lasa o bucată de vreme în pace, adică nu mă mai pisează cu întrebări. Dar cum v-am spus, numai o bucată de vreme, pentru că, pe urma, îl aud:

— Mi se pare că în cartierul Vatra Luminoasa este o şcoală de nevăzători.

— Aşa mi se pare şi mie. Iliuţă, am o rugăminte la tine.

— Vă ascult.

— Să nu mi te pună Aghiua sa întreprinzi ceva.

Eu ştiu ce flutură, ce zboară prin capul lui Iliuţă.

El chiar în seara asta ar lua troleibuzul şi s-ar duce în cartierul Vatra Luminoasa şi-ar intra în acţiune. S-ar interesa el aşa cum se pricepe — şi se pricepe bine — dacă la şcoala de nevăzători exista un băiat cu numele de Ceteraş; îl mai anunţ o dată că, dacă întreprinde ceva, n-o să ne mai împăcăm nici de lăsata secului. Aşa de tare o să mă supăr pe el. Face pe „ăla”, ca să nu zic pe prostul:

— Ce anume să întreprind?

— Sa nu-mi faci mie pe… Stricam prietenia, dacă te duci cumva în cartierul Vatra Luminoasa şi te interesezi dacă exista la acea şcoală vreun băiat cu numele Silviu Ceteraş. Ne-am înţeles?

ZIUA A UNSPREZECEA. SUNT FOARTE TRIST ŞI CETERAŞ MĂ ÎNTREABĂ DACĂ M-AM UITAT VREODATĂ ÎNTR-O OGLINDĂ CONCAVĂ ORI CONVEXĂ. RĂMÂN DATOR CU UN RĂSPUNS. ILIUŢĂ DĂ ALARMA. DESCOPERĂ UN COPIL CARE DĂ TÂRCOALE CASEI. PÂNĂ LA URMĂ NE DAM SEAMA CĂ A FOST O ALARMA FALSĂ.

În ziua asta a plouat cam ciudat pe strada noastră. Pe trotuarul nostru puteai să desenezi şi chiar să şi joci şotronul iar pe trotuarul de peste drum, ploua cu băşici. M-au întrebat nişte copii printre care chiar şi băiatul actorului de pe strada mea — care stă gard în gard cu mine — de ce plouă aşa şi eu le-am spus copiilor că s-ar putea să fie o glumă a actorului şi am scăpat. Cum puteam eu să le explic şi încă ştiinţific, de ce pe stânga ploua şi pe dreapta pot umbla fără umbrela. Dacă pe o parte a străzii ningea, iar pe cealaltă era mai întuneric decât într-o măslină era altceva. Încercam să le dau vreo explicaţie, dar aşa… Tot în ziua asta am mai avut eu nişte probleme şi cu sănătatea. Nu, n-am răcit din cauza ploii, că nu m-am dus pe trotuarul celălalt. Am avut nişte scăderi de tensiune şi chiar nişte dureri în jurul inimii. Dar toate astea au fost o jucărie pe lângă… Eram mai mult decât sigur că întrebările îmi erau puse de un grup de copii de la o şcoală de nevăzători şi treaba asta mă întristase foarte mult. Şi ştiţi ca eu, când sunt trist, îmi muşc buzele, fac plimbări prin birou şi ascult muzica cam de aceeaşi nuanţă, tristă adică. Mă întristasem pentru că de multe ori am fost cam dur cu cel care îmi punea întrebările. Ba uneori l-am luat cum se zice şi „peste picior”. Timpul trecea parcă mai încet. Parca avea nişte ghete de plumb, aşa de greu trecea. Parcă era împiedicat.

Mai este până la ora nouăsprezece şi sunt singur. Ce rău e să fii singur! mai ales când eşti trist. Sunt foarte, foarte singur, pentru că Iliuţă a fost trimis cu nu ştiu ce treabă pe la magazine şi era tare abătut. M-a rugat să notez eu cele zece întrebări care îmi vor fi puse şi, dacă nu mă supăr, când se întoarce să i le arat şi lui. Nici el nu-i în apele lui de când ne-am dat seama că aveam de-a face cu nişte nevăzători. Pentru că mai este destul timp până va suna telefonul, îmi mai muşc puţin buzele şi mă întreb cum ajunge el, Ceteraş la telefon, cum formează numărul. Poate că-l duce cineva. Poate că-i formează cineva numărul. Dar stai, că de format un număr de telefon nu e greu, nici pentru… Am cunoscut chiar eu un nevăzător care lucra la o centrala telefonică din Sinaia. Chiar la centrala Peleşorului l-am întâlnit pe acest centralist cu care am stat de vorba. Era un om foarte instruit. Avea o centrala speciala. Of, of, în ce încurcătură am intrat singur şi nesilit de nimeni. Şi mai sunt nelămurite multe lucruri. Din întrebările ce mi le-au pus, reiese într-un fel că mi-au citit unele cărţi autobiografice. Cum le-au citit? Să le fi citit cineva cu glas tare?…

Mai sunt câteva secunde până la ora „h”, adică până la ora nouăsprezece. Îmi pregătesc caietul cu întrebări şi, pentru că aceste câteva secunde care mai sunt să nu treacă în gol, să nu se irosească degeaba, mă gândesc ce bine ar fi dacă ar avea Dumnezeu telefon. Dacă ar avea, chiar în acest moment l-aş suna şi l-aş ruga să-mi dea o mâna de ajutor. Dar el nu are telefon şi nici prefix. Dar suna telefonul

şi aud:

— Alo, buna seara! Vreţi să-mi răspundeţi la întrebarea numărul unu? Sună astfel: „V-aţi uitat vreodată într-o oglindă concavă sau convexă? Dacă da, ce părere aţi avut despre felul în care v-aţi văzut?”

Îmi pare rău că nu e şi Iliuţă lângă mine să audă şi el întrebările? îmi mai pare rău pentru că trebuie să notez eu, să „stenografiez” întrebările. Pe voi, drăgălaşii mei cititori, vă deranjează dacă am să mă repet? Va supăraţi pe mine dacă vă spun ca, înainte de a fi dat răspunsul, am oftat, gândindu-mă ca bietul Ceteraş n-a avut ocazia să se vadă într-o oglinda concavă ori convexă? Da, am oftat.

— Alo, eram copil şi am fost cu mama la moşi la obor. Acolo era un fel de labirint făcut din astfel de oglinzi. Am intrat în acel labirint şi m-am îngrozit. Ba eram lung, labărţat şi subţire, ba eram scurt şi pântecos. Altă dată nu m-a mai putut băga mama în acel labirint nici cu forţa. Îmi era teama.

— Alo, întrebarea a doua: „Va plăcea să vă duceţi în gară şi să vă uitaţi la tren, la locomotivă?”

— În gară nu prea mă duceam când eram copil, pentru că am auzit că se făceau razii. Şi pe copiii fără căpătâi îi luau. Dar după cum ţi-am mai spus, stăteam foarte aproape de calea ferată. Îmi plăcea să mă duc să privesc la oamenii care călătoreau cu trenul. Tare-i mai invidiam. Ţi-am spus, cred, că eu am călătorit cu trenul foarte târziu. Apoi, după ce-a murit mama, după ce am început să-mi câştig singur existenta, ţi-am mai spus, mi se pare, ca mă duceam în gara, dar nu să mă uit la trenuri, ci să fac hamalâc. Să car bagaje. Tu…

Era cât p-aci să fac o nerozie. Bine că m-am oprit la timp. Eram gata-gata să-l întreb dacă lui îi place să se ducă în gară să privească la trenuri, la locomotive.

— Alo, întrebarea a treia: „De nouă martie, mâncai mucenici?”

Poftim întrebare! Dac-am mâncat mucenici. Hm!

— În mahalaua noastră exista obiceiul ca, în aceasta zi, să se grebleze grădina, să se facă mare curăţenie în curte şi să se facă un foc mare. Se dădea foc la gunoaie. Mucenicii îi făceam noi cu o seară înainte din cocă. Eram specialist. Făceam şi opturi din coca. Dacă nu făcea mama mucenici, tot mâncăm, pentru că se împărţeau. Se făcea pomană cu mucenici.

— Alo, întrebarea a patra: „În mahalaua în care v-aţi născut, avea cineva cărucior pentru copil?”

Doamne, cum mă mai plimba dintr-o parte în alta cu întrebările lui. Dacă ma înscriam la concursul „Cel mai bun continua”, poate ca nu aveam atâta bătaie de cap. Dar ce-i treceau prin cap examinatorului acestui concurs astfel de întrebări? Nu-i treceau. Dar dacă m-a întrebat băiatul cine avea cărucior de copil în mahalaua noastră, nu se face să-l las fără răspuns.

— Câţiva, care aveau asfalt în curte, da. În rest… Nu puteai să-i plimbi copilul cu căruciorul prin noroi, prin hârtoape.

— Alo, urmează întrebarea a cincea: „Ce-aţi face dacă ai fi în locul meu?”

— Alo, repeta, te rog, întrebarea!

— Ce-aţi face dacă aţi fi în locul meu?

Pulsul cred că mi-a ajuns la o sută douăzeci de bătăi pe minut. În cap am parcă o herghelie de cai care dau cu copitele. Ce poţi răspunde la o astfel de întrebare? Şi nu-i nici Iliuţă aici, tocmai acum s-a întâmplat să lipsească. Dacă era de faţă, mă sfătuiam cu el. Ce-aş face dacă a fi în locul lui? Tac în receptor exact cum ar fi tăcut, cred eu, oricare dintre voi.

— Alo, alo! aud vocea lui Ceteraş

— Alo, da!

— Nu-mi răspundeţi la întrebarea a cincea?

— Ceteraş draga, vrei să mă pasuieşti cu acest răspuns pentru vreo câteva zile?

A tăcut şi el vreme de vreo câteva secunde şi…

— Întrebarea a şasea: „Aţi dăruit cuiva flori, în copilărie?”

M-a tulburat întrebarea a cincea. M-a făcut, cum se zice, mat. Ce-aş face dacă aş fi în locul lui? Ce-aş putea să fac?

— Alo, v-am întrebat dacă în copilărie ai dăruit flori.

— Alo, Silviule dragă, te rog să mă ierţi, dar eu tot la întrebarea cealaltă mă gândesc. N-aş vrea să-i rămân dator, dar… dar îţi răspund deocamdată la întrebarea a şasea. Nu-mi aduc aminte. Ştiu numai, îmi amintesc vag, că, pe coroana de flori din hârtie, tata a scris pe panglica aceea a coroanei şi numele meu.

— A şaptea întrebare: „Am auzit că au existat şi tramvaie trase de cai. Dumneavoastră aţi văzut aceste tramvaie?”

— Nu, dar ştiu precis că au existat.

— Întrebarea a opta: „Aţi prăjit boabe de porumb pe plită şi aţi văzut cum sar?”

— Cum să nu?! îmi plăcea să le aud cum pocnesc şi cum sar. Asta era în afară de porumbul care-l coceam pe câmp când mergeam la furat porumb de pe locul lui Bordincă, brutarul cartierului, ori de pe câmpul Institutului Pasteur. Făceam focul pe câmp, coceam şi mâncăm la porumb copt, de băgăm, cum se zice, burta în sperieţi. Unii îşi făceau şi ţigări din mătasea de porumb…

— Alo, întrebarea a noua: „În ce bancă ai stat la şcoala elementara? Vă mai aduceţi aminte?”

— Îmi aduc aminte, cum nu? Stăteam în penultima banca, lângă unui Stoian Marin, care avea porecla „Tata mare”. N-am rămas în niciun an repetent, dar nu mi s-a spus niciodată „bravo”. N-am văzut în carnetul meu de note vreun opt, noua, ori zece. De la şapte în jos. Am mâncat şi bătaie la palma, că pe vremea aceea se mânca bătaie cu linia la palma, dacă nu învăţai lecţiile. Învăţătoarea, Ana Ionescu o chema, nu ne bătea, pentru că era miloasă. Dar îl punea pe unui Ghioi, despre care am mai vorbit eu. Ăsta ne bătea la palma. Mi se umfla podul palmei. Suflai în el ca să-i alungi durerea. Dragă Ceteraş tu în ce banca stai? Cred, îmi închipui eu, că stai în banca întâia, că eşti băiat isteţ. Am ghicit? La purtare cât ai? Bineineţes că zece, nu? Cu cine stai în banca?

Cum e zicala aia? Câinii latră, caravana trece, nu? Cam aşa suna, dacă nu-mi face memoria vreo festa. Aşa s-a întâmplat şi acum. Parcă am întrebat în ce banca stă şi cât are la purtare becul. Ori poate că am pus aceasta întrebare tubului de

pasta de lipit „Pescaruş”, pe care scrie că trebuie păstrat închis. Nu pot să-mi dau seama pe cine am întrebat, pentru că, dacă-l întrebam pe Ceteraş cred că-mi răspundea. El…

— Întrebarea a zecea: „Când v-ai dat seama că existaţi?”

Marele noroc al lui Silviu Ceteraş este faptul că nu a dat peste un scriitor puţin mai răsucit. Eu cred că dacă era Mircea S.. în locul meu îl lua în primire puţin pe Ceteraş. Precis că-i zicea: „Pai bine, stimabile, eu îţi răspund dumneatale la atâtea întrebări şi dumneata nu numai că nu-mi răspunzi, dar te mai faci că nu mă auzi. La revedere, stimabile şi află că nu-i mai răspund nici eu”. Dar ce să fac dacă eu sunt mai slab de înger decât scriitorul Mircea S! Cred că Ceteraş ăsta, dacă mi-ar sta ceasul, nu mi-ar răspunde nici la întrebarea: Cât e ceasul? Staţi că ideea nu e rea. Dacă-mi spune imediat cât e ceasul, înseamnă că nu e nevăzător. Dacă ezita… Dar să-i răspund întâi la întrebare.

— De câte ori mi se făcea foame, îmi dădeam seama că exist. Şi mi se făcea foame cam des şi de cele mai multe ori nu prea aveam cu ce s-o astâmpăr. Doar o ameţeam… Silvică dragă, te rog, îmi spui şi mie cât e ceasul, că…

— Vă mulţumesc, buna seara!

N-a mai aşteptat să-i răspund la buna seara, dar să-mi mai spună şi cât e ceasul. A pus parca mai repede receptorul în furcă. Dacă… Să întrebi un orb cât e ceasul. N-am făcut eu o mare gafă? Dar de unde să ştiu eu că e nevăzător? Mi-a spus el ceva, aşa că încerc să-mi alung mustrarea de conştiinţă care-mi dă târcoale, exact cum dă târcoale o vulpe unui coteţ cu găini ouătoare şi neouătoare? şi cu cocoşi pintenaţi şi nepintenaţi. Încerc să răsuflu puţin mai uşurat, dar nu prea reuşesc. M-am ridicat din fotoliu, am făcut vreo optsprezece paşi prin încăpere, mi-am aruncat de câteva ori privirile spre telefon, aşa fără niciun motiv, şi am recitit întrebările. M-am trântit din nou în fotoliu, obosit. Parca atunci venisem pe jos din… piaţa Matache, cu patru sacoşe încărcate cu zarzavaturi, fructe şi alte articole de spălat rufe. Şi în timp ce gândeam la biata politeţe a lui Ceteraş care cam şchioapătă… De ce şchioapătă? Ceteraş a fost lipsit de politeţe şi de data asta. Chiar dacă este nevăzător, trebuie să fie politicos. Nu să-mi trântească receptorul în nas. Trebuia să-mi fi spus: „Nu vă supăraţi, eu n-am ceas” ori… Putea s-o întoarcă el într-un fel, dar cum zic, în timp ce mă gândeam la toate astea şi la multe altele, telefonul a sunat din nou.

— Alo, da.

— Alo, eu sunt, Iliuţă.

Nu trebuia să-mi mai spună, pentru că l-am recunoscut imediat.

— De unde-mi telefonezi?

— Din colţ de la Alimentara. De lângă casa noastră.

— Ai păţit ceva?

— Când să dau colţul, ca să intru pe strada noastră, am văzut un suspect.

Ăsta e Iliuţă! Când ţi-e lumea mai dragă, vine cu câte-o bomba. Colegii mei, scriitorii de cărţi pentru copii, au şi început să mă invidieze din cauza lui Iliuţă. Unui chiar mi-a spus de la obraz: „Cu un aghiotant ca al tău pot să scriu şi eu; ba chiar

şi portarul naţionalei de fotbal. El îi aduce totul pe tavă". Într-un fel, colegul ăsta al meu, scriitorul, are dreptate. Nu ştiu ce-aă face dacă nu l-aş avea pe Iliuţă prieten şi căutător de subiecte. Îl întreb încet, cu mister în glas:

— Ce fel de suspect?

Îmi şopteste şi el.

— Un copil dă târcoale casei noastre şi se uita din când în când la balconul dumneavoastră.

Grozava vestea, nu? îi zic:

— Stai la telefon.

Pun receptorul pe birou şi dau perdeaua uşor la o parte. Iliuţă are dreptate. Un puştan se tot uita la numărul de la poarta, la sonerie şi nu are curajul să întreprindă nimic. Iau receptorul de pe birou şi-i spun lui Iliuţă:

— Vezi ce vrea?

— Ce-ar fi să fie Ceteraş?

— Cu Ceteraş abia… Acum am terminat de vorbit cu el.

— Poate c-o fi vorbit chiar de la telefonul ăsta de unde vorbesc eu. Deci aţi vorbit cu el?

— Da.

— Să-l aduc sus, dacă este… Dacă e suspect?

— Adu-l. Invită-l, nu-l aduce cu forţa. Nu folosi forţa!

— Am înţeles.

Aşadar începe să se facă lumină în problema asta cu telefonul de la ora nouăsprezece. Dacă băiatul care dă târcoale casei mele este amestecat în afacerea asta, îl facem noi să mărturisească absolut tot ce ştie. Parcă-mi vine să mă îmbrac în haine de sărbătoare şi să-mi pun şi cravata. Aşa trebuie întâmpinat un erou de carte. Pentru că, dacă cel descoperit de Iliuţă este Ceteraş, va fi neapărat erou de roman. N-am apucat să mă îmbrac în costum nou, nici să-mi pun cravata şi-a fost bine, pentru că a fost o alarmă falsa. Băiatul în cauza era un nepot al vecinului nostru de apartament, Gheorghe Pahonţu, un nepot de la Malul cu Flori şi nu mai era sigur dacă aici era casa unchiului său. Iliuţă, amărât ca a dat o alarma falsă, întoarce şi pe o parte şi pe alta cele zece întrebări puse de Silviu Ceteraş şi-mi zice:

— Ce i-o fi interesând pe ei în ce bancă aţi stat, ori dacă aţi copt porumb pe plită?

— Vor să mă prindă cu vreo minciună.

— Cu minciună?

— Da. Sunt bine documentaţi. Într-o schiţă, dacă nu ma înşel, am afirmat că furam porumb şi-l coceam pe plita şi-mi aduc aminte ca tot în schiţa aia povesteam că stăteam în penultima bancă printre repetenţii clasei.

— Dar dacă sunt nevăzători, cum au citit cartea?

— Şi eu m-am întrebat, dar mi-am şi răspuns.

— Ce v-aţi răspuns?

— Le-o fi citit cineva cărţile.

— Se poate. Chiar nu-mi dai voie să mă duc să mă interesez la şcoala din Vatra Luminoasa?

— Deocamdată nu.

— De ce deocamdată?

— Aşteptăm până termină cu întrebările şi, dacă nu ne spune de unde telefonează, atunci vei avea de lucru! şi nu numai tu!… Iliuţă dragă, am impresia că te-ai uitat cam superficial peste cele zece întrebări.

— Cum m-am uitat?

— Aşa cum am zis: Super-fi-ci-al. Nu ţi-a sărit în ochi nicio întrebare?

Iliuţă se uita din nou la întrebări, le reciteşte şi ridica din umeri.

— Iliuţă, ce-ai face tu dac-ai fi în locul lui Ceteraş?

Abia acum vine de-acasă. Subliniază întrebarea şi ridica din nou din umeri. Se întristează şi el. Pun muzica şi mă trântesc în fotoliul de orchestra.

ZIUA A DOUĂSPREZECEA. MI SE PUNE O ÎNTREBARE CARE MĂ FACE SĂ RÂD. CETERAŞ VREA SĂ ŞTIE DACĂ MI-AM SCUIPAT VREODATĂ ÎN SÂN. AGHIOTANTUL MEU ÎMI PUNE ŞI EL, NUMAI AŞA DE-AL NAIBII, NIŞTE ÎNTREBĂRI A LA CETERAŞ APOI ÎMI CERE VOIE SĂ MAI FACĂ NIŞTE CERCETĂRI.

Cine m-o fi pus pe mine să ridic receptorul şi să zic alo, în ziua de şase august 1976? Că atunci, în seara de şase august, a început totul. Atunci a izbucnit furtuna. Aghiuţă m-a adus atunci acasă, că mai aveam concediu. Ah, ah!… Dacă mă făceam că nu aud telefonul, acum eram şi eu un om ca toţi oamenii. Dacă se găsea careva printre voi care să-mi atragă atenta că o să am o mare bătaie de cap, dacă răspund la telefon, îi trimiteam în fiecare zi acasă flori. Of, of şi iar of!… Povestea asta în care am intrat este fiertura nu altceva. Joaca asta a lui Ceteraş et comp, este mult mai a naibii decât picătură aia chinezească. În afară de faptul ca mă roade pe dinăuntru cu nişte colţi ca de rechin înţărcat (luai comparaţia asta ca bună numai dacă ştiţi voi cu precizie că puii de rechini pot fi înţărcaţi). M-a legat şi de mâini şi de picioare, nici măcar o replică nu sunt în stare să scriu. Ce-mi spunea Ceteraş la început? Că are un subiect care mă poate face mare scriitor?

Dacă este un subiect din şcoala lor, nu mă bag, nu mă amestec. Sunt triste cărţile cu nevăzători şi eu nu vreau să scriu o carte trista. De ce să-mi întristez cititorii? Eu nu ştiu cum să fac, cum să dreg, pentru ca cititorii mei să fie cât mai veseli şi el… Va supăraţi pe mine dacă-i mai trag câteva oftaturi. Încă vreo trei. Mulţumesc. Sunt mai obosit. Mult mai obosit decât eram înainte de a pleca în concediu. Parcă am tăiat lemne cu joagărul ori parc-am cărat bolovani dintr-un sector al Bucureştiului în alt sector tot al Bucureştiului, dacă nu chiar şi mai departe. V-am spus, mi se pare, că la viaţa mea am spart multe buturugi. Aflaţi că atunci nu eram frânt ca acum. Da, povestea asta mi-a scos mulţi peri albi. Ştiţi ce fac eu de dimineaţă de la ora şase, când mă scol şi până seara când sună telefonul?

Trândăvesc. Încerc eu să citesc, să-mi fac nişte însemnări, dar… Nimic nu se lipeşte de mine. Am noroc, mare noroc, că este şi Iliuţă în vacanta şi mai vine să-mi ţină de urât. Mă gândesc pe unde o să scot cămaşa când s-or întoarce ai mei de la Geoagiu-bai. Mi-au spus, m-au rugat să merg şi eu cu ei. N-am vrut. Am avut şi motive. Trebuia să încep, după cum v-am mai spus, o piesă de teatru. Nici măcar titlul nu i l-am găsit, Nu-mi găsesc locul. Iau buline, calmante şi fac kilometri prin casă şi timpul parcă este ferecat ca Gruia lui Novac cu funii de mătase, „funii răsucite-n trei şi-mpletite-n şase", dacă nu chiar dublu ori triplu. Aşa de greu trece. Iliuţă vede cât mă frământ şi mă mai necăjeşte şi el. Toarnă, cum se spune, apă fiarta peste opăritură. Este tare hain, uneori, Iliuţă.

— Vreţi să-mi răspundeţi şi mie la zece întrebări?

— Tu ce ai cu mine, Iliuţă?

— Nimic, dar cercetând acest carnet, am observat ca până acum, Ceteraş al dumneavoastră nu v-a întrebat dacă aveţi pivniţă la casă, nu v-a întrebat dacă vă descoperiţi noaptea, dacă aveţi lopata de dat zăpada din faţa casei, dacă vă place să mâncaţi sărat, dacă aţi aşteptat mult la bariere, ori dacă vă place să pliviţi, dacă aţi fost la priveghi la vreun mort, nu v-a întrebat dacă purtaţi vată în urechi, dacă în timpul stagiului militar şi după aceea aţi purtat obiele, ori dacă aţi sărit vreun gard. Dacă aţi visat triunghiuri isoscele ori echilaterale. Nu aţi fost întrebat, după câte îmi aduc aminte, nici ce număr purtaţi la pantofi sâmbăta ori duminica, pe care parte purtaţi cărarea, dacă vă plac saraliiile, dacă mai sunteţi prieten cu tovarăşul Crăciunescu de la Deva, ori cu profesorul Cătănici din Roman, nu v-a întrebat…

— Iliuţă!

Aghiotantul meu are chef de vorba. Îi place lui şi pace să mai pună puţină sare pe rană. Continuă:

— Nu v-a întrebat în care parte a unui vierme tăiat în două se ascunde durerea, ori dacă ar fi necesar un cabinet de oftalmologie pentru cârtiţe.

— Iliuţă, gata! Dacă nu binevoieşti să încetezi, schimb foaia.

— Pai aşa este! Va pun eu câte întrebări doriţi, mai mult de zece pe zi şi gata. Şi…

— Şi ce?

— Nu mai aşteptăm cu atâta nerăbdare ora nouăsprezece.

Cu toate că şi-a dat chiar şi cuvântul de onoare de atâtea ori ca nu el a pus la cale povestea asta cu cele zece porunci, pardon, că nu sunt porunci… Am intrat fără să vreau şi prin Biblie. Ce ziceam? Aa, cu toate că şi-a dat cuvântul de onoare că nu are niciun amestec, pe mine tot mă mai roade bănuiala că…

— Iliuţă, hai să dăm cărţile pe faţă!

— Ce fel de carte?

— Te întreb pentru ultima oară, nu eşti tu autorul? Nu tu ai pus la cale povestea asta cu întrebările? Nu cumva le fabrici tu şi…

Nu l-am auzit pe Iliuţă, în viaţa mea, jurându-se. (Asta pentru că i-am spus eu de mai multe ori că nu-i frumos să te juri.) De data aceasta însă s-a jurat pe întregul atac şi pe o parte a apărării a echipei lui favorite Steaua, că nu a pus el la cale

povestea asta. A vrut să se jure şi pe „nouăle" la care ţine grozav de mult de când a luat gheata de aur, dar n-a mai avut timpul necesar, pentru că sună telefonul. Iliuţă vine lângă mine să noteze întrebările. Este ora nouăsprezece fix şi aud prima întrebare:

— Alo! „De când ştiţi ce este aia muncă?"

— Ţi-am mai spus. De când eram de-o şchioapa. Pentru mâncarea pe care o mâncam, trebuia să fac ceva acasă. Apoi, după ce a murit mama, deci când aveam unsprezece ani, am început să muncesc. Vindeam plăcinte, cu brânză ori cu mere, soldaţilor care făceau instrucţie pe câmpul de la „Roşu". Duceam tava în cap. Tava era mai mare şi aproape mai grea decât mine. Pe urma vindeam ziare, cărăm bagaje în Gara de nord şi, după cum ţi-am mai spus, de vreo câteva ori, am intrat ucenic. Tu de la ce etate ştii ce-i aia muncă? Acolo, la şcoală, vă dă ceva de lucru? Ce meserie îţi place?

Cum mi-ai răspuns tu care citeşti acum, aşa mi-a răspuns şi Ceteraş la întrebarea pe care i-am pus-o. Nu pot să-mi dau seama cam după ce fel de „legi" se orientează băiatul ăsta. Eu îi răspund cu toată seriozitatea la întrebări şi, când vreau să aflu câte ceva despre el, tace. Tace mai tare decât betonul foarte bine armat.

— Întrebarea a doua: „Câinele este chiar cel mai credincios prieten al omului? Am citit asta în mai multe cărţi. Dumneavoastră ce părere aveţi?"

Întrebarea mi se răsuceşte în cap ca un burghiu. Ştiţi de ce? Din cauza unei coincidente. Chiar azi am aflat dintr-o revista străină ca, în unele tari, au fost dresaţi nişte câini şi au fost daţi nevăzătorilor, ca să-i conducă dintr-un loc în altul. Cu ochii minţii îl văd pe Ceteraş pe bietul băiat, condus de un câine. Mă scutur ca de friguri şi răspund cu totul altceva:

— Eu am citit în alte cărţi că, dacă acest animal, câinele, ar avea bani, n-ar mai fi chiar aşa de credincios. Dar poţi să ştii care este adevărul? Eu i-am dat cateluşei mele Lilycuţa nişte bani şi nu le-a dat nicio atenţie. Mi-a fost tot aşa de credincioasă ca şi înainte de a-i da banii. În schimb, dacă îi dau un os ori un biscuit şi mă apropii de ea, îmi spune: „Stăpâne, stai la locul tău şi nu mai înainta".

— Întrebarea a treia: „V-aţi scuipat vreodată în sân, de sperietură?"

Uite cum îmi sare de la nişte întrebări cu miez, la… Vorba lui Iliuţă, Ceteraş ăsta s-ar putea să mă întrebe până la urma dacă am visat triunghiuri isoscele, ori dacă (iertaţi-mi expresia) scuip în perie când îmi fac pantofii. Apropo de Iliuţă. Notează întrebarea cu scuipatul în sân şi face o mutră de parcă ar fi mâncat sare de lămâie. Îi răspund lui Ceteraş

— Am mai făcut şi aşa ceva, dar n-am fost convins că-mi trece sperietura din asta. Tu când te sperii…

Dacă va închipuiţi că m-a lăsat să-l întreb dacă îşi scuipa în sân când se sperie, vă înşelaţi, aşa cum s-a înşelat Jiul Petroşani când s-a gândit că o să ia campionatul dacă-l au pe dinamovist în echipa. Ascultaţi şi voi ce întrebare mi-a fost dat să aud:

— Aţi prins vreodată sticleţi, cintezoi cu pomul uns cu clei?"

— Niciodată. Aveam în cartier pe unui Colţatu, care se ocupa cuprinsul păsărilor cu pomul şi pe unul Pârsu, care prindea porumbei cu nada. Punea în vârful unei prăjini o nuia unsă cu clei. Dacă se aşeza vreun porumbei străin pe stănoaga lui, întindea prăjina spre el pe furiş şi, când porumbelul dădea sa zboare, îi vâra sub aripă nuiaua cu clei. Cădea porumbelul în cioc. Pe amândoi aveam necaz. Chinuiau păsările. Avea Colţatu asta şi-o prinzătoare cu un „cântător". Sticletele care cânta cel mai frumos era pus într-o colivie care avea prinzătoare. Veneau alţi sticleţi chemaţi de „cântător" şi cădeau în capcana. Se aşezau pe un beţişor care declanşa un capac. Făcea corner cu pasărelele.

— Nu aţi ţinut niciodată vreo pasare, fie ea canar ori papagal, în captivitate?"

— Nu. Într-un an am ţinut pe balcon, adică nu eu, ci sotia mea, un curcan. În preajma acelui An nou nu se vindeau decât curcani vii. A trebuit să cumpere unul. L-a ţinut pe balcon o zi şi mi-a părut rău că n-a fugit. Încolo… A fost întrebarea a cincea, ori supliment la a patra?

Ma gândesc cu multă milă la cei şapte ani de acasă ai lui Ceteraş. Îndrăznesc să fac lucrul ăsta pentru că nu-mi răspunde la întrebare. Zice:

— Întrebarea a cincea: „Aţi avut ocazia să vi se facă tatuaje pe corp? Aveţi tatuaje?"

Exact astea-mi lipseau mie acum înaintea sărbătorilor de iarna. Nişte tatuaje pe corp. Ce părere o fi având băiatul ăsta despre mine? Mă crede vreun „Papillon" ori cine ştie ce alt ocnaş. Iliuţă bufneşte în râs. Îmi spune parca din priviri: „Trosc, Marine, că ţi-am dres-o". Asta apropo de întrebarea lui Ceteraş bineînţeles. Privirile lui parcă-mi spun şi altă vorbă din popor: aia cu tărâţele şi cu porcii. Şi-a notat întrebarea şi acum se învârteşte pe lângă mine cam ca pisoiul pe lângă blidul cu pasat şi aşteaptă să vadă dacă-l iau la rost pe Ceteraş c-a îndrăznit să-mi pună o astfel de întrebare. Spre surprinderea lui, nu-l cert pe interlocutorul meu. Îi spun calm:

— Nu am şi nici n-aş vrea să am. Sunt de prost gust. Eu ştiu că aceste tatuaje se făceau când eram eu copil, numai când făceai armata la marină ori treceai prin puşcarie. Acum am văzut că-şi fac şi unii care nu fac armata la marina. Vor să facă pe zmeii. Marinarii nu-şi mai fac. Ţie-ţi plac tatuajele? Ce fel de tatuaje ai tu pe corp?

— A şasea întrebare: „Aţi cunoscut vreun gropar?"

Este în zi proastă Ceteraş al meu! Adineauri mă întreabă dacă am tatuaje pe corp, acum dacă am cunoscut vreun gropar. Cred că nu s-a mai sfătuit cu nimeni şi acum mă întreabă tot ce-i trece prin cap. Dar vorba aia, dac-am intrat în horă, trebuie să joc. Dacă zicala asta am mai folosit-o, vă rog să mă iertaţi că o repet.

— Casa noastră era la o sută de paşi de cimitirul Buna Vestire. Parinţii mei erau chiar prieteni cu familia groparului. Pe gropar îl chema nea Gheorghe… şi nu mai ştiu cum. Era străin, rătăcit prin ţara noastră. Era vânjos şi-l vedeam cum muncea, cum sapă la gropi. Şi avea pălării multe, pentru ca aşa era obiceiul ca pe coşciugul celui care trebuia băgat în mormânt să se bată o pălărie. Când băga coşciugul în groapa, nea Gheorghe avea dreptul să ia pălăria. Aşa că era cel mai bogat om în

pălării… Lui nea Gheorghe îi plăcea să bea. Punea litra de ţuica la gură şi o bea pe nerăsuflate. Deşi gropar, era un om tare bun. Nu-mi era teama de el şi nici nu-l uram pentru că îngropă morţii. Aici şi-a găsit el serviciu, aici s-a angajat. Avea o nevastă tot voinica la fel ca el şi era prietenă cu mama. Ţie ţi-e teama? Ai ceva cu groparii?

— Întrebarea a şaptea: „Frânghie de întins rufe aveaţi în curte? Dar bătător de covoare?”

Dacă Iliuţă n-ar avea sarcina să noteze întrebările, cu siguranţă că s-ar duce să-şi caute prietenii şi, până se întunecă, să mai tragă o joacă. Întrebările lui Ceteraş sunt de-a dreptul neinteresante pentru Iliuţă. Care este părerea mea? Deocamdată mă abţin să fac o categorisire prea… Dar am spus şi mai spun că Ceteraş este astăzi într-o zi proasta.

— Frânghie nu, dar aveam o sârma de vreo trei-patru milimetri care ţinea loc de frânghie. Şi prăjina de întins sârma aveam, dar bătător de covoare… N-am văzut covoare în casa noastră. Preşuri făcute din zdrenţe aveam, dar astea nu le puneam pe bătătorul de covoare. Nu le băteam, pentru că se deşirau. Şi de scuturat trebuia să le scuturi cu grija.

— A opta întrebare: „Am citit într-o carte de-a dumneavoastră ca, pe vremuri, veneau ţiganii cu ursul şi cei care erau bolnavi se aşezau jos pe pământ şi se lăsau calcaţi de urs. Asta ca să le treacă vătămătura. Pe dumneavoastră v-a călcat vreodată ursul?”

— Nu. Numai oamenii mari se lăsau calcaţi de urs. Când eram bolnav, ţi-am mai spus, mă doftoricea baba Marina.

— Întrebarea a noua: „Vă scotea soba fum, ori aveaţi calorifer?”

— Ma faci să râd, Silviule! Calorifer? N-a văzut mahalaua noastră aşa ceva. Soba ne scotea fum când bătea vântul dintr-o anumită direcţie. Altfel nu, pentru că mama „bandaja” burlanele, la încheieturi, cu jurnal îmbibat în cocă.

— A zecea întrebare: „Vă place să purtaţi inele pe degete?”

Iliuţă îmi şopteşte: „Spuneţi-i că în fiecare an vă duceţi la bâlci, la Topoloveni, să vă cumpăraţi inele de acolo, ca să aveţi tot anul”. Îi fac un anumit semn la obraz lui Iliuţă i-i răspund lui Cetera:

— Nu. Când eram ucenic făceam inele cu monogram, dar le vindeam. Eu n-am purtat niciodată!…

— Buna seara şi vă mulţumesc!

Dacă-i cunoaşteţi cumva pe doctorii care se îngrijesc de sănătatea mea… să nu le spuneţi că eu acum nu m-am mai putut abţine şi m-am dus la frigider de unde am scos aproape o sută de grame de coniac.

N-am voie să beau nici măcar zece grame, dar acum… Îi aduc şi lui Iliuţă un pepsi, ciocnesc cu el şi, în loc de mulţumesc, îmi zice:

— Întrebarea numărul unu: „Agheazma aţi băut?” Doi: „Când intraţi undeva, vă ştergeţi pe picioare?” Trei: „Pe acoperişul Gării de nord aţi fost?” Patru: „Vă place şoriciul de porc?” Cinci: „Aţi vrea să aveţi o maimuţa?” Şase: „De când cunoaşteţi cele patru puncte cardinale?” Şapte: „Aţi fost copil de trupă?” Opt: „Aţi zis vreodată

hop înainte de-a trece gârlă?” Nouă: „Aţi căutat în copilărie potcoave de cai morţi?” şi zece: „V-aţi aprins vreodată ţigara cu lupa?”

L-am lăsat pe Iliuţă, nu l-am întrerupt, pentru că am vrut să văd unde vrea să ajungă. Dar, ca să mă calmez, am mai tras o gură de coniac şi l-am îndemnat pe Iliuţă:

— Continua, te rog eu frumos, continuă!

— Dacă vreţi, mai continui. Vă mai pun încă zece întrebări pe loc: „Aţi avut clopoţel la bicicleta?”; „Vă plac papanaşii?”; „Există două smochine la fel?”; „V-aţi uitat vreodată pe gaura unui lacăt?”; „De ce câinele care latră nu muşcă?” „Ce soi era mărul din care a muşcat Adam?”; „Poarta raiului se poate deschide cu şperaclu?”; „Aţi avut pantofi cu scârţ?”

Încerc eu să fiu calm, dar, la un moment dat, nu mai pot, strig:

— Încetează!

— Dumneavoastră nu băgaţi de seamă că se joacă nişte copii? Toată povestea asta miroase a joaca de copii. Eu nu cred, îmi permit să nu cred că acest Ceteraş este nevăzător.

— Ce te face să crezi lucrul ăsta?

— Am şi eu bănuielile mele.

— Vreau să ştiu şi eu care sunt bănuielile tale şi pe ce se bazează?

Iliuţă îi mai trage o gură de pepsi şi, ridicându-se de la locul lui, începe:

— În primul în primul rând eu ştiu ca orbii ori vorbesc prea tare, ori vorbesc prea încet.

— De ce crezi asta?

— Pai dacă sunt nevăzători, ei nu-şi dau seama unde, în ce loc se afla cel căruia i se vorbeşte. Aşa că…

Îl întrerup:

— Iliuţă, presupunerea ta ar face ceva parale dacă discuţia mea cu Ceteraş nu s-ar purta la telefon.

— Totuşi, vă rog foarte, foarte mult, să-mi daţi voie să…

— Să ce?

— Să mai fac nişte cercetări. Îmi daţi mâna liberă?

Calc în gura lăcomiei cum se zice, i-i spun:

— Îţi dau!

ZIUA A TREISPREZECEA. DEŞI NU SUNT SUPERSTIŢIOS, ÎN ACEASTĂ ZI, ILIUŢĂ ÎMI ADUCE O VESTE PROASTĂ. NU EXISTA NICIUN CETERAŞ LA ŞCOALA DE NEVĂZĂTORI DIN VATRA LUMINOASĂ. ÎI ÎNTIND LUI CETERAŞ O CURSĂ ŞI CADE ÎN EA. NE DĂM SEAMA CĂ NU ESTE NEVĂZĂTOR, DREPT PENTRU CARE ÎI SPUNEM LA REVEDERE.

Cum aş putea să vă conving pe voi că nu sunt superstiţios nici măcar cât negru sub o unghie foarte bine îngrijită. Pe ce să mă jur? Spuneţi-mi pe ce să mă jur că o fac imediat. Ştiţi de ce am adus vorba de superstiţii? Pentru că uite, am ajuns

cum am ajuns la ziua a treisprezecea şi… în aceasta zi, Iliuţă, ca un făcut, mi-a adus o veste proastă. Ştiţi ceva? Vă rog eu, dragii mei cititori, puneţi-vă cartea cu coperta în sus, faceţi o plimbare prin casă ori pe afară, pe unde vreţi şi, în timp ce vă plimbaţi, gândiţi-vă şi căutaţi să ghiciţi cam ce fel de veste proastă mi-a adus Iliuţă. Dacă aveţi biciclete, faceţi o plimbare cu bicicleta, dar fiţi foarte atenţi la regulile de circulaţie. Dar de ce să vă fierb eu atâta? Ştiţi ce? M-am înşelat. Mi-a fost puţin jenă de Iliuţă, dar el a avut dreptate. La şcoala de nevăzători din Vatra Luminoasă nu există niciun copil cu numele de Ceteraş. Şi Iliuţă mi-a spus că s-a interesat el, dacă nu cumva alt copil, ascuns sub acest nume, îmi dă telefoane în fiecare zi la ora nouăsprezece. A vorbit chiar cu directorul şcolii şi acesta a rămas surprins. I-a spus că nu ştie absolut nimic. Iliuţă zice că a insistat şi i-a spus directorului ca poate este opera vreunei clase şi directorul a chemat toţi profesorii şi… i-a chemat pe toţi salariaţii şi i-a întrebat dacă ştiu ceva. Nimic. Aşa că…

— Ce facem, Iliuţă?

Iliuţă, deşi este mai amărât decât mătuşa unei turturele care a rămas fără puii ei dragi, se uită la faţa mea, trista şi ea, şi zice:

— Părerea mea este că trebuie să-l luaţi „tare”.

— Sa mă duc să iau arma de vânătoare din panoplie? Să scot dintre acte permisul de port-armă şi să-l ameninţ că, dacă nu aşa şi pe dincolo, trag cu puşca. Cum adică să-l iau tare şi-nvaţă-mă tu, dragul meu Iliuţă, că mie nu-mi trece prin cap nicio idee. Să ţip la el? Să nu-i mai răspund?

Iliuţă nu avea obiceiul să sumete mânecile de la camaşă şi să scuipe în palmă ca un om care se apuca de-o treabă. De data asta a făcut-o şi-a zis:

— Dacă nu este nici nevăzător, nici bolnav accidentat imobilizat la pat, atunci este un copil, ori sunt nişte copii care au chef să se joace de-a v-aţi ascunselea cu un scriitor. Aşa stând lucrurile, nu ştiu dacă mai merită să vă pierdeţi timpul cu…

Îl întrerup. Îi frânez, vreau să zic, avântul lui tineresc, spunându-i:

— Noi, Iliuţă draga, nu suntem siguri că acest copil, ori aceşti copii, nu sunt nevăzători. Nu avem certitudinea. Şcoli de nevăzători sunt şi în provincii. Tu nu ţi-ai extins cercetările şi în provincie. Tehnica noastră n-a stat pe loc, cum stăm noi acum şi aşteptăm să sune telefonul de la ora nouăsprezece. A fost inventat prefixul. Ce garanţie avem noi că nu ni se telefonează din provincie?

Aghiotantul meu, care şi-a sumes mânecile de la cămaşă, nu ia în seamă cele spuse de mine. Se uita la ramele ochelarilor mei şi zice:

— Dacă sunt nişte copii ca toţi copiii, sănătoşi adică, îi puneţi la punct?

— Cum să-i pun la punct?

— Le spuneţi să-şi vadă de treaba lor?

— Dar cum aflam dacă sunt nişte copii ca toţi copiii, cum zici tu.

— Aveţi dreptate şi dumneavoastră.

— Mulţumesc, Iliuţă, că-mi dai dreptate. Eşti foarte generos astăzi.

Ca să treacă timpul mai repede şi mai ales ca să nu ne mai gândim la povestea asta care cel puţin mie mi-a mâncat ficaţii, ieşim amândoi pe balcon şi încercam să încropim o discuţie despre fotbal. Dar… Sună telefonul şi noi, numai aşa de-ai

naibii, îl mai lăsăm să sune o dată, şi-ncă o dată, ca să-şi ia Iliuţă carnetul şi pixul şi, după ce tragem în piept aproape tot aerul din biroul meu, ridic receptorul, Iliuţă îşi lipeşte şi el urechea de urechea mea şi auzim binecunoscuta voce a lui Ceteraş

— Alo, bună seara! Întrebarea numărul unu…

Stai, domnule, îmi zic eu în gând, că lucrurile nu sunt chiar aşa de simple. Îl întrerup:

— Alo, Silviule, înainte de a-mi pune întrebarea numărul unu, te rog ceva. Spune-mi, dă-ţi cuvântul de onoare că te cheamă Silviu Cetera.

— Pe cuvântul meu că aşa mă cheamă, de ce nu credeţi?

Deci nu se ascunde după acest nume un alt copil şi ca atare nu este un nevăzător de la şcoala din Bucureşti. E bine că am stabilit şi asta. Acum, hai să vedem ce ne mai întreabă şi azi. Îi zic:

— Îţi mulţumesc. După ce-mi pui cele zece întrebări, te rog să nu-mi zici bună seara şi să-mi închizi, pentru că vreau să-ţi mai spun ceva. Aştept întrebarea numărul unu.

— Alo, întrebarea numărul unu: „Aţi călătorit vreodată cu trenul fără să scoateţi bilet?”

— Ceteraş dragă, de ce n-o spui direct. De ce nu mă întrebi dac-am călătorit vreodată clandestin. De ce mă iei cu… Nu. N-am călătorit niciodată clandestin şi-ţi spun că nu de teama că aţi putea să vă faceţi o impresie urâtă despre mine, ori de frică să nu mă tragă la răspundere regionala CFR. Eu nu sunt un computer, aşa că nu pot să-mi aduc aminte dacă nu cumva ţi-am mai spus că eu abia după ce mi-am făcut serviciul militar m-am urcat în tren. În copilărie nu m-am urcat în tren. La bariera Tremurici era o linie moarta şi pe aceasta linie erau trase nişte vagoane reformate. Ne jucam uneori, în aceste vagoane, de-a călătorii. Călătoream atunci prin toată lumea. Unul făcea pe controlorul şi ne întreba ce fel de bilete avem şi pentru ce direcţie. Noi spuneam ca mergem la Paris, Roma, Tokyo, fiecare unde avea pofta. Se mai supăra câteodată cantonierul pe noi şi ne lua la goană. Dar asta se întâmplă rar, numai atunci când se certa cu nevasta lui. Atunci îşi vărsa şi el necazul pe noi şi ne întrerupea călătoria. Dar tu, Ceteraş dragă, tu ai călătorit vreodată fără bilet? Poţi să-mi spui, căci în privinţa secretelor… ştiu să păstrez un secret mai bine decât un seif. Tu pe ce ruta ai călătorit clandestin?

— Întrebarea a doua: „Aveaţi curajul să vă duceţi la miezul nopţii într-un cimitir, ori să faceţi baie la ora unu noaptea într-un ştrand?”

— Nu mi-am pus niciodată aceasta întrebare în copilărie, pentru că nu aveam niciun interes să mă duc noaptea într-un cimitir. Dar dacă m-ar fi asigurat cineva că mamei i-ar face mai bine dacă m-aş duce la ea la mormânt la miezul nopţii, m-aş fi dus.

Dacă am făcut baie la ora unu noaptea în vreun ştrand? De ce să mă laud? Nu. Dacă-mi venea ideea asta când eram copil şi dacă ştiam că, făcând baie, învăţ să înot, făceam, şi acum nu mai eram invidios pe tesla lui nea Matei tâmplarul din Giuleşti, care înoată mai bine decât mine.

— Întrebarea a treia: „Aţi făcut întotdeauna numai ce v-a plăcut?”

— Alo, eu cred că pe pământul acesta nu poate să existe cineva care să facă numai ce-i place. Omul nu poate să facă numai ceea ce-i place, ci ceea ce trebuie.

— A patra întrebare: „De la cine ai primit prima jucărie şi câţi ani aveai când ai primit-o?”

— Nu prea am avut jucării în copilărie. Când mă duceam cu mama la moşi, îmi mai cumpăra câte ceva. Un şarpe de hârtie, în care, dacă suflai, se întindea, o trompetă, îmi aduc aminte că odată mi-a cumpărat şi o minge de hârtie umpluta cu tărâţe şi legată cu elastic. Nu ştiu cum am făcut cu ea de am dat-o de un zid; s-a spart şi mi-au intrat tarâţele în ochi. Am suferit mult după jocul cu mingea asta de hârtie.

— Întrebarea a cincea: „Aţi furat vreodată un lucru de valoare mai mare?”

Ca să fac pe grozavul, ca să bag puţină spaimă în el, am vrut să-i spun că eu am fost organizatorul celui mai mare furt din secolul XVII, dar nu ştiu de ce m-am lăsat pagubaş. Ba ştiu de ce m-am lăsat pagubaş. N-am vrut să mă bag în tărâţe. Înţelegeţi ce vreau să spun. Iliuţă parcă a visat azi-noapte o pisică siameză cu patru cozi stufoase şi una rezervă. Aşa se uita de amărât la mine. Parcă-mi zice: „Mai lasaţi-l în pace, nu-i mai răspundeţi la întrebare, nu vedeţi ce…” Ca să-l liniştesc şi mai ales ca să-i alung şi lui din minte cuvintele mai suburbane, îi fac semn să sublinieze întrebarea asta şi cea de la numărul doi.

Aceea în care mă întreabă dacă am curaj să intru noaptea în cimitir. Pentru ca să nu aştepte prea mult cu receptorul la ureche, îi răspund la întrebarea a cincea.

— În afară de corcoduşe, cireşe, caise şi alte fructe, ori porumb, nu-mi aduc aminte să fi furat ceva… Ba da, după ce a murit mama, nu ştiu ce am căutat eu prin pivniţa şi am găsit nişte sifoane goale. Le-am vândut fără să ştie ai mei, dar am avut foarte multe remuşcări. Altceva de valoare nu-mi aduc aminte să fi furat.

— Alo, întrebarea a şasea: „Jucaţi şah? Când aţi învăţat?”

În sfârşit şi o întrebare mai cuminte pe ziua de azi.

Răspund cu plăcere:

— Joc, dar joc foarte slab şi am învăţat în armată. În schimb, la table mai pot bate şi eu din când în când pe câte cineva care nu joacă prea atent. Îl bat chiar şi pe băiatul popii din Snagov. Dacă mă concentrez, bineînţeles.

— A şaptea întrebare: „Aţi plantat vreun pom?”

— Silviule, alo Silvica, dacă aş fi un lăudăros aş spune: numai un pom? Am plantat zece. Dar nefiind lăudăros îi spun că nu-mi aduc aminte să fi plantat măcar un arac. Dacă ai timp însă, pot să-ţi povestesc o întâmplare legată de un salcâm. O întâmplare ce mi-a rămas întipărită în minte. Mă asculţi? auzi, ţin minte că în faţa casei aveam nişte salcâmi groşi, mari (ne făcea mama plăcinta cu flori de salcâm) şi că, într-o zi, s-a îmbătat nea Gheorghe groparul de la Buna Vestire şi acesta, având un topor la el, s-a apucat să taie din rădăcină salcâmul. Tata nu era acasă. A sărit vecinul nostru, cizmarul Badea şi l-a oprit. A tăiat numai un sfert din el, niciun sfert, dar era de ajuns ca să se usuce. De teamă că o să se usuce, m-am întristat, am oblojit pomul şi nu s-a uscat. L-a întrebat tata a doua zi pe nea Gheorghe ce-a avut cu salcâmul, dar el nu mai ştia nimic. Zicea că nu el a vrut să-l taie, ci ţuica

din el. Tata nu l-a reclamat nicăieri şi nea Gheorghe mi-a dat atunci cinci lei pentru că i-am reparat greşeala oblojind salcâmul şi punând în locul tăiat pământ cu bălegar. Nu mai ţin minte cine m-a învăţat să-l doctoricesc astfel. Când m-am făcut mai mare, îmi plăcea să cred că salcâmul salvat de mine mă salută de câte ori treceam pe lângă el, că dădea umbra numai pentru mine şi prietenii lui. Mai buni.

— Întrebarea a opta: „V-aţi săpat vreodată numele pe o bancă ori pe vreun pom?"

— Nu. Îmi aduc aminte altceva. Ţi-am spus că, înainte de a intra ucenic la Leonida, cărăm bagaje în Gara de nord şi că mă cam alergau hamalii. În ziua când mi-am făcut angajarea ca ucenic, am trecut pe la gară în drum spre casă şi am scris pe un stâlp din faţa gării, cu creionul: „Nicuţă Tănase, marca 1250 Leonida". Marca asta mi s-a dat în ziua când am fost angajat şi o purtam în piept ca pe o decoraţie. Mi-am scris numele pe acel stâlp ca un fel de rămas bun de la meseria de hamal, de la vagabondaj, că de ce să n-o spun pe a dreaptă, prin gară, pe unde mă învârteam eu ca să câştig o pâine, erau foarte mulţi vagabonzi. Şi, după vreo două săptămâni, vine un prieten de-al meu, unui Căciulă-Alba Mitica. Acesta era elev la Liceul Kreţulescu şi, cum zic, vine la mine şi-mi spune aşa, fără nicio legătură: „Măi Tănase, e adevărat ca numele proştilor e pe toate gardurile?" L-am întrebat de unde ştie şi mi-a spus că, întâmplător, a văzut scris pe un stâlp din faţa gării numele meu şi numărul 1250. Cu toate că mi-a zis ce mi-a zis, am rămas prieten cu acest Mitica şi dacă acum aş şti numărul lui de telefon ori adresa, i-aş face o vizită, căci mi-e dor de el.

— A noua întrebare: „Aţi stricat vreo prietenie?"

Mi se pare că ştii tot de la mine că nu e bine să zici hop până nu treci gârlă. Ai observat cum a început, cu ce întrebări m-a luat Ceteraş astăzi? Ei bine, dacă şi întrebarea a şasea era ca celelalte, îi trânteam receptorul şi nu-i mai răspundeam nici de lăsata secului de carne. Vedeţi? Acum Ceteraş îmi pune întrebări mai de pe planeta noastră.

— Am mai stricat, dar nu din vina mea.

— Întrebarea numărul zece: „Sunteţi ranchiunos?"

Uite o întrebare care mă cam pune pe gânduri. Aghiotantul meu aşteaptă cu inima la gură răspunsul şi, fără să-i spun eu, ci cu de la sine putere, subliniază această întrebare. Am trecut de mult de cincizeci de ani, mai am vreo patruzeci şi opt şi împlinesc suta şi uite că nu mi-a venit ideea să mă întreb dacă sunt sau nu ranchiunos. Îmi sumet şi eu mânecile de la cămaşă, îmi scuip în palma şi răspund:

— Dragă Ceteraş ar trebui să-mi dai ceva timp de gândire pentru acest răspuns, dar… Dar am să încerc să nu-ţi rămân dator la încă o întrebare. Să ştii că n-am uitat că-i sunt dator cu un răspuns la întrebarea: „Ce ai face dacă ai fi în locul meu?"… Deci, vrei să ştii dacă sunt ranchiunos. N-aş vrea, dar sunt. Când aveam vreo şaptesprezece ani, m-a trimis fratele meu Anghel, care avea frizerie, m-a trimis pe balta, la Roşu, să aduc nişte ramuri de salcie. Era în ajun de Sfântul Gheorghe şi atunci era obiceiul să se pună la poarta salcie. Când mă întorceam cu salcia de pe balta, prin dreptul cârciumei lui Tănase Tamara, mi-a ieşit în cale unul

Aurică Vasilescu. Ăsta era cam instant, avea şi un autocamion. Căra cu el nisip la construcţiile din capitală. În ziua aia era cam beat. Mi-a tăiat calea şi mi-a luat salcia. M-am împotrivit şi el mi-a dat una cu latul palmei peste gât de mi-am pierdut respiraţia. Abia mi-am revenit. M-am tăvălit şi pe jos. Eram aproape flăcău. Se strânsese lumea şi se uita la mine. Printre cei care căscau gura era şi o fată care-mi plăcea mie. Mi s-a făcut tare ruşine când am dat cu ochii de ea. Am pus mâna pe-o piatra şi am vrut să-i sparg capul „înstăritului", dar m-au ţinut nişte oameni. I-am purtat pica multă vreme şi chiar şi azi, când îmi aduc aminte de întâmplarea aceea, mă gândesc cu ură la el. Nu-i uit pe cei care-mi fac rău. Deci, sunt ranchiunos! Silvică dragă, acuma am şi eu o mare rugăminte.

— Vă ascult.

— Ştii ce rugăminte am la tine? Fii drăguţ şi spune-mi dacă în încăperea din care-mi dai telefon exista vreo fereastra. Dacă este, spune-mi ce culoare are tocul?

Drăgălaşii mei cititori, am şi la voi o rugăminte. Iată care este rugămintea. Mai întoarceţi o dată cartea cu coperta în sus, duceţi, dacă simţiţi nevoia, un deget la tâmplă, cum fac uneori marii gânditori şi gândiţi-vă cam din ce motive l-am întrebat eu pe Ceteraş dacă încăperea din care-mi dă el telefon are vreo fereastra şi ce culoare are tocul. Dacă v-aţi dat seama, dacă aţi ghicit intenţia mea, fiţi atât de drăguţi şi primiţi din partea mea multe felicitări pentru perspicacitatea de care aţi dat dovadă. Bravo! Şi acum să continuam. Aud vocea lui Ceteraş

— De ce mă întrebaţi ce culoare are?…

— Alo, tu ştii că scriitorii sunt cam suciţi, fii, te rog, bun şi spune-mi câte ferestre are încăperea din care dai telefon şi câte uşi. Şi drăgălaşul meu Silviu Ceteraş cu aceea ocazie, te rog să-mi spui şi ce culoare au. Te superi dacă-mi faci acest serviciu?

— Alo, are trei ferestre şi două uşi. Tocurile şi uşle sunt vopsite în gri.

Nu-l las să şi revină. Este puţin „groghi" ca la box. Îl bag iar în colţul ringului cu încă o întrebare.

— Este vreo fereastra deschisă în acest moment?

— Da, este o fereastră deschisă.

Iliuţă, am uitat să vă spun, se uita la mine ca la o expoziţie de bunuri de larg consum. Dar să nu-l las să iasă din colţ pe Ceteraş

— Alo, Silviule, te rog frumos unde dă fereastra care este deschisa?

— Alo, de ce mă întrebaţi?

Dacă aş fi eu acum proprietarul unei nuieluşe fermecate, m-aş lovi cu nuieluşa să mă ducă lângă Ceteraş să-l văd cum arată la faţă. Spre ghinionul meu nu am nicio nuieluşă fermecata şi nici măcar un peştişor de aur care să-mi îndeplinească orice dorinţă. Ceteraş insista la telefon, vrea să ştie de ce-l întreb unde dă fereastra, în timp ce Iliuţă, pe care-l şti-am mult mai perspicace, notează acum aiurit şi întrebările pe care i le pun eu lui Ceteraş şi numai aşa, de ciuda că nu e perspicace, îl întreb pe Iliuţă din priviri ce mai face şi cum o să-şi petreacă vacanţa în anul următor. Dar să-l lăsăm pe Iliuţă şi să-i mai punem lui Ceteraş întrebarea.

— Unde zici că dă fereastra care e deschisa?

— În curte.

Eram călare pe situaţie, cum se spune. Puteam, dacă aveam chef de răzbunare, să-l un întreb pe acest Ceteraş încă o oră. Puteam să-l întreb dacă ştie câte găuri are o bucată de şvaiter cu greutatea de opt sute de grame, dacă în curtea spre care dă fereastra aia deschisă exista vreun copac cu o înălţime de peste opt metri, puteam să-l tin aşa mult şi bine, dar m-am lăsat pagubaş pentru ca scosesem de la el tot ce aveam în plan să scot. Îi zic:

— Mulţumesc. Mai am o rugăminte la tine!

— Vă ascult.

— Să-ţi notezi ceva. Eu locuiesc pe strada Olga Bancic, numărul 17, sectorul doi, oficiul poştal numărul nouă, cod 70259.

Şi ce credeţi că-mi aud urechile? ghiciţi? zice:

— Vă cunosc adresa.

Normal ar fi fost să-l întreb de unde-mi cunoaşte adresa. Nu? Nu l-am întrebat, i-am zis:

— Cu atât mai bine. Uite ce este, Silvică dragă. Eu în seara asta plec din Bucureşti. Mă întorc peste vreo zece, douăsprezece zile şi te rog ca restul întrebărilor pe care mai ai să mi le pui, să mi le trimiţi prin poştă.

Vreţi să mai aflaţi veşti despre Iliuţă, aghiotantul meu? Săracul! Îmi pare rău de el! Călătoreşte parcă într-o capsula prin cosmos. Citeşti pe faţa lui că-i în drum spre Marte, ori că este un imponderabil. Nu ştie ce se mai întâmplă cu el. Se bâlbâie.

— Chiar trebuie să plecaţi din Bucureşti?

Exact, dar absolut exact suna şi întrebarea lui Ceteraş aşa că le răspund la amândoi odată.

— Da, dragă Ceteraş Îmi trimiţi odată cu întrebările şi adresa ori un număr de telefon la care să te pot găsi. La revedere, dragă Ceteraş.

Am pus receptorul în furcă şi Iliuţă, care devenise mai curios decât o cumătră pe care o cunosc eu bine de vreo douazeci şi ceva de ani, pentru că, din nefericire, stă chiar pe strada mea, mă întreabă cu gura aproape încleştată. Parcă a fost la dentist şi-a făcut injecţie în gingie:

— De ce l-aţi întrebat câte ferestre şi câte uşi are încăperea din care dă telefon şi de ce l-aţi întrebat dacă este vreo fereastra deschisa? Unde trebuie să plecaţi?

— Nicăieri, unde să plec.

— Dar… Dar aţi spus că trebuie să plecaţi chiar în seara asta. Unde?

— Iliuţă, Iliuţă!

Se uită la mine cam speriat.

— De ce aţi zis: „Iliuţă, Iliuţă?”

Oftez de data asta numai de două ori şi zic:

— Tu chiar n-ai priceput nimic?

— Nu prea…

— Am vrut să mă conving dacă este ori nu nevăzător. Nu este. A răspuns fără ezitare, imediat, întrebărilor mele. Acum înţelegi?

— Şi de ce i-aţi spus că plecaţi din Bucureşti?

— M-am cam plictisit şi eu de misterul în care m-a vârât, până la gât, acest Ceteraş şi m-am gândit că n-ar fi rău dacă ne-am pune pe treaba, să nu mai stăm, cum zici tu, cu braţele încrucişate.

Dacă-i spuneam că-i dau lui de tot un elefant nou şi viu, un elefant adevărat, ori cine ştie ce alt animal de jungla, nu se bucura cum s-a bucurat când a auzit că n-o să mai stăm cu braţele încrucişate. Aşa că a sărit în sus şi-a zis:

— Oo, ce bine! Şi ce facem?

— Ceteraş trebuie să ne scrie. Cercetăm ştampila scrisorii şi…

Iliuţă al meu se aştepta poate să-i spun că ne vom înarma cu nişte aparate speciale, că vom închiria nişte câini dresaţi de la miliţie şi astfel vom începe cercetările. Că vom pune câinii să miroase receptorul telefonului şi câinii ne vor duce pe fir până la telefonul de la care ne vorbea Ceteraş. S-a dezumflat exact cum se dezumfla uneori câte o camera de la cauciucul din dreapta a unei Dacia 1100 de culoare albastra. Este, de ciudă, roşu la faţă, ca soarele din ziua de 12 august 1976, ora şase şi optsprezece minute, nicio nuanţă mai în sus ori mai în jos. A zis pentru sine: „Lungeşte-mi, Doamne, zilele până se coc căpşunele!” iar pe urma mi-a spus:

— O să stăm să aşteptăm până soseşte o scrisoare de la el ori de la ei? Dacă nu ne mai scriu nimic? Dacă se declară mulţumiţi cu ce-au aflat până acum; că i-aţi răspuns la vreo sută treizeci de întrebări, dacă nu mă înşel.

— Măcar o scrisoare de mulţumire şi tot o să ne trimită. Şi nu fi tu îngrijorat, că n-o să stăm degeaba. Omul cu întrebările lui şi-a dat doar cuvântul de onoare că-l cheamă Ceteraş Numele asta e un nume rar. Aşa că o să încercăm să-l depistam. Luam pe toţi Ceteraşii din ţara asta la întrebări.

— Cum îi căutăm?

— Simplu. Exista un birou special care se cheamă Evidenţa populaţiei.

— Cauţi acul în carul cu fân!

— Crezi tu asta. Dar prima data începem cu familia Ceteraş pe care-o cunoaştem.

— Cum adică „începem cu familia Ceteraş pe care o cunoaştem”?

— Îi întrebăm dacă au rude cu acelaşi nume.

— Păi, treaba asta o terminam repede. Băiatul ăla Ceteraş stă în Drumul Taberei. Cred că ne ajută. Pot să mă ocup eu de…

Îmi pare rău, dar trebuie imediat să-i frânez entuziasmul. Îi zic:

— Nu, nu te vei ocupa tu de aceasta acţiune.

Se face şi mai roşu la faţă. Mă întreabă:

— De ce?

— Vreau să stau eu de vorba cu ei.

— Între patru ochi?

— Nu.

ESTE ZIUA A PAISPREZECEA. ILIUŢĂ ÎMI ADUCE O VESTE DE PESTE 28 DE CARATE ! ÎL MAI ADUCE ŞI PE MARIAN STINGHE, FOSTUL MEU EROU PRINCIPAL DIN CARTEA „SUS MÂINILE, DOMNULE SCRIITOR". ACESTA ÎL CUNOAŞTE PE SILVIU CETERAŞ. MAI AFLĂM CĂ PĂRINŢII LUI CETERAŞ S-AU DESPARŢIT DIN CAUZA UNUI CREION CHIMIC ŞI…AVEM DE LUCRU, NU GLUMĂ!

Astăzi, cu toate că m-a cam deranjat tensiunea mea oscilantă, cu toate că n-am auzit la radio melodia mea preferată, Paloma blanca, nici măcar o dată de leac, este joi 19 august 1976, a fost o temperatura de treizeci de grade la umbră, am împlinit 52 de ani şapte zile şi câteva ore, la prânz am mâncat o friptură de porc la tavă cu garnitură şi salata respectivă, am băut un pepsi-cola, nu prea rece şi s-au împlinit cincisprezece zile de când am venit de la mare şi paisprezece de când am început să răspund la întrebările lui Silviu Ceteraş N-ar fi rău dacă v-aţi face o fereastră în timpul vostru liber, să veniţi şi să mă vedeţi cum arăt după cele paisprezece zile de întrebări, dar… Dar ce? Noi suntem puşi aici ca să ne văităm? Dacă nu ne convine situaţia, să ne schimbam meseria, nu?

Am făcut aceste ultime precizări, vă jur, numai şi numai pentru că am simţit nevoia să fac nişte precizări, altfel, pe cinstea mea că vă lăsăm în pace. Va lăsăm până mâncaţi linişţiţi îngheţată, să jucaţi lapte-gros, de-a v-aţi ascunselea, ori şotronul, dacă mai sunteţi la etatea şotronului. Sunt aproape sigur că unii dintre voi sunt tentaţi să creadă că am adus vorba de aceste aniversari pentru că mi s-a făcut dor de nişte felicitări. Se înşeală cei care-i închipuie aşa ceva. Eu nu prea am ce face, nu sunt obişnuit cu felicitările, aşa că… Aşa că este cred timpul să vă aduc la cunoştinţă vestea cea mare pe care mi-a adus-o Iliuţă. N-ar fi rău deloc dacă, atunci când îl veţi întâlni pe Iliuţă, să-i spuneţi un „bravo" din toată inima. Merita acest „bravo" cu vârf şi îndesat chiar. Mai este nevoie să vă spun că vestea în discuţie este în legătură cu cazul nostru? Nu cred. Cred însă că trebuie să încep chiar cu începutul. Azi-dimineaţă, conform inţelegerii, ne-am întâlnit în biroul meu la ora opt fix. După ce am povestit fiecare în parte ce-am visat… Eu visasem că am găsit în cutia cu chibrituri de menaj, printre beţele cu capete roşii, un băţ cu cap albastru. Se făcea că am vrut să-l aprind, dar mi-a sărit din mâna şi-a luat-o la fuga înspre Drumul Sării. După ce Iliuţă mi-a povestit c-a visat dulceaţă de cireşe amare şi o trotinetă cu motor de avion Caravelle, mi-a spus se înţelege de la sine ce avea de spus, adică:

— Eu ce fac acuma?

— Tu cam ce-ai vrea să faci, dragul meu Iliuţă? l-am întrebat eu.

— Păi dumneavoastră conduceţi ostilităţile, mi-a răspuns el care, bineînţeles, după un vis cu o trotineta cu motor, nu mai avea idei. Mai mult ca sigur că-i şedea mintea la trotineta aceea şi la dulceaţă de cireşe amare. Îl cunosc eu bine.

— Dacă e aşa, atunci hai să terminăm cu visele, şi pentru că mie încă din 12 august 1924, de când m-am născut, îmi plac foarte mult exactităţile, de la ora opt fix şi până la ora opt şi treizeci şi patru de minute, am analizat, aşa cum se cere,

problema noastră, am făcut „planul de bătaie”, după care aghiotantul meu înarmat cu o duzină de fise, pentru a-mi da telefon din jumătate în jumătate de oră, a pornit înspre cartierul Drumul Taberei. Aţi fi nişte cititori de ocazie, nişte cititori pentru care n-aş mai scrie în viaţa mea nicio iota, dacă nu m-aţi întreba de ce a pornit Iliuţă spre cartierul Drumul Taberei? şi nu spre Titan, Balta Albă, Floreasca ori Giuleşti. Sau de ce n-a luat avionul spre Chicago ori Texas. N-a plecat cu avionul spre Chicago ori Texas, ori în celelalte cartiere amintite mai sus, pentru că nu a avut treabă acolo. Este limpede? Încă de aseară, imediat după ce a dispărut de pe fir Silviu Ceteraş am avut cu Iliuţă o dezbatere şi în aceasta dezbatere am stabilit ca aghiotantul meu să meargă în Drumul Taberei să se intereseze dacă acest Ceteraş despre care ştim că exista şi locuieşte în acest cartier, are vreo rudă cu acelaşi nume, ori dacă mai exista vreun alt Ceteraş. Trebuia să mă duc eu, dar vă spun ce s-a întâmplat aseară. Aseară, Iliuţă m-a rugat cu lacrimi în ochi să-l las pe el să elucideze aceasta problemă. M-a ameninţat ca, dacă nu-l las, se supără pe mine rău de tot. M-a ameninţat că nu se duce să-mi mai umple capsulele pentru autosifon, nu-mi mai dă voie să-i pomenesc numele în nicio carte şi ceea ce a fost mai grav, m-a ameninţat că, dacă o să cânte cocoşul meu pe gardul lui, o să mă dea în judecata şi nici n-o să-mi treacă pragul vreodată. M-a ameninţat că n-o s-o mai plimbe pe căţeluşa mea Lilycuţa prin parcul Ioanid. Mi-a zis:

— Dacă astăzi nu fac nicio brânză, mă las pagubaş.

Chiar asta este ameninţarea lui: „Dacă nu fac nicio brânză, mă las pagubaş”. I-am atras atenţia că vocabularul lui, de la o vreme, nu mai este deloc catifelat şi a înlocuit imediat „brânză” cu treabă. A zis: „Dacă nu fac nicio treabă, mă las pagubaş”. Cu ocazia asta m-am uitat mai frumos la el şi l-am mângâiat pe creştet, drept pentru care s-a mai înviorat puţin.

Povestea asta s-a întâmplat aseară, iar azi-dimineaţă, în cele treizeci şi patru de minute, v-am spus ce-am făcut. Aşadar, Iliuţă a plecat la opt treizeci şi patru de minute şi, la ora nouă şi patru minute, mi-a dat primul telefon:

— Alo, am ajuns în Drumul Taberei.

Iliuţă a făcut, habar n-am de ce, o scurtă pauză. I-am zis:

— Şi?

— Şi vă dau telefon de lângă cinematograful Favorit.

Să găseşti şi un telefon public care funcţionează şi încă în jurul cinematografului Favorit este o mare realizare. I-am zis:

— Şi?

El probabil că se aştepta să-l întreb ce mai este prin Drumul Taberei, cum e vremea pe acolo, pentru că iar a făcut o pauză după acel „şi” al meu.

— Şi vă sun peste o jumătate de oră, conform planului de bătaie.

— Succes!

A zis un mulţumesc fără pic de bărbăţie… Şi să nu vă treacă prin minte că eu am rămas acasă cu sarcina de a mai trage o ţeavă de somn, ori. De a da nuci la scatii. N-am scatii, şi pentru că a venit vorba de păsări mici, eu n-am legat în viaţa mea o prietenie mai la catarama cu cineva care ţine în casă colivii cu păsări. Nu-i

iubesc prea mult pe cei care tin păsări în captivitate. Dar să trecem la ale noastre. Ştiţi ce-am făcut după telefonul lui Iliuţă? Am luat ultimele întrebări puse de Ceteraş şi am început să le purec din nou. Dar nu aşa. Pe urma am luat-o de la prima întrebare. O mai ţineţi minte? Prima întrebare a fost după cum scrie în carneţelul meu negru pe alb: „Cu ce era acoperită casa în care v-aţi născut?" Sa nu râdeţi de mine, dar m-am trezit că cercetez întrebările chiar cu o lupă. Aveam eu în casa o lupă de pe vremea când Dan al meu se ocupa de filatelie. Au trecut ani de atunci, ehei! O întrebare ca asta, chiar pusă sub lupă, tot întrebare rămâne. Când am dat cu ochii de mine în oglindă cu lupa în mână, m-am bucurat foarte mult că nu m-a văzut Iliuţă cercetând nişte întrebări cu lupa. Totuşi a fost bine că n-am avut acasă un microscop, căci poate mă uitam şi cu el la întrebări. Dar… Dar la ora nouă şi treizeci şi patru de minute a sunat telefonul.

— Alo, eu sunt Iliuţă.

Am ascuns lupa într-un sertar al biroului, m-am mustrat oleacă în gând şi, bucuros c-a trecut aşa repede jumătatea de ora, i-am spus lui Iliuţă cu oarecare ironie; de ce cu oarecare ironie, să nu mă întrebaţi:

— Mi-am dat seama că eşti tu şi nu regele Henric al VI-lea. Ceva nou? Ai vreo veste bună?

Şi ştiţi ce-mi spune Iliuţă? Ascultaţi şi voi!

— În afară de faptul că am mâncat o nuga, nimic. Dar continui cercetările.

Mă interesa pe mine faptul ca a mâncat el o nuga exact cum vă interesează pe voi pe ce parte mânca mai mult fostul şef al gării, ori impiegatul de mişcare din staţia Calineştii de Argeş.

— Unde eşti? Ai găsit cumva coji de nucă în nuga?

În Drumul Taberei sunt şi n-am găsit nicio coaja de nucă. Am avut noroc.

— Asta ştiu, dar în ce punct?

Iliuţă are şi el ceva umor la viaţa lui.

— În ce punct al bucăţii de nuga am găsit coji de nucă, ori în ce punct al cartierului Drumul Taberei mă găsesc? Dacă e vorba de Drumul Taberei, atunci vă pot spune ca mă găsesc lângă complex.

— Ce cauţi acolo? Era vorba că…

— Vă dau telefon peste o jumătate de oră.

Şi iar am trecut la analizarea întrebărilor. Fără să-mi dau seama, am scos din nou lupa din locul în care o ascunsesem. M-am uitat cu ea la întrebarea aceea cu tatuajele. Dacă am tatuaje? Mai bine de un sfert de ora am chinuit aceeaşi întrebare. De ce vrea să ştie Ceteraş dacă am sau nu tatuaje şi cum de i-a trecut prin cap aşa ceva? M-am uitat în ochii mei multă vreme. Nu în oglindă. Am un portret făcut acum vreo treizeci de ani de pictorul Brandis, de la Combinatul siderurgic Hunedoara. M-am uitat, cum zic, în ochii mea şi tot n-am reuşit să-mi dau seama de ce m-a întrebat Ceteraş dacă am ori nu tatuaje. După asta, am subliniat cu creion roşu, verde şi albastru, întrebarea la care am rămas dator cu răspunsul. Întrebarea: „Ce-aţi face dacă aţi fi în locul meu?" N-am reuşit să găsesc un răspuns. Voi ştiţi ce credeam când mi-am pus această întrebare, credeam că

Ceteraş este nevăzător, dar după cum a reieşit până la urma… Dar uite că a trecut alta jumătate de oră. Sună telefonul.

— Alo, eu sunt!

N-am mai ascuns lupa. Am continuat să mă uit cu ea la întrebarea la care nu-i răspunsesem lui Ceteraş şi l-am întrebat pe Iliuţă:

— Ce veşti ai, Iliuţă?

— Una colosală.

Când zice Iliuţă „una colosală", atunci înseamnă că e vorba de ceva serios, aşa că am tras aer mai mult în piept şi forţându-mă să fac pe calmul, am zis:

— Te ascult.

Interlocutorul meu, Iliuţă, în loc să-mi spună vestea aia colosala, începe să mă chinuie, să se joace cu mine şi, mai ales, cu sănătatea mea. Zice:

— Cine credeţi că e lângă mine?

Am vrut să-l întreb dacă nu cumva se găseşte lângă el Alba ca Zăpadă cu piticul care antrenează echipa de fotbal a Braşovului, dar mi-am dat seama că Iliuţă mi-a spus că e vorba de o veste colosala, aşa că am tresărit şi am zis:

— Iliuţă, te felicit. Eşti cineva. Am ghicit. Silviu Ceteraş. Vino cu el repede acasă. El e?

Ce bine ar fi fost dacă Iliuţă îmi spunea că lângă el se afla Silviu Ceteraş! Ne scutea de bătaia de cap ce ne aştepta de acum încolo. Spre nenorocul meu, aud:

— N-aţi ghicit. Mai gândiţi-vă, vă rog, cine credeţi oare?

— Tăticul tău? zic eu numai aşa ca să zic ceva.

Iliuţă şuşoteşte cu cineva şi zice:

— Nu. Vă rog, gândiţi-vă mai profund.

Ma gândesc eu cum zice el puţin mai profund şi zic:

— Primarul sectorului şapte?

— Nu. Ce amestec să aibă primarul sectorului şapte în problema noastră?

Deci trebuie să fie lângă el cineva care are un amestec în povestea noastră cu telefonul de la ora nouăsprezece. Dar cine? Strig:

— Iliuţă, te rog foarte mult să…

— Vă rog să ghiciţi.

Mă uit în sus, în plafon adică, la becurile înşurubate în lustra de deasupra capului meu şi zic:

— Responsabilul librăriei din Drumul Taberei?

Cu toate că-mi dau seama că nu are nicio legătură acest responsabil cu problema noastră, am zis:

— Am ghicit?

— Nu.

— Portarul Rapidului?

— Nu!

— Fratele meu, Anghel?

— Nu!

Caut să-mi aduc aminte dacă, în ultima vreme, i-am făcut eu vreun rău lui Iliuţă.

Nu i-am făcut. Atunci ce are el cu mine, şi am atras cumva atenţia că umblă neglijent îmbrăcat? Nu i-am atras atenţia în acest sens, pentru că nu umblă neglijent îmbrăcat. Ba îşi face, chiar în fiecare seară, pantofii cu crema. Ştiţi, vă mai aduceţi aminte că odată, urcându-i-se la cap că este mare erou de carţi, n-a vrut să se ducă să cumpere borş. Am avut cu el atunci o discuţie mai tare, dar lucrurile s-au lămurit. Au fost încheiate socotelile. De atunci nu ne-am mai certat. Aşa că…

— Iliuţă, gata, dacă nu-mi spui cine este, mă supăr tare de tot pe tine.

— Marian.

— Care Marian?

— Marian Stinghe, eroul nostru din cartea sus mâinile, domnule scriitor.

— Unde-ai dat de el?

— Vin cu el acasă.

Auzi la el. Eu îl trimit c-o treaba şi el… Asta îmi aduce aminte de o poveste care s-a întâmplat în copilăria mea. Murea bunica unuia Rică Safta şi ai lui l-au trimis să cumpere lumânări ca să moară creştineşte. Rică s-a oprit în uşă şi a întrebat: „Dacă nu găsesc lumânări, pot să cumpăr brânză?” Aşa şi cu Iliuţă al meu. Voiam eu să-l văd şi pe Marian, îmi era dor de el, dar l-am întrebat pe Iliuţă:

— Şi ce facem cu problema noastră?

Aud iar şuşoteli în receptor şi apoi vocea lui Iliuţă:

— E o chestie grozava!

— Ce anume, alo!…

— Marian ne va fi de mare folos.

— Nu înţeleg, dă-mi-l la telefon!

— Nu vi-l dau, venim imediat acasă.

— Iliuţă, dar tu ai plecat c-o treaba de acasă. Dă-i o întâlnire sau invită-l la noi pe Marian în alta zi. Mâine, de exemplu.

— Dar de ce nu vreţi să înţelegeţi că Marian…

Număr din nou cele şase becuri din lustra de deasupra capului meu. Dacă aş avea plafon descoperit m-aş vrea şi mai sus. M-am uitat în sus şi m-am gândit cum ne-ar putea fi de folos acest Marian. Mă gândesc şi la altceva. Ştiţi la ce? Îmi zic în gând: „Dacă Marian, chiar el Marian, se ascunde sub numele de Ceteraş?” Nu merg mai departe cu gândurile, pentru că trebuie să strig la Iliuţă:

— Ce e cu Marian?

Şi ce credeţi că-mi aude urechea dreaptă, pentru ca la ea ţineam receptorul:

— Îl cunoaşte pe Silviu Ceteraş ştie unde este. Vin cu el acasă.

Nu este asta o veste de douăzeci şi opt de carate? Dacă îmi spunea cineva aseară pe la ora douăzeci şi treizeci de minute ca, în aceasta dimineaţă, Iliuţă îmi va da o astfel de veste, îi ziceam: „Du-te, domnule, ia tramvaiul şi mai plimbă-te!” Când colo!

— Vă aştept.

M-am dus la oglindă şi m-am uitat să văd şi eu cum arată un om care primeşte o veste de douazeci şi opt de carate. Nu arătam rău deloc. Tu, băiatul ăsta care citeşti cartea pe sărite, îţi dai seama ce veste am primit eu? Peste o jumătate de

oră, voi afla cine m-a fiert pe mine cu întrebările lui mai bine de-o duzina de zile. Ce ziceţi voi, cititorii mei mai credincioşi şi Iliuţă merită nişte felicitări mai călduroase? Merită şi-un cadou. Eu, sigur că aţi ghicit, stau de vorbă cu voi ca să treacă timpul mai repede. Ştiţi ce curios sunt?…

Dacă nu va mai aduceţi aminte de Marian Stinghe, eu n-am ce face în afară de a vă reaminti ca băiatul ăsta a venit într-o zi la mine acasă cu o lădiţă şi că în lădiţa asta erau bancnote de douăzeci şi cinci, cincizeci şi o sută în valoare de 39.525 lei, că a lăsat aceasta suma cu lădiţă cu tot la mine în casa şi a dispărut pe fereastră. Dacă nici acum nu v-aţi adus aminte, atunci faceţi bine şi recitiţi cartea *Sus mâinile, domnule scriitor*. Aşadar acest Marian va deveni din nou erou de carte. Dacă mă pune pe urmele lui Silviu Ceteraş… Ferice de el! Rar se întâmplă pe lumea asta să fii erou în mai multe cărţi. Pe Iliuţă nu trebuie să-l puneţi la socoteală, pentru că el, după cum ştiţi, îmi este aghiotant. Dar ce se întâmplă cu ei de nu mai sosesc? m-am întrebat eu cu ochii într-un colţ al încăperii în care mă găseam, şi au sosit.

— Mariane, înainte de a ne îmbrăţişa şi de a felicita pe Iliuţă, te rog să-mi spui tu cum v-aţi întâlnit. Cum te-ai întâlnit tu cu Iliuţă? Nu ţi-aş pune aceasta întrebare înainte de a te îmbrăţişa, dacă nu i-aş cunoaşte pe unii care sunt gata să spună: „Uite şi la scriitorul ăsta cum le mai potriveşte, cum…" Spune-mi, cum v-aţi întâlnit?

Iliuţă, pe care-l cunoaşteţi cât de lacom este să elucideze el toate problemele, sare ca un arc călit de mare meşter şi zice:

— Vă spun eu. Ştiţi, după ce…

Îmi pare rău, dar trebuie să-i astup gura. Recunosc, dragii mei, că am greşit, că nimeni în lumea asta nu s-ar fi purtat aşa cu un om care-i aduce o veste de douăzeci şi opt de carate. I-am astupat gura, dar nu vă speriaţi, că nu i-am astupat-o cu vreun căluş, ci i-am zis:

— Iliuţă, eu l-am rugat pe Marian… Mariane, îţi mai aduci aminte de fotoliul ăsta al meu de orchestrv în care invit să stea numai musafirii? Te rog mult să iei loc şi să spui tu cum v-aţi întâlnit.

Şi, drăgălaşii mei cititori, îşi ridică cu coatele pantalonii — asta e un obicei vechi al lui — se aşează şi începe:

— Păi, eu, la fel ca toţi copiii, sunt în vacanţă.

— Asta ştiu, că n-oi fi tu o excepţie să te duci la Şcoală în vacanţă. Treci la chestiune. Spune-mi, cum l-ai întâlnit pe Iliuţă?

— Păi, în timpul ăsta care mi-a mai rămas — că am fost şi eu la ţară la bunici şi am venit de vreo şase zile — ca să nu stau degeaba, fac pe detectivul particular.

Detectiv particular! I-auzi la el. Manix asta a înnebunit toţi copiii. Îi zic marelui detectiv particular:

— Ei nu mai spune! Şi ai ceva angajamente? Eşti un fel de Colombo?

Aghiotantul meu, căruia până în momentul ăsta — să bat în lemn — nu i-a venit ideea să se facă detectiv particular, pentru ca el face pe „profesionistul", zice:

— Ştiţi că era s-o păţesc eu?

— Iliuţă, taci! Te rog să continui, Mariane. Cum îţi petreci viaţa de detectiv particular?

Şi cam ce credeţi că-mi este dat să aud? Ascultaţi şi voi:

— Eu vreau să salvez copiii.

— Să-i salvezi? De la ce? Şi lucrezi singur?

Mi-a părut rău că l-am luat în balon pe Marian.

A observat că m-am cam strâmbat la el. S-a făcut că nu observă şi mi-a zis:

— Nu. Nu lucrez singur. Suntem un grup mai mare. Eu sunt un fel de şef al detectivilor particulari.

— Bravo, Mariane! Nu este lucru uşor să fii şef. Spune-mi, te rog frumos, cam cum salvezi tu copiii?

— Păi, de când s-a întâmplat povestea aceea cu Silviu Ceteraş ne-am gândit noi, toţii lui colegi, că n-ar fi rău dacă ne-am ocupa de problema asta.

Aţi auzit şi voi ce-am auzit şi eu. Aţi auzit că Marian a pomenit de un nume care ne interesează atât de mult pe noi? Nu mă mai preocupă faptul că Marian a ajuns şef de detectivi particulari, cu toate că trebuie să recunosc faţă de voi că mi s-a cam umplut inima de bucurie. I-am zis:

— Mariane, faci rebus cu mine?

Aghiotantul meu sare iar de la locul lui.

— Îmi dai voie să vă explic eu?

— Iliuţă, te rog să taci. Du-te, te rog, dacă vrei, să vezi ce mai e pe la tine pe-acasă. Poate că are maică-ta nevoie de borş. Spune-mi, Mariane, te rog, cum salvezi tu copiii?

— Îi salvam pe cei care sunt pe cale să cadă în păcat.

— Ce fel de păcat?

— Păi, când vine la Favorit câte un film la care este mare aglomeraţie, stăm prin faţa cinematografului.

— De ce staţi prin faţa cinematografului?

— Cum vedem un copil că vinde bilete, îl filam.

Mă fac numai aşa că nu înţeleg.

— Cum adică îl filaţi?

— Simplu. Dacă vedem că băiatul ăsta vinde mai multe bilete şi le vinde şi la suprapreţ, ne ocupam de el.

— Cum vă ocupafi de el?

Iliuţă, care ştie despre ce este vorba, se duce la bibliotecă, scoate o carte, o pune la loc, se uita la coperta altei cărţi, apoi pe fereastră. În acest timp, Marian îmi povesteşte:

— Păi, îi explicăm că nu face bine ceea ce face, îi spunem că ceea ce face el se cheamă speculă şi că specula se pedepseşte. Asta este una la mâna. Pe urma, avem sub observaţie şi telefoanele publice.

— Fă-mă să înţeleg!

— Pai dacă vedem că se petrece ceva suspect la un telefon public, intervenim.

— Ce să înţeleg prin ceva suspect?

— S-au petrecut multe în cartierul nostru. Unii copii se joacă la telefoanele publice. Vor să vorbească băgând în loc de moneda bucaţi de tabla ştanţată, ori

leagă o monedă cu o sârmă sau, pur şi simplu, sparg caseta… Aşa l-am întâlnit pe Iliuţă.

Pentru un moment mi s-a oprit inima în loc. Cum adică aşa l-a întâlnit pe Iliuţă? La o veste ca asta poţi face şi infarct. Nu? Ma uit speriat la Iliuţă şi zic:

— Cum? Cum aşa şi Iliuţă a vrut să spargă caseta?

Marian râde. Se uita şi el la Iliuţă, îşi aranjează cu coatele pantalonii şi zice:

— Nu. Dar l-am văzut… Prima dată nu l-am recunoscut. Am văzut un băiat care dădea târcoale telefonului şi mi-am zis: „Ia să văd eu ce urmareşte băiatul ăsta!"

După explicaţia asta îmi vine inima la locul ei bine cunoscut şi îi spun lui Marian:

— Tu, ca detectiv particular, nu ai impresia că exagerezi? După tine orice copil care dă telefon este un suspect? După tine un copil n-ar mai trebui să dea telefon?

Pentru că mi-a venit inima la loc, mă ridic de pe locul meu şi mă duc lângă fereastra deschisa ca să iau un pic de aer puţin mai proaspăt. Marian mă lamureşte:

— Ne ocupăm numai de suspecţi.

— Iliuţă i s-a părut suspect? De ce?

Aghiotantul meu încearcă din nou să ia cuvântul, dar nu-l las şi el, după câte îmi dau seama şi după cum îl cunosc eu, plesneşte de necaz. Plesneşte la figurat, bineînţeles, aşa că nu vă faceţi probleme. Marian mă lămureşte:

— Nu ştiu de ce mi s-a părut că… După ce m-am apropiat de el şi l-am recunoscut, gata, n-am mai fost detectiv… Mi-a spus cu ce treburi a venit în cartierul nostru, m-a întrebat dacă nu cumva cunosc un băiat cu numele de Ceteraş şi, când l-am auzit de cine se interesează, am îngheţat.

— De ce ai îngheţat?

— A fost coleg de bancă cu mine.

Cu toate că este o zi caldă a lunii august când soarele este în puterea lui, uite ca eu îngheţ când aud că omul pe care îl căutăm a fost coleg de bancă cu Marian al nostru. Dar de ce a fost? şi nu este? Zic:

— A fost?

Marian, vă garantez eu, oftează sincer? îmi spune cu privirile pierdute undeva aiurea:

— A fost, pentru că săracul a călcat pe bec.

— Mariane, eu nu prea ştiu cam ce să înţeleg cu vorbele astea: a călcat pe bec. N-ai putea să-mi traduci şi mie? Expresiile astea fac parte din vocabularul detectivilor particulari? Eu nu cunosc acest vocabular. Îmi fac autocritica dacă este necesar, dar… Explică-mi, te rog!

Detectivul particular nu crede că un scriitor nu ştie ce înseamnă a călca pe bec, se uita la Iliuţă, care îi face cu ochiul, şi începe:

— Am început să vă spun mai devreme că, din cauza lui, ne-am făcut noi detectivi particulari. Era un băiat dezgheţat, săracul, dar tare amărât. Parinţii lui s-au despărţit şi el stătea la o bunică a lui… Vă cunoştea şi pe dumneavoastră.

Dacă nu era o zi a lunii august, dacă era, să zicem, o zi a lunii octombrie ori a celei mai scurte luni a anului, care este februarie, dacă nu mă înşel, la auzul acestor vorbe, zău că puteam să leşin. Îl întreb:

— Pe mine? De unde mă cunoştea pe mine?

— De la mine. I-am povestit cum am venit eu la dumneavoastră atunci când am fost în impas şi cum m-aţi ajutat. A citit toate carţile dumneavoastră. Avea de gând să vă facă o vizita.

— Pentru ce să-mi facă o vizita?

Iată o alta veste care face să-mi bată inima mai altfel. Ca să preîntâmpin cine ştie ce nenorocire, îl rog pe Marian să ia o pauză şi după ce iau un seduxen, un liniştitor, îi fac semn lui Marian să-i dea drumul.

— A vrut să vină să vă povestească şi să scrieţi cum s-au despărţit parinîi lui din cauza unui creion chimic.

Bine am făcut că am luat seduxenul acela. Iliuţă se uita la mine cu nişte ochi care zic: „Ce părere aveţi? V-am făcut praf?”

— S-au despărţit din cauza unui creion chimic?!…

Mari minuni se petrec pe planeta asta a noastră!

Auziţi şi voi! Să se despartă nişte oameni pentru un creion chimic! Parcă, parcă îmi vine să nu dau crezare celor spuse de Marian, dar acesta îmi dă explicaţii:

— Exact! Tatăl lui a ascuţit un creion chimic şi-a sărit grafit pe nişte lucruri şi, când a vrut să şteargă, lucrurile acelea s-au pătat. Ceva în felul acesta a fost! S-au certat în faţa lui şi pe urma s-au despărţit. Pe el l-a luat bunica lui şi era foarte trist.

Îmi notez în carnetul meu de însemnări povestea asta cu creionul chimic, îmi musc buzele, mă mai gândesc şi îi zic lui Marian, care pare mulţumit că a venit la mine cu nişte veşti care mă interesează:

— Mariane, tu îmi vorbeşti de acest Ceteraş ca despre un copil care nu mai există.

Ştiţi ce-mi spune Marian? Ascultaţi!

— Păi nu mai există.

Cum să nu mai existe Ceteraş? Marian ăsta al nostru e pus pe exagerări. Îi zic:

— Aseară la ora nouăsprezece am vorbit cu el la telefon. Aşa că te rog foarte mult să nu-mi umbli mie cu mistere din astea. S-a întâmplat ceva cu el azi-noapte? A fost victima vreunui accident?

— Nu mai exista printre noi… Mi-a povestit Iliuţă că aţi vorbit cu el la telefon atâtea zile şi nu v-a spus de unde vorbeşte. Ştiţi de unde v-a vorbit?

— În orice caz, să nu cumva să-i treacă prin cap că ai să reuşeşti să mă convingi că mi-a dat telefon de pe lumea cealaltă. Din ceruri. Încă nu avem legătura telefonică cu Paradisul ori cu inversul Paradisului. De unde mi-a dat telefon? Mariane, dacă ţii un pic la mine, spune-mi acum, imediat, de unde mi-a dat Ceteraş telefon şi unde este el acum. Te implor!

— De la o şcoala specială.

Vestea asta mă întristează rău de tot. Iliuţă oftează şi oftez şi eu. Oftez şi mă duc mai lângă Marian. Îl întreb:

— Dar de ce a ajuns la acea şcoală specială?

Dragalaşii mei cititori, vă rog eu, din sufletul meu propriu, să-l ascultaţi cu multă atenţie pe Marian. Să ciuliţi bine urechile la cele ce vă va spune prietenul nostru

Marian în legătură cu cele întâmplate lui Ceteraş:

— S-a nenorocit. L-a nenorocit un golan. L-a învăţat golanul ăsta cu bani. Făcea speculă cu bilete de cinematograf. Spărgeau telefoanele publice şi, până la urmă, a început să-l ia golanul ăsta şi la furturi mai mari. Au spart un chioşc, pe urma o alimentară… Şi toată nenorocirea asta a lui Ceteraş a început de la vânzarea biletelor la preţ de speculă. Noi asta facem acum. Cum vedem un copil că vinde bilete, îl luam de-o parte şi îi povestim ce a păţit Silviu Ceteraş care a scăpat de sub supravegherea părinţilor după ce s-au despărţit. Bunica lui, care era şi cam bolnavă, cum putea să se ocupe de el?

Îmi dau seama că Marian a fost prieten bun cu Ceteraş că a ţinut la el şi că regretă sincer cele ce s-au întâmplat cu el pentru că i-au dat lacrimile. Ca să-i alung durerea, schimb oarecum vorba:

— Şi aţi salvat vreun copil până acum?

— Numai unul?… Dacă nu reuşim să-l lămurim cu exemplul pe care il dăm, facem altceva. Ne ducem la el acasă. Îl urmărim, vedem unde stă şi le atragem atenţia părinţilor… La unul din ei am fost şi la şcoala, am vorbit cu directorul. Vreau să vă întreb ceva:

— Te rog.

— Ma luaţi şi pe mine?

— Unde?

— Pai n-o să vă duceţi să stai de vorbă cu el? Zău, era un băiat bun până s-a înhăitat cu golanu-ăla, care este acolo unde trebuie…

— Dar de unde ştii tu că o să mă duc eu la şcoala aia speciala ca să vorbesc cu el?

— Păi, Iliuţă mi-a spus tot.

Mă uit la Iliuţă ca la o mâna cu şase degete. El lasă privirile în jos, se simte vinovat. Îl întreb pe Marian:

— Cum tot? Ce ţi-a spus bunul meu prieten şi aghiotant Iliuţă?

— Că vă dă un subiect care să vă facă mare scriitor, dacă îi răspundeţi la două sute cincizeci de întrebări şi eu ştiu că dumneavoastră n-o să lăsaţi lucrurile aşa. Mi-a spus cum v-aţi învoit cu fostul meu coleg de bancă Ceteraş .Eu sunt convins că n-o să lăsaţi lucrurile aşa.

— Cum aşa?

— Sunt şi eu la fel de sigur ca şi Iliuţă că o să faceţi tot ce vă stă în putinţă ca să staţi de vorba cu el… Dacă îl luaţi pe Iliuţă, mă luaţi şi pe mine? Aşa cum e, am ţinut foarte mult la el, la acest Ceteraş care era un copil bun. Zău, dacă nu se înhăita cu hoţul ăla… De fapt, o parte de vina am şi eu.

Tresar. Eu cred că la auzul acestor cuvinte spuse de Marian, ar fi tresărit şi statuia lui Rosetti. O parte din vină o poartă şi el, Marian? Cum adică?

— Tu? Porţi şi tu o parte de vină? fă-mă să înţeleg şi eu. Te rog!

Bineînţeles că cele spuse de Marian nu l-au lăsat rece nici pe Iliuţă. Şi-a ridicat privirile din covor şi le-a îndreptat spre Marian care a început:

— Da. Atunci când mi-a spus că tare ar vrea să stea de vorbă cu

dumneavoastră, trebuia să-l iau de mână şi să vin cu el aici. Poate că, cine ştie, stăteaţi dumneavoastră de vorba cu părinţii lui şi… Mai mare ruşinea, să se certe din cauza unui creion chimic… Poate că şi scriaţi ceva despre ei… Ştiti ceva? Vreau să vă rog ceva. Ceva foarte important. Să nu spuneţi nu. Ştiţi ce vă rog? Să mă luaţi şi pe mine. Da?

Mă fac că nu înţeleg, că nu ştiu despre ce este vorba. Îl întreb:

— Unde să te iau şi pe tine?

Se uita, habar n-am de ce, la Iliuţă şi-mi spune:

— La şcoala aceea. Vreau să-l văd şi eu pe Ceteraş

— Mariane, pentru vizitarea unei şcoli speciale este nevoie de aprobări. Ce crezi tu ca aşa merge? „Ma luaţi şi pe mine?" Uşor de spus.

— Dar dacă obţineţi aprobarea, mă luaţi şi pe mine?

— O să încerc…

Aceste cuvinte (o să încerc) l-au făcut pe Marian să sară în sus de bucurie.

— Mariane, să nu cumva să te bucuri de pomana. Nu de mine depinde…

— Lasă că ştiu eu, dacă promiteţi ceva, dumneavoastră vă ţineţi de cuvânt:

— Mulţumesc pentru frumoasa apreciere, dar eu… Iliuţă, fii tu bun şi vezi, controlează dacă mai este bun numărul de telefon al lui Marian…

— Am înţeles…

— Te anunţăm, te anunţa Iliuţă, dacă obţinem aprobarea…

ÎN ZIUA A CINCISPREZECEA MI SE ÎNTÂMPLĂ O POVESTE ŞI MAI ŞI, DREPT PENTRU CARE MĂ SUPĂR FOARTE TARE PE AGHIOTANTUL MEU ILIUŢĂ, CARE NU ŞI-A ŢINUT GURA.

Tare mi-e teamă, drăgălaşii mei cititori, că povestea de astăzi, vreţi nu vreţi, trebuie s-o încep cu cele petrecute ieri după-amiază. Deci, ieri după-amiază, după ce m-am despărţit de Marian, căruia după cum bine ştiţi i-am promis că am să încerc să obţin şi pentru el aprobare pentru vizitarea şcolii, l-am rugat pe Iliuţă să-l conducă până la staţia autobuzului 37, după care a venit la mine puţin cam mândru de el (făcuse o treabă buna ce vreţi!) şi, mestecând ciuingham românesc, mi-a zis:

— Acum, pentru că ştim despre ce este vorba, daţi-mi voie să mă duc şi eu să-i trag o joacă aşa în lege.

M-am uitat la el puţin mai altfel decât mă uit eu, ca să înţeleagă că nu este prea frumos să vorbeşti cu cineva mestecând gumă şi mai ales să îi atrag atenţia că, deşi a obţinut rezultate foarte bune în munca lui de aghiotant de scriitor, nu este cazul să se împăuneze.

— Dar până acum cine te-a oprit să te duci la joaca, dragă Iliuţă?

M-am uitat la el puţin mai altfel de pomană, pentru că Iliuţă n-a aruncat guma aia dintre dinţi. Mi-a zis:

— Ceteraş al dumneavoastră. Din cauza lui n-am mai tras o joacă aşa…

— Cum te-a oprit de la joaca Ceteraş al meu? şi, în sfârşit, Iliuţă îşi dă seama,

pricepe cam ce am urmărit eu cu privirile alea ale mele. Renunţă la mestecatul gumei şi, puţin nervos, îmi zice:

— Păi, puteam eu să mă joc în timp ce dumneavoastră sufereaţi lângă întrebările puse de Ceteraş? Se poate… Dacă ştiam că Ceteraş ăsta este ce este, nu-mi mai băteam atâta capul. Zău, credeam că este un băiat care suferă.

Trece din nou pe lângă mine, mă uit fără niciun ţel pe fereastra şi-l întreb pe Iliuţă:

— Tu crezi că nu suferă?

Vine şi el la fereastră şi se uita cu jind la copiii de pe strada noastră care îi trag o joacă, pe cinste. Îmi zice:

— Eu credeam că a păţit ceva…

Auziţi şi voi la Iliuţă ce este în stare să zică! îl întreb:

— N-a păţit?

— Nu vreţi să înţelegeţi ce vreau să spun. Credeam ca a păţit un accident ori că este nevăzător.

— Nevăzător a fost… căci dacă era „văzător" nu intra în ce a intrat…

După discuţia asta care trebuie să vă spun a fost ceva mai lungă, Iliuţă s-a dus pe acasă pe la el, apoi a pornit cu toată trupa de pe strada noastră spre parcul Ioanid, să-i tragă, aşa cum a zis, o joacă în lege. Vreau să vă întreb ceva: voi aţi citit cartea *Răpirea ucenicului nevrăjitor*? Dacă aţi citit-o, înseamnă ca o cunoaşteţi pe „generăleasa" de pe strada mea. Femeia aceea care se lăuda la toată lumea că era cât p-aci să câştige nu ştiu ce suma cu o obligaţie CEC şi care, pe lângă faptul că are grija de toţi porumbeii fără stăpân, are şi doi nepoţi. Pe Vlad Lefter — cel care a vrut să intre în istoria omenirii — şi pe Caruţălungă Vasile — care a vrut să devină cel mai mare fumător al tuturor timpurilor… De ce am adus vorba de aceasta „generăleasa"? În niciun caz de florile mărului, ci pentru că aseară, pe la orele douăzeci şi unu şi treizeci de minute, am auzit soneria de la poartă. Am ieşit pe balcon să văd cine sună şi am văzut! Era „generăleasa", care a strigat în sus spre mine:

— Vecine, trebuie neapărat să vă vorbesc.

Cum vă place vouă să mâncaţi mere ori pere pădureţe, aşa îmi este şi mie de drag să port o discuţie cu „generăleasa", mai ales la ora asta. Dacă stai de vorba cu femeia asta la o oră aşa de târzie, rişti să ai în acea noapte numai coşmaruri. Să visezi crocodili zburători, care îţi dau târcoale, ori câini turbaţi cu cozile înnodate, care încearcă să te sfârtece. Încerc să scap de coşmarul care ma pândeşte.

— Nu se poate să-mi vorbiţi mâine la prima oră? Va caut eu.

„Generăleasa" să aibă milă de visele mele? Cum poate să vă treacă prin cap aşa ceva. Femeia asta este mai a naibii decât râia. De râie mai poţi scăpa cu nişte alifii, dar de ea, ba. Mai apăsă o dată pe butonul soneriei mele şi zice:

— Nu. Astă seară trebuie să vă vorbesc. Neapărat astă seară.

N-am avut ce face şi am invitat-o pe „generăleasă" în biroul meu şi ea, fără să aştepte vreo invitaţie de la mine, s-a aşezat în fotoliul de orchestră, s-a uitat la tot ce aveam pe pereţi, pe birou, s-a uitat şi la covorul care şedea întins în biroul meu

şi, abia după ce m-a scos din pepeni, după ce şi-a dat seama că m-a fiert destul cu tăcerea ei, mi-a zis:

— Ştiţi de ce am venit la dumneavoastră?

Am făcut şi eu puţin pe al naibii. Adică am tăcut şi eu puţin, timp în care m-am gândit că n-ar fi rău dacă i-ar cădea în cap lustra mea de fier forjat. Nu mi-ar părea rău, nu aş regreta dacă în cădere s-ar sparge şi becurile. După gândul ăsta i-am zis:

— Dacă o să-mi spuneţi, am să aflu.

Şi era cât p-aci să cad de pe locul meu. Urechile au început să-mi vâjâie când am auzit replica ei. Ştiţi, vă închipuiţi cam ce a fost în stare să-mi spună? Ascultaţi:

— Vreau să văd şi eu întrebările…

Am tras mai mult aer în piept, ca să nu oftez şi am întrebat-o:

— Care întrebări? Nu înţeleg. Despre ce întrebări este vorba?

Zâmbeşte. Îmi arată cu ocazia asta nişte dinţi foarte frumoşi din material neferos şi îmi zice, cu calmul ei, cunoscut în tot cartierul:

— Cele 130 de întrebări care vi s-au pus la telefon, stimate tovaraşe vecin şi scriitor; despre asta este vorba.

Normal ar fi fost s-o întreb de unde ştie ea că mi s-au pus nişte întrebări, nu? Eu n-am procedat aşa. M-am ridicat din fotoliul meu şi, deşi nu e frumos, am vârât mâinile până la coate în buzunarele pantalonilor. Am făcut câţiva paşi prin faţa ei şi am întrebat-o:

— În ce calitate îmi cereţi acest lucru? Ştiu că nu mai sunteţi nici măcar delegata străzii noastre, de multă vreme.

Se ridică şi ea din fotoliul de orchestra şi face şi ea câţiva paşi. Zice:

— A, nu. Vă rog. Vreau să le văd şi eu aşa din simplă curiozitate.

Pentru că s-a ridicat ea din fotoliu, mă aşez eu, numai aşa ca să comit o impoliteţe. O urăsc pe „generăleasa” asta pentru că prea se vâra în toate. Asta îşi ridică şi capacul de pe oală să vadă ce-ai pus la fiert. O întreb:

— Dar de unde ştiţi dumneavoastră că mi s-au pus nişte întrebări?…

Se uita fără niciun pic de bun simţ la carnetul meu de însemnări. Citeşte chiar şi nişte însemnări. Îl smulg din mâna şi o mai întreb o dată de unde a aflat că sunt în posesia a 130 de întrebări. Zice:

— Am aflat. Şi se aşează din nou în fotoliul de orchestră.

— Asta am observat şi singur. Dar de unde? De unde ai aflat?

Se uită la mine ca la un sfânt zugrăvit pe peretele unei mănăstiri şi o aud:

— Ştiţi ce rugăminte am la dumneavoastră?

— Nu ştiu.

Şi acum vă rog să fiţi foarte atenţi. Dacă, în timp ce citiţi aceste rânduri, mâncaţi un biscuit ori napolitane, opriţi-vă din mestecat şi ascultaţi pe această blânda şi „preacumsecade” a mea „generălească”:

— Eu şi cei doi nepoţi ai mei suntem gata să vă dam o mâna de ajutor. Vrem şi noi să acţionăm într-un fel sau altul.

Să strângi de gât o generălească, zău că nu e prea frumos, dar mie aşa îmi venea

să fac. Voi ştiţi că numerele la case se pun din doi în doi? Dacă un, e bine. Am numărat şi eu din doi în doi până la 19 şi i-am zis generălesei:

— Bine, dar eu n-am nevoie de nicio mâna de ajutor. De ce nu vreţi să vă vedeţi de „generaţia" dumneavoastră, de frumoşii porumbei ai străzii noastre, de ce nu vă duceţi să vedeţi nişte filme cu soldaţi ori nişte spectacole de circ… Sărut mâna! Eu nu vă mai reţin, mai ales că e foarte târziu.

Am stricat, cum se zice pe mai tot cuprinsul ţării noastre, orzul pe gâşte, cu acel „sărut mâna!" N-am făcut nimic. I-am zis-o de pomană, pentru ca ea nu s-a sinchisit. A început:

— Vă mai amintiţi de cât folos v-am fost în acţiunea „omul de sub asfalt?", despre care v-aţi ocupat în cartea *Răpirea ucenicului nevrăjitor*.

Când am auzit vorbele astea, am pălit la faţă şi m-am întrebat, nu cumva „generăleasa" asta mi l-a răpit din nou pe Iliuţă. Nu cumva umblă iar cu „şantaje". Nu cumva îmi spune iar: „Nu vi-l eliberez pe Iliuţă până când nu semnaţi un angajament prin care să devină eroi ai acestei cărţi şi cei doi nepoţei ai mei?" Cărutălungă Vasile şi Vlad Lefter? Dacă l-a făcut ostatec ca în *Răpirea ucenicului nevrăjitor* pe Iliuţă, ce mă fac? Vă rog să mă credeţi, că m-au trecut năduşelile. Am rugat-o pe generălească să mă scuze pentru o clipă, am ieşit, am sunat la Iliuţă şi am răsuflat uşurat. Tatăl lui Iliuţă mi-a spus că odrasla lui s-a culcat. Am revenit în biroul meu şi „generăleasa" a observat, că nu e chiar aşa de naivă să nu observe, că îmi dispăruse paloarea de pe fată. De bucurie ca nu s-a întâmplat nimic cu Iliuţă, că nu a fost luat „prizonier" de „generăleasa", mi-a venit să cânt ori chiar să fluier *Floricele de porumb*, dar n-am cântat şi nici n-am fluierat. Am întrebat-o pe „generălească":

— Spuneţi-mi, mai pe neocolite, ce doriţi? Nu prea înţeleg bine ce vreţi de la mine. Nu înţeleg cum vreţi să-mi daţi o mâna de ajutor? Dacă veneaţi acum câteva zile când nu ştiam cine îmi pune acele întrebări, mai du-te-vino, dar aşa? Noi acum ştim şi cine este şi unde este Ceteraş.

Aici a vrut să mă aducă generăleasa şi m-a adus. Zice:

— Să obţineţi şi pentru noi aprobare, asta vreau de la dumneata, tovarăşe vecin şi scriitor. O nimica toată, nu?

— Ce aprobare?

— Vrem să fim şi noi de fata atunci când discutaţi cu acel băiat care v-a pus atâtea întrebări.

Ca să scap de ea şi mai ales de pisălogeala ei, i-am promis că o să fac tot ce-mi stă în putinţă să scot aprobări şi pentru ea şi nepoţii ei. După ce, în sfârşit, a plecat „generăleasa", am vrut să mă duc să sun din nou la uşa lui Iliuţă, să-l trezesc şi să-l prelucrez aşa cum merită să fie prelucrat. Voi, dragălaşii mei cititori, vă rog frumos să-mi spuneţi şi mie dacă vreţi şi nu vă supăraţi: l-a rugat cineva să se ducă să spună că un băiat a dat de nişte necazuri şi cere acum ajutor? Nu l-a rugat nimeni. Dar ştiaţi că asta este… Povestea cu „generăleasa" este o jucărie, un mizilic, pe lângă ce mi s-a întâmplat azi-dimineaţa. Azi-dimineaţă a început să sune soneria mea încă de la ora şapte şi jumătate. Primul a sunat Răzvan, băiatul

actorului Constantin. Pe băiatul ăsta îl cam bat cei de-o seama cu el şi el nu plânge, dar îi povesteşte lui taică-său când „încasează”. Ei bine, azi dimineaţă vecinul meu Răzvan a sunat, am coborât şi când l-am întrebat ce doreşte de la mine, mi-a spus:

— Vreau să merg şi eu.

Am ridicat — cum mi-e obiceiul — sprâncenele a mirare, m-am uitat nu ştiu de ce la un nor care seamăna cu o camilă şi l-am întrebat:

— Unde vrei să mergi şi tu?

S-a uitat şi el în sus unde m-am uitat eu şi, nu ştiu dacă a văzut şi el norul acela care semăna a camilă, dar ştiu că mi-a zis:

— Acolo unde va duceţi dumneavoastră cu Iliuţă…

— Ce să cauţi tu acolo?

— Păi, vreau să-l văd şi eu pe băiatul acela care a fost cuminte şi pe urma a furat…

— De unde ştii tu că a fost un băiat cuminte care a furat?

— Păi, ne-a povestit Iliuţă aseară la toţi copiii.

Abia ateptam să dau ochii cu Iliuţă! Abia aşteptam să dau ochii cu el, să-mi treacă pragul, să-l aşez pe un scaun şi să-i frec ridichea aşa cum se cuvenea. Dar de-abia am scăpat, cum am scăpat, de Răzvan şi-a venit un copil pe care îl cheamă Ciorbă. Cu Ciorbă ăsta nu prea am avut de-a face, nu am stat de vorba cu el niciodată. Nu ne cunoşteam personal. L-am întrebat:

— Tu ce vrei?

— Să-l văd şi eu pe băiatul ăla!

L-am trimis la joaca şi, după el, a venit Adriana cu fratele ei, care are o trotinetă ce scârţâie mai tare ca o căruţă neunsă din anul 1921, apoi au venit Stănculeştii: Catrinel şi Radu. Nu, că vor să meargă şi ei cu mine la şcoala aia speciala. Le-am spus eu că-mi cer imposibilul, dar ăla mic, Radu, mi-a spus că l-am înţeles greşit, că nu-mi cere ceea ce i-am spus eu, adică imposibilul, ci să-l iau şi pe el la şcoala specială. Ce puteam să mai zic. Le-am promis c-am să încerc. A sunat apoi Vuscan, ăla mic, Nedelcii amândoi, Juncu blondul… Până şi băiatul vecinului meu Ciobănescu, pe care sunt supărat că mi-a îndoit cu trotineta aripa de la maşina. A intrat cu trotineta cu tot în aripa şi, după ce a îndoit-o, s-a uitat în toate părţile, să vadă dacă nu l-a zărit cineva, şi, când l-am întrebat eu dacă ştie ceva în legătură cu aripa, a spus ca habar n-are. El a venit să mă roage să-l iau la şcoala aia specială. Dar de ce s-o mai lungesc? Au sunat la mine la poarta toţi copiii de pe strada mea şi de pe cele vecine…

Bineînţeles că i-am făcut o vizită lui Iliuţă, după ce am scăpat de gura copiilor. Eu intru în casa la Iliuţă rar de tot. Când am cine ştie ce treabă cu aghiotantul meu. Când m-a văzut, a căscat nişte ochi la mine… L-am luat cu binişorul.

— Ce mai faci tu, Iliuţă? Mergi bine, nu? Ce-ai visat azi-noapte?

Dacă a văzut că l-am întrebat şi ce-a visat azi-noapte, s-a întunecat mai tare decât o zi de toamnă timpurie. Îmi cam vine mie să mă duc la el să-i cam lungesc puţin urechile, dar n-am făcut treaba asta. Am aşteptat să văd ce zice şi n-a zis nimic. M-a întrebat:

— S-a întâmplat ceva?

L-am cântărit din priviri, mi-am muşcat buzele, dar nu aşa tare ca atunci când sunt foarte, foarte necăjit şi i-am spus:

— Da, s-a întâmplat.

Mă aşteptam să încerce să-şi facă un fel de mustrare de conştiinţă sau măcar o autocritică, dar nu s-a întâmplat aşa ceva. Ba ceea ce este şi mai rău, n-a lăsat nici măcar privirile în pământ. Eu ştiu că atunci când un om lasă privirile în pământ regretă ceva! Îi pare rău c-a făcut ceva ce nu trebuia făcut. Aghiotantul meu s-a uitat drept în ochii mei şi a zis:

— Da? S-a-ntâmplat ceva? Ce?

M-am uitat eu în jos ca să evit privirile lui şi l-am întrebat:

— Tu ce crezi ca s-a-ntâmplat, ia gândeşte-te tu bine cam ce-ar fi putut să se întâmple.

— Nu pot să-mi dau seama.

Bietul de el! Nu poate să-şi dea seama ce s-a-ntâmplat. Gură-spartă spune la toată lumea povestea lui Silviu Ceteraş şi acum îmi face pe miratul.

— Ce-ai făcut aseară? Mi-ai spus că te duci să-i tragi o joacă.

Şi de perciuni ar merită să fie tras, nu numai de urechi. Dar n-am eu inima aia. Ştiţi de ce ar merită să fie tras şi de perciuni? Pentru că face în continuare pe n-aude-n-a vede!

— Asta am şi făcut aseară. M-am jucat şi eu. Ce vedeţi rău în asta?

— Altceva, ce-ai mai făcut? Fii, te rog, aşa de drăguţ şi adu-ţi aminte ce-ai mai făcut? Apropo şi „generăleasa" se joacă?

— Cum o să se joace o „generăleasă" cu noi? se miră el sincer.

— Află, dragă Iliuţă, ca aseară, după ce te-ai culcat tu, a venit „generăleasa" la mine şi m-a ameninţat că, dacă n-o iau şi pe ea şi pe nepoţii ei la şcoala aceea speciala, am de-a face cu ea.

Parca s-a îmbolnăvit pe loc de gălbenare.

— De ce le-ai spus copiilor povestea cu Ceteraş? Era un secret al nostru. Aşa ştii tu să păstrezi un secret? Îmi cam dau eu seama ce te-a-ndemnat să faci prostia asta. Iliuţă dragă, încep să nu te recunosc. De când a apărut la tine tendinţa asta de lăudaroşenie?

Eu nu ştiu cum arata un om care este făcut cu ou şi cu oţet, dar pot să vă spun cum arăta Iliuţă după discuţia cu mine. După ce l-am judecat aşa cum trebuie judecat un copil care nu ştie să păstreze un secret, i-am spus:

— Uite, domnule Iliuţă, ce trebuie să-ţi mai spun eu ţie.

Arătând ca un mieluel, m-a întrebat:

— Vă ascult, ce trebuie să-mi spuneţi?

— Eu trebuie să plec.

— Unde? Pe mine nu mă luaţi? Chiar aşa de rău v-am supărat? De ce nu mă luaţi şi pe mine?

L-am calmat.

— Eu trebuie să plec să mă zbat să obţin aprobare pentru vizitarea acelei şcoli.

— Nu mă uitaţi. Nu ne uitaţi pe mine şi pe Marian.

— Nu. Dar trebuie să-ţi mai spun ceva. O cunoşti pe „generăleasa”, nu? ştii că e în stare de orice. Ea ţine cu tot dinadinsul să fie pomenita şi ea în această carte şi nu numai ea, ci şi nepoţii ei, aşa că ai grijă.

— Ce grijă să am?

— Tu ai uitat ce-ai păţit? Dacă mi te răpeşte din nou? Aşă că azi îţi dublezi, ba chiar îţi triplezi vigilenta. Ocoleşte-o cât poţi pe „generăleasa” şi să nu-mi mai faci vreo prostie. Ai înţeles?

— Am înţeles!

E ZIUA A ŞAISPREZECEA. MĂ PLIMB PRINTRE NIŞTE, “FLORI” PUŢIN OFILITE ŞI STAU DE VORBĂ CU… “GRĂDINARII” LOR. NU FAC CUNOŞTINŢĂ CU SILVIU CETERAŞ.

Cred că nu este nevoie să vă mai spun că n-am putut obţine aprobare pentru vizitarea şcolii speciale împreună cu toţi copiii de pe străzile din cartierul meu, c-au venit ieri şi nişte copii din împrejurimi. Ştiu cum au aflat, dar au aflat şi ştiţi cum m-au cicălit? Nu ca să-i iau şi pe ei. Am făcut o socoteala aşa în mare şi ştiţi cam câţi copii voiau să meargă cu mine? Vreo câteva zeci. Asta în afară de „generăleasă”. Am obţinut însă aprobare pentru mine, Iliuţă şi Marian. Aş avea nevoie cam de vreo jumătate de oră ca să vă povestesc cum am reuşit să ieşim din casa azi-dimineaţă când am pornit spre şcoala aceea specială. „Generăleasa” şi nepoţii ei patrulau pe la poartă, ceilalţi copii patrulau pe toată strada, făceau de planton şi în capul străzii. Eu zău că i-aş fi luat pe toţi, chiar şi pe „generăleasă”, dar dacă n-am obţinut aprobare… Dar să lăsăm povestea asta pe altă dată, pentru că acum…

— Dragii mei, am vorbit cu tovarăşul director al şcolii, voi doi veţi aştepta în această sală şi veţi sta de vorbă cu Silviu Ceteraş

— Aţi vorbit cu el?

— Puţin. Am să discut cu el la urmă, după ce vizitez şcoala.

— Unde este Ceteraş?

— Vine imediat. Tu, Iliuţă ştii ce ai de făcut:

— Ce am de făcut?

— Pai nu eşti aghiotantul meu? Stai de vorba cu el. Ţie poate că ţi se destăinuie mai bine. Spune-i să-ţi povestească de la început cum l-a cunoscut pe golanul ăla care l-a despărţit de Marian…

Eu cu directorul şcolii speciale intram pe o alee cu multe flori şi, spre surprinderea mea, mai la tot pasul întâlnim nişte tăbliţe pe care nu scrie „Nu rupeţi florile!” ori „Nu călcaţi pe iarba!”. Nu scrie nici „floare” ori „arbore ocrotit”. Uit subiectul pe care-l discutam cu directorul şcolii şi mă opresc la fiecare tăbliţă. Citesc: „Cine nu are caracter nu este om, e lucru!”; „Răutatea este o infirmitate a sufletului”; „Întăriţi-vă trupul prin muncă şi mintea prin studii!”; „Veselia omului este

ca mirosul florilor, ea nu se naşte din suflete veştede!”; „Unde auzi muzică, intra; oamenii răi nu au muzică!; „Munca scuteşte pe om de trei mari rele: plictiseala, viciul, sărăcia!”; „Nimeni nu poate trai fără prieteni, chiar dacă stapâneşte toate comorile lumii!”

— Vă felicit, tovăraşe director.

— Pentru ce?

— Pentru această idee, ideea de a planta printre flori aceste „gânduri” minunate.

Pe lângă noi trece un copil de vreo şaisprezece ani. Duce cu el o ţeavă de un ţol, cu ghivent la ambele capete şi un cleşte mops. Ne salută şi eu îl opresc. Îl întreb cum îl cheamă. Îmi spune cum îl cheamă şi-l întreb:

— Ce faci cu ţeava asta?

Băiatul cu uniforma albastra se uita când la director, când la mine.

— S-a spart o ţeavă la frizeria şcolii. Ma duc s-o înlocuiesc, mi-a spus el şi s-a uitat la mine ca şi cum ar fi vrut să-mi mai spună ceva, mi-a făcut un semn prin care-mi dădea să înţeleg că n-ar fi rău dacă m-aş putea descotorosi de director măcar un minut. I-am făcut şi eu un semn ca să înţeleagă că l-am priceput şi l-am întrebat:

— Te pricepi? Eşti tu în stare să schimbi o ţeavă de apa? Nu prea îmi vine să cred.

— Cum să nu vă vină să credeţi?

Tovarăşul director ori că a observat când ne-am făcut semnele acelea, ori a vrut să ne lase singuri din proprie iniţiativă, pentru că, spre bucuria noastră, ne-a lăsat. Se plimba pe alee în timp ce eu îl descos pe băiatul îmbrăcat în uniforma albastra.

— De când eşti aici?

Băiatul se uita în direcţia în care a plecat şeful lui? îmi răspunde la întrebare:

— Păi, au trecut vreo doi ani, acum. Câteva zile. Am doi ani şi patru zile.

Îi este teama să-mi comunice ce are de comunicat, dar nici eu nu forţez nota.

— Şi ce faci aici?

— Învăţ o meserie. Am făcut acum doi ani o prostie, dar ies de aici cu o calificare…

— Ce calificare?

— Instalator. Asta mi-a plăcut mie.

— Puteai să înveţi şi alta meserie?

Directorul îmi spusese că şcoala se ocupa de calificarea fiecăruia în parte, dar m-am făcut ca habar n-am. El mă priveşte cam nedumerit, se mai uită o dată spre director şi-mi zice:

— Cum să nu? Pot deveni strungar, electrician, lacătuş tinichigiu, instalator cum sunt eu, zugrav, zidar, cizmar, croitor, ce-mi place. O să vă arate tovăraşul director toate atelierele… Trebuie să vă spun ceva…

În sfârşit, mă uit şi eu cu complicitate la el. Dau o raită cu privirile şi la director şi-l întreb în şoaptă:

— Mie? Mie vrei să-mi spui ceva? Te ascult, instalatorule.

I-a plăcut tare mult că i-am zis instalatorule. S-a luminat la faţă şi mi-a zis:

— Da. Ceteraş mi-a spus să fac cum o fi să vă pun în garda.

— Cum adică să mă pui în garda? Nu prea înţeleg cum vine chestia asta.

Puştiul în uniforma albastră parcă-mi spune din priviri: „Ce fel de scriitor mai eşti şi dumneata dacă nu ştii ce înseamnă „a fi pus în garda", dar n-are timp să mă judece prea mult. Îmi şopteşte:

— Tovăraşul director nu ştie…

Ia să-l fierb eu puţin pe băiatul ăsta! Pe marele instalator:

— Ce nu ştie? Hai că m-ai făcut curios!

Iar se uita în direcţia în care se afla directorul şi ce credeţi că-mi spune băiatul ăsta? Fiţi buni şi ascultaţi cu urechile voastre:

— Nu ştie de povestea cu telefonul de la ora nouăsprezece.

Îmi pare rău că nu e Iliuţă cu mine. Ştiţi de ce-mi pare rău? Pentru că n-a asistat şi el la discuţia asta secreta. Aghiotantului meu îi plac suspens-urile mai mult decât orice prăjitură de pe pământul ăsta care-i plin de cofetării. Să vorbeşti în şoaptă, să ai o discuţie secretă cu un elev de la această şcoală speciala, la câţiva paşi de directorul ei şi el, Iliuţă, să nu fie de faţă?

— Cum nu ştie? îl întreb eu tot pe şoptite.

— Am organizat povestea asta cu permisiunea tovăraşului educator… Aşa că vă rog să nu-i spuneţi.

Nu-i promit nici c-am să divulg acest secret şi nici că nu las povestea asta în suspensie şi caut să mă documentez. Îi admir freza, părul ondulat, dar tuns cam la trei centimetri şi-l întreb:

— Îmi povesteşti şi mie cum ai ajuns aici?

Îmi pare rău că i-am pus această întrebare. I-am răscolit nişte amintiri care, cred eu, nu-i fac plăcere să-şi mai amintească de ele.

— Îmi daţi adresa dumneavoastră? Adică nu adresa, ca o ştiu. Îmi daţi voie să vă fac o vizita după ce ies de aici? Dacă ma primiţi, atunci am să vă povestesc totul.

— Cum să nu! Te aştept. Cum zici că te cheamă?

— Dan. Dacă o să aveţi nevoie de vreo reparaţie la instalaţiile sanitare, o să v-o fac gratis. Eu v-am pus două întrebări!

— Cum mi-ai pus două întrebări?

— Pai întrebările ce vi le punea Ceteraş în fiecare seară la ora nouăsprezece nu erau toate ale lui. Aproape toţi am formulat câte cinci, şase întrebări. Eu i-am spus să vă întrebe dacă aţi trecut vreodată pe lângă o prăpastie şi dacă va plăcea să vă uitaţi în vitrine.

Îi încerc instalatorului vigilenţa. Îl întreb:

— Îmi divulgi şi mie un secret?

Se schimbă la faţă. Prinde culoarea şofranului. Care nu ştie ce-i aia şofran, să-l întrebe pe bunicul lui, că eu n-am timp acum să mai explic şi ce-i aia şofran.

— Depinde, despre ce fel de secret este vorba?

— Răspunsul la întrebările mele le aveţi? Poţi să-mi divulgi acest secret, ori nu?

Băiatul care nu vrea să-mi spună acum cum a ajuns în aceasta şcoală,

zâmbeşte. Şi mie îmi place grozav de mult să văd oamenii zâmbind. Dau şi zile din viaţa mea, dacă văd oamenii zâmbind. Aud:

— Nu este un secret. Sunt înregistrate. Avem în cancelaria educatorului, de la etajul nostru, o instalaţie de înregistrare. Ceteraş e priceput. El repară şi staţia de amplificare când se strica. Din camera educatorului nostru va dădeam telefon.

— Când ieşi de aici? îl întreb eu ca să mai schimb puţin vorba.

— La începutul anului viitor. Aş putea ieşi şi mai devreme, dar nu plec de aici fără diplomă la mâna. Mi-a venit mintea la cap…

M-am trezit întrebându-l:

— Şi chiar nu vrei să-mi spui cum ai ajuns aici?

Îmi pare nespus de rău ca iarăşi l-am întristat.

Încerc s-o dreg din nou, să-l întreb dacă a citit plăcuţele plantate printre flori, dacă are ceva de comunicat „afară", îl întreb dacă-i place fotbalul şi ce fotbalist îi place mai mult. Îmi spune că-l simpatizează pe purtătorul ghetelor de aur. Îi pun o sumedenie de întrebări. Unele fără noimă. Îşi da seama că sunt în încurcătură? îmi spune:

— Viaţa mea este un roman. Un roman trist. Nu v-a spus Ceteraş că are nişte subiecte de roman care v-ar putea face mare scriitor? Cred că s-a gândit la cele întâmplate cu mine şi cu familia mea… când v-a spus asta. Am să vă povestesc totul când am să vin la dumneavoastră. Atâta ştiu că îmi pare rău de cele întâmplate.

Nu are mai mult de şaisprezece ani şi viaţa lui să fie suficientă pentru un roman? Nu cumva exagerează? Tare aş vrea să-l fac să-şi deschidă inima şi să-mi spună tot ce ascunde ea. Îl rog să nu mă uite şi să vină neapărat pe la mine când devine calfă. Iar greşesc. Îl întreb:

— Părinţii vin pe la tine?

Un autor de maxime zice că „Răutatea este o infirmitate a sufletului". Să am eu un suflet infirm? Cu întrebarea asta am făcut o răutate. L-am întristat rău de tot pe Dan instalatorul. Se uita încolo spre soare? îmi zice:

— V-aş ruga să nu-mi mai puneţi această întrebare…

— Atunci, te aştept. Să aduci cu tine şi scule şi garnituri, că am la baie nişte robinete cam vechi. Nu le schimb până nu vii tu. La preţ cred c-o să ne învoim noi.

Ne luam rămas bun şi directorul, care, între timp, ca să nu stea degeaba a curăţat de uscaturi o sută de trandafiri, îşi şterge mâinile pe halat şi îmi zice direct:

— A avut să vă comunice ceva. Nu?

— Sunteţi grozav! Cum ai dedus?

N-am de văzut nimic pe cer. Sfântul Ilie cu tunetele şi fulgerele lui este plecat şi el undeva la odihnă până încep ploile de toamnă. Mă uit în sus spre cerul foarte senin pentru că, luat repede de director, am recunoscut că Dan instalatorul m-a pus în garda, mi-a spus un secret şi eu…

— Aţi auzit ce mi-a spus?

— N-am auzit absolut nimic. N-ai băgat de seama că eu m-am retras?

— Atunci înseamnă că am căzut ca naivul într-o cursă.

Şi directorul mă linişteşte. După ce-mi arată o tăbliţă pe care este o altă cugetare: „Când cere ajutor cel ce a căzut în apa, aleargă, dar nu-l confunda cu cel care petrece de plăcere în baltă”, îmi spune:

— Îi cunosc exact aşa cum îmi cunosc buzunarele. Ceteraş l-a trimis. Nu?

Îi întreb pe director dacă nu cumva are vreo instalaţie speciala cu care să fi ascultat toată convorbirea mea cu micul instalator. Îmi spune că nu. Îi spun:

— Exact. Ceteraş l-a trimis. Îmi spuneţi şi mie de unde ştiţi?

— Ei cred că nu cunosc povestea lor cu întrebările. Am ascultat şi răspunsurile dumneavoastră… Unele întrebări sunt cam copilăreşti, altele se repetă…

Dacă îi povestesc eu lui Iliuţă cum a decurs discuţia mea cu micul instalator şi mai ales cum m-a ghicit directorul, ce ziceţi? O să mă creadă? N-o să zică, drăgălaşul de el, că sunt nişte invenţii de-ale mele? Rău îmi pare că nu e şi el de faţă. Şi acum, dacă directorul a aflat de la mine ce-a aflat, de ce să nu-l trag şi eu puţin de limbă?

— Deci ştiţi cum m-au „şantajat”.

Îmi închipuiam ca directorul acestei şcoli o să caute să ocolească un răspuns prompt. C-o să înceapă să-mi spună cine ştie ce, dar îl aud:

— Cum să nu? Ştiu tot.

Ce să mai ascund dacă nu mai am nimic de ascuns?!

— Mi-au spus, adică Ceteraş mi-a spus, ca dacă-i răspund la 250 de întrebări, îmi da un subiect nemaipomenit. Ca viitorul meu literar este în mâinile lui. Ce părere aveţi?

Voi credeţi cumva că directorul a început să râdă? Bănuiţi cumva că mi-a zis: „Pai bine, măi omule, dumneata te pui la mintea acestor copii? Te iei după vorbele lor?” Care bănuieşte aşa ceva este bine să ştie că a greşit. Iata ce mi-a spus:

— Aici aveţi nu numai un subiect nemaipomenit, ci zeci de subiecte. Pe elevul cu care aţi stat de vorba, l-aţi întrebat cum a ajuns aici?

— L-am întrebat dacă-l vizitează părinţii şi el m-a rugat să nu-i pun o astfel de întrebare. A refuzat să-mi răspundă şi eu n-am insistat. Mi-a promis că-mi face o vizită când pleacă de aici. M-a rugat să-l primesc acasă la mine, după ce iese de aici. N-am schimbat decât foarte puţine cuvinte cu el şi mi-a făcut o impresie plăcută. Puteţi să-mi spuneţi aşa în mare cum a ajuns aici? Ori e secret?

Eu credeam, îmi închipuiam că un director de astfel de şcoală nu mai ştie să ofteze. M-am înşelat.

Directorul m-a oprit în loc şi, spre surprinderea mea şi-a muşcat şi el buzele exact ca mine când sunt tare necăjit, apoi a început:

— A trecut prin multe bietul de el, deşi este abia un copil.

— Ce să înţeleg prin „a trecut prin multe”?

— Părinţii lui s-au despărţit. Până aici nimic deosebit. Nu? S-au despărţit şi la proces a fost „câştigat” de tatăl lui, care s-a însurat. A stat cu femeia, cu noua lui nevastă şi cu Dan, un an şi ceva, după care, tatăl lui Dan, tatăl bun al copilului cu care aţi stat de vorba, a dispărut de acasă. Copilul a rămas cum se zice la o străină. Adevărata lui mama nu l-a luat la ea, fiindcă s-a măritat şi-a plecat din Bucureşti.

Femeia asta la care a rămas micul nostru instalator, cu care nu are niciun grad de rudenie şi omul cu care s-a măritat n-au vrut să ştie de acest copil. „De ce să ţinem noi copilul ăsta care ne e străin? Trimite-l la maică-sa, ori la taică-su!" Taică-su a uitat şi el că are un copil şi nişte obligaţii. A uitat de el, cu toate că-i poartă numele. S-a însurat şi el cu o femeie care nu iubea copiii. Dar să revenim la Dan. A stat la acea femeie multă vreme. Pe urma, femeia asta s-a apucat de băutură, de necaz c-a părăsit-o omul acela care nu voia să-l ţină pe Dan lângă ei. A decăzut rău de tot… şi a făcut din copilul ăsta… Când a fost adus aici, era aproape sălbatic. Nu te puteai înţelege cu el. Era rău. Îl înrăise viaţa pe care o dusese.

Îl trimitea femeia asta la cerşit; pe urma chiar la furat… Îi plângeai de milă…

Nu vreau să mai ascult. Schimb vorba.

— Cum le-o fi venit ideea să mă fiarbă pe mine cu întrebările lor?

— Cred că Ceteraş este autorul. Este un băiat minunat. Are o minte tare agera. Nici cele petrecute cu el nu sunt lipsite de interes. Din informaţiile ce le deţinem, reiese că a fost un băiat liniştit. Un băiat de treaba pe care l-a nenorocit anturajul. A fost atras într-un anturaj cu un răufăcător şi l-a stricat. L-a folosit la vânzarea biletelor de film cu suprapreţ, apoi…

— Am auzit şi eu câte ceva despre cele petrecute cu el…

La staţia de amplificare se aude muzica. Un concert. Nu pot să-mi dau seama ce se cântă, dar îmi vine în minte plăcuţa de pe aleea cu flori: „Unde auzi muzică, intră; oamenii răi nu au muzică". Directorul îmi mulţumeşte că am intrat în jocul lor şi-mi propune o şezătoare literara cu ei. Îi spun:

— Voiam să vă propun eu aşa ceva. Am venit chiar pregătit. Le citesc ceva, apoi îmi voi plăti datoria.

În sfârşit, reuşesc să-l fac şi eu pe director să se uite la mine cu mai multă curiozitate.

— Care datorie?

Numai de dragul suspansului fac o pauză. Ma mai uit la plăcuţele pe care nu scrie: „Nu calcaţi pe iarbă!" ori „Nu rupeţi florile", ci cu totul şi cu totul altceva şi abia după ce îl fac pe director să mă mai întrebe o dată despre ce fel de datorie este vorba, îi zic:

— I-am promis lui Ceteraş că-i răspund la 250 de întrebări. Nu i-am răspuns decât la 129, aşa că…

— A exagerat şi el.

— Nu. Nu vreau să rămân dator. Am o propunere.

— Vă rog!

— Ar dura prea mult şedinţa ori întâlnirea noastră, că ar fi bine dacă le-aţi da câte o foaie de hârtie şi, după terminarea şezatorii literare, să-mi pună în scris câte întrebări vor ei. Se poate?

— Cum să nu.

Dar ce ziceţi voi? Eu am venit aici singur? Aţi uitat de Iliuţă şi de Marian? Vă rog să-mi iertaţi vorbele care urmează, dar asta e situaţia. Trebuie să-l fac pe dracu' în patru, dacă nu în mai multe bucăţi şi să încerc să-l conving pe director să permită

şi celor doi prieteni ai mei să asiste la întâlnirea mea cu elevii de aici.

— Şi mai am o rugăminte la dumneavoastră.

— S-o aud.

N-o mai iau pe ocolite, îi zic direct:

— Eu am venit la dumneavoastră cu doi eroi de roman. Unul din ei este chiar aghiotantul meu. I-am lăsat în sala de primire să-l mai descoase pe Ceteraş. Cel de al doilea mi-a fost erou într-o carte. Este Marian Stinghe, din *Sus mâinile, domnule scriitor*. El, Marian, a fost prieten cu Ceteraş. Mulţumită lui l-am descoperit.

— Şi care este rugămintea? mă întreabă directorul.

— Sa permiteţi să participe şi ei la şezătoarea noastră literară.

— Cum să nu! îi alegem chiar şi în prezidiu.

— Nu, asta nu. Să fie şi ei în sală. Atât vă rog.

— Cum să nu!

Sunt condus prin atelierele în care invaţă meseria aceşti copii. În acest timp se pregăteşte şezătoarea literara în sala de festivităţi, pe care deja am văzut-o. Le vizitez dormitoarele, apoi mi se arata camera educatorului de unde mi se telefona în fiecare zi la ora nouăsprezece. Fac cunoştinţă şi cu educatorul “complice”. Îl întreb:

— Într-o seară a fost înlocuit Ceteraş. Mi-a pus întrebările altcineva. De ce? Ce s-a întâmplat în seara aceea cu el?

Mă aşteptam să aflu că, în acea seară, Silviu Ceteraş a avut treaba ori că a fost pedepsit. Când colo ce aud?

— Nimic, nu s-a întâmplat nimic în acea seară cu Ceteraş!

— Atunci?

Simpaticul nostru educator, înainte de a-mi spune despre ce este vorba, mă întreabă dacă nu cumva sunt supărăcios din fire. Îi garantez că nu şi începe:

— A fost „regizata” înlocuirea lui, pentru a vă face mai curios. Ideea a fost tot a lui Ceteraş Mi-a plăcut şi am pus-o în aplicare ca să dăm o nuanţă de mister convorbirilor telefonice cu dumneavoastră.

Povestesc şi eu prin câte am trecut în acele treisprezece zile, ce grele au fost pentru noi, cu câtă nerăbdare aşteptam să treacă vremea mai repede pentru a suna telefonul. Misteriosul telefon. Mai povestesc ce era să întreprindem. Cum Iliuţă aghiotantul meu era gata-gata să mobilizeze toţi copiii din cartier pentru prinderea lui Ceteraş. Povestesc cât ne-am întristat de tare când am presupus că aceste telefoane vin de la un copil care a păţit un accident, ori de la un nevăzător. Povestesc de investigaţiile făcute de Iliuţă şi cum a dat de fir, adică de Marian. Îmi aduc aminte de un alt amănunt şi-l întreb pe educator:

— Cineva mi-a mulţumit la telefon. O voce de femeie.

— Şi asta a făcut parte tot din joaca noastră. Copiii vă citesc, v-au citit şi vă iubesc. De asta am îndrăznit să facem acest lucru cu dumneavoastră. Nu v-aţi supărat, sper?!

— Cum să mă supăr?

Directorul, care a asistat fără să intervină în discuţia mea cu educatorul, mă întreabă:

— De ce n-aţi mai continuat jocul? Chiar a trebuit să plecaţi undeva?

— Nu.

— Aţi bănuit cumva că, până la urmă, Silviu Ceteraş va telefona din şcoala noastră?

— Nu pot să spun că da, dar nici că nu. Am stat aplecat asupra întrebărilor ore întregi şi am ajuns la concluzia că ele sunt formulate de nişte copii cam trişti. Dacă norocul nu ni-l scotea în cale pe Marian aşa degrabă, aşteptăm o bucată de vreme să mai aflam ceva veşti de la Ceteraş ori o invitaţie. Poate ca, până la urmă, ajungeam cu cercetările noastre şi la şcoala dumneavoastră.

Mă întreabă şi directorul dacă nu cumva jocul pus la cale de Ceteraş, ajutat de educator, m-a supărat! îi spun:

— Am să vă cer până la urmă despăgubiri. Am să vă pun să-mi plătiţi câteva flacoane de seduxen. Pentru că a trebuit să consum mult seduxen în aceste zile”.

Suntem în sala de festivităţi. Apariţia mea pe scena… Să nu credeţi că mi-a venit chef să mă laud. Mă cunoaşteţi de atâta vreme şi ştiţi doar că nu sunt lăudăros. Dar zău, na, apariţia mea pe scena a fost foarte aplaudată. Le-am citit un fragment din *Răpirea ucenicului nevrăjitor*. Fragmentul în care Vlad Lefter vrea să intre în istoria omenirii scoţându-şi un ochi. Şi vreţi, nu vreţi, iar trebuie să mă laud. Am fost iar aplaudat şi nu numai de copii, ci şi de cadrele didactice. S-au ridicat în picioare şi au aplaudat. Directorul şcolii mi-a mulţumit şi-a vrut să încheie şezătoarea. Asta, bineînţeles, după ce le-a spus ca li se va da câte o foaie de hârtie pe care să scrie fiecare câte întrebări doreşte. Nu l-am lăsat să încheie şezătoarea. M-am ridicat şi le-am spus:

— Dragii mei, eu i-am răspuns lui Ceteraş la 129 de întrebări şi el mi-a pus 130. Dacă scădem din 130 pe 129, rămâne una. Înţelegi?. Deci am rămas dator cu un răspuns. Mie nu-mi place să fiu arătat cu degetul şi nu-mi place să rămân dator. Aşa că vă voi plăti datoria chiar acum. Întrebarea la care nu am putut să răspund, pentru că nu ştiam despre ce este vorba, suna cam aşa. Citez din memorie: „Ce aţi face dacă aţi fi în locul meu?” Dragă Ceteraş dragii mei, răspunsul la aceasta întrebare l-am găsit pe una din aleile şcolii voastre şi este dat de Voltaire. Răspunsul sună astfel: „Munca scuteşte pe om de trei mari rele: plictiseala, viciul, sărăcia”. Dacă aş fi în locul tău, dragul meu Ceteraş, aş baga bine la cap această cugetare şi mi-aş lua-o călăuza în viaţă. Vă mulţumesc pentru atenţie.

Vă deranjează dacă vă spun că iarăşi am fost aplaudat şi că am fost felicitat de către tovarăşul director care m-a invitat la dumnealui în birou, la o cafea, până au scris elevii dumnealui întrebările cerute de mine? Doamne, câte mi-a povestit! Câte năzbâtii sunt în stare să facă băieţii ăştia! Nu mi-ar ajunge o zi întreagă să vă povestesc aşa pe îndelete câte am aflat de la directorul lor. Ce-au făcut Iliuţă şi Marian în acest timp? Pentru cv ei nu beau cafea, directorul i-a dat în primire lui Silviu Ceteraş şi acesta i-a dus prin atelierele în care învaţă o meserie şi nu ştiu ce le-a mai arătat Ceteraş pentru că nu m-a interesat, în mod special şi n-am ştiut nici

ca pe voi vă interesează.

ESTE TOT ZIUA A ŞAISPREZECEA, DAR SPRE SEARĂ ŞI ÎN CASĂ LA MINE A APĂRUT UN REGIMENT DE COPII. TOŢI COPIII DIN CARTIERUL MEU, DAR ÎN FRUNIE CU… GENERĂLEASA”. LE CITESC O PARTE DIN ÎNTREBĂRI ŞI CIORBĂ SE BAGA ŞI EL ÎN VORBĂ.

Biroul meu este arhiaglomerat. Dacă arunc un ac în sus, nu are unde să cadă. Dar de ce să aruncăm eu ace în sus? Dacă totuşi cade undeva şi mă înţep tocmai eu? Cum au văzut că m-am întors, au şi început să curgă. Prima a apărut „generăleasa” cu ai ei nepoţi. Vasile Căruţălungă şi Vlad Lefter. Aceşti doi nepoţi l-au adus şi pe prietenul lor Rareş al lui Cătănici. Acesta l-a adus şi el la rândul lui pe prietenul sau Vuşcanu, Stănculeştii, Catrinel şi Radu, l-au adus pe Răzvan al lui Constantin, Adriana l-a adus pe fratele ei Dan, cu tricicleta aia care scârţâie rău de tot. A venit şi Ciobănescu, dar nu singur, ci cu Ciorbă şi cu amândoi Nedelcii, plus Juncu blondul. Au mai fost vreo doi pe care n-am avut cinstea să-i cunosc personal, dar s-au strecurat şi ei. Le-am povestit cum a decurs întâlnirea cu aceşti copii, apoi aghiotantul meu a început să-mi citească întrebările care mi-au fost puse în scris. Dar staţi, înainte de a-i da cuvântul lui Iliuţă, normal ar fi să aflaţi şi voi ce discuţie am avut cu „generăleasa” când am sosit. Ne aştepta la colţul străzii şi, după ce mi-a făcut un semn cu degetul la obraz, mi-a zis:

— N-a fost vorba că ne iei şi pe noi la şcoala aia? Nu ne-ai promis dumneata aseară că ne faci rost de aprobare? Nu mi-ai spus să dormim liniştiţi că se rezolva? Noi am dormit liniştiţi şi… Pe unde aţi ieşit azi-dimineaţă?

Nu doresc nimănui, nici măcar duşmanilor mei, să aibă de-a face cu generăleasa” de pe strada mea. Am încercat eu să-i explic, m-am bâlbâit în fel şi chip, dar ea o ţinea pe a ei:

— Pe unde aţi ieşit azi-dimineaţă, ca noi v-am aşteptat în stradă.

Puteam să-i spun că am ieşit pe la vecini?! Am susţinut sus şi tare că am ieşit pe poarta şi că n-am văzut ţipenie de generăleasă pe strada noastră la acea ora şi, ca să scap de cicălelile ei, i-am făcut semn lui Iliuţă şi el a început să citească întrebările: „Ce credeţi despre viitorul nostru?”; „Eu vreau să vă întreb dacă vă place Delta. Eu sunt de acolo şi mi-e tare dor de ea”; „V-aţi gândit vreodată să faceţi rău la cineva?”; „Aţi fost vreodată supărat pe mămica şi pe tatăl dumneavoastră?”; „Nu pot să-mi dau seama cum am ajuns la aceasta şcoală, dar eu vreau să ajung pilot”; „Vă plac caii? De ce n-ai scris nicio carte despre ei?”; „Ce părere aveţi despre noi cei care suntem aici?”; „Dumneavoastră bateţi câinii?”; „De ce mă plimb îngândurat prin curte? De ce m-am apucat de furat? De ce am fost eu adus aici? De ce nu l-a adus şi pe fratele meu, că mi-e tare dor de el! De ce este mai bine acasă? De ce nu sunt liber? Of, Of!”; „Când aţi făcut primii paşi în aceasta şcoală, aţi avut o strângere de inimă?”; „De ce trag caii la căruţa şi de ce am furat eu? Voi învăţa o meserie, sudura!”; „De câte ori aţi scris în cărţile dumneavoastră cuvântul HOŢ?

Ce aţi face dacă aţi avea un copil aici?”; „Eu vreau să mă fac şofer, să colind întreaga ţară şi poate şi străinătatea cu TIR-ul. Ce fel de muzica vă place?”; „Fiind scriitor, credeţi că sunteţi un om perfect? La ce etate aţi început să vorbiţi cu fete?”; „La ce meserie v-aţi gândit în copilărie?” „Ce impresie vă face apropierea anului 2000?” etc.

Alexandra Oanu, despre care sunt informat că, deşi nu-i prea place să citească, face nişte compuneri de stă pisica în coada, nu ştiu de unde a aflat de povestea asta, că m-am trezit şi cu ea. Era şi ea printre ceilalţi copii.

Iliuţă continua sa citească cu glas tare întrebările şi se aşterne din nou liniştea dinainte de a intra Alexandra. Toţi, chiar şi „generăleasa”, asculta cu respiraţia întretăiată. Eu mă gândesc la acele „flori” uşor ofilite şi la „grădinaril” acestei şcoli care ştiu pe de rost cugetarea lui Iorga: „Veselia omului este ca mirosul florilor, ea nu se naşte din suflete veştede”.

Musafirii mei au plecat de la mine, îngânduraţi. Ciorbă mă întreabă:

— Când va duceţi să le răspundeţi la aceste întrebări, mă luaţi şi pe mine? Vreau să-i văd şi eu pe copiii aceia.

Nu-i răspund. Nu-i spun nici da, nici nu şi el pleacă şi mai îngândurat. „Generăleasa” dă mâncare la porumbei…

SFÂRŞIT